

HÜKÜM

Anlayışta ve Anlatışta, Fikirde ve Harekette Sadece İslâm

Yıl : 9 - Sayı: 105 - Hicri: Muharrem-Safer 1443 / Miladi: Eylül-2021 12TL

Ali Ulvi-HATIRAT

35

MEDİNE-İ MÜNEVVERE,
ZULÜM ALTINDAKİ MÜMİNLERİN SİĞİNAĞIYDI

Körler için
güneşin
ne kıymeti
var

!?

İhsan Şenocak

1

Yüz Kalbin Aynasıdır

Bahaddin Yeşilli

21

Eğitim: Bir Facianın Dışa Vurumu

Selim Seyhan

27

"Muhabbetin Sidre-i Müntehası"

Mustafa Özcan

30

"Nahda Hareketi Niye Soldu?"

İçindekiler

HÜKÜM'DEN

HÜKÜM dergisi Gazetesi

1

İhsan Şenocak
YÜZ, KALBİN AYNASIDIR

5

Halid İstanbullu
KÖRLER İÇİN GÜNEŞİN NE KIYMETİ VAR?!

8

Muhammed Maşah
BU YOLUN SONU HÜSRANDIR

12

Ahmet Akın
Çocuğunuza Asla "Aşkım" Demeyin "Balam" Deyin!

15

Kıyamoğlu Sancaktar
Toprak ve Gül

17

Mahmut Sami Gülcü
Sineği Yemeğe Daldırma Hadisi?

21

Bahaddin Yeşilli
Eğitim: Bir Facianın Dışa Vurumu

25

Hümeysra Serap Yetkin
Mücadele Kadınların Öncüsü: Nesibe Binti Ka'b

27

Selim Seyhan
"Muhabbetin Sidre-i Müntehası"

30

Mustafa Özcan
"Nahda Hareketi Niye Soldu?"

35

Ali Ulvi
"Hatıralar"

39

Ayşe Meryem Çetin
Değersizlik Hipnozunda Kimliğimizi Kaybettik Lâkin Hükmümüz Değildir!

42

Bülent Acun
Mihrabı Asla Terketme!

44

Ömer Faruk Korkmaz
İslâm'da Davet Usûlü

Es-Selamü Aleyküm

Muazzez Okur! Bu sayımızda da birbirinden kıymetli yazılarla karşınızdayız;

İhsan Şenocak, "Yüz Kalbin Aynasıdır" başlıklı makalesinde Müslümanın etrafında İslam'ın emirlerine uymayanlar olmasına rağmen ahiretteki büyük müjdeye nail olabilmek için amel-i salihden ödün vermediğini hem sözüyle hem haliyle yanlış yolda olanlara doğru yolu gösterdiğini, şükürsüz bir hayatın hayvanlardan daha da aşağı bir konumda olduğunu, ne zaman öleceğimizi bilmediğimiz bir dünyada ahiretimizi kurtaracak işler yapmamızın elzem olduğunu kalemiyle ifade etmeye çalışmaktadır.

Ahmet Akın, anne ve babaların çocuklarına hitap etme şekillerinin onların yetişmesinde etkili olduğunu, anne ve babaların kendilerine hitap etmekte kullandığı "aşkım" kelimesi ile hitap etmenin onların cinsel kimliklerine zarar verdiğini ve bu nedenle çocukların çok küçük yaşta cinsel istismara maruz kaldığını ifade etmektedir.

Mahmut Sami Gülcü, "Sineği yemeğe daldırma hadisi" ile alakalı makalesinde Allah Rasulü'nün laboratuvar olmayan bir asırda; ortamda sinek ile bulaşabilecek bir mikroptan bahsetmesinin vahiy kaynaklı olmaktan başka bir ihtimal olmadığını, Allah Teala kudretini bir sinekle dahi izhar ettiğini akli ve nakli yöntemlerle ele alıyor.

Selim Seyhan, insanları câhiliyenin bataklarından alıp göklerdeki yıldızlara dönüştüren iksirin Muhammedî Muhabbet olduğunu ifade ediyor ve başta gençler olmak üzere bütün dava erlerini bu bağ-ı muhabbette girip son nefese kadar gülünden ayrılmayan bir bülbül olmaya, bir merd-i hüda olup "malımız da, canımız da, cânanımız da yoluna fedadır Yâ Rasûlellah!" demeye davet ediyor.

Mustafa Özcan, "Nahda Hareketi Niye Soldu?" başlıklı yazısında sapmanın temel nedenlerinden birisinin araçları amaç yerine koymak olduğunu, cemaat veya parti gibi teşekküllerin dava derdi yerine iktidar derdine düşmesi ve şuur altında İslam'ın yerine geçirilmesinin İslâmî hareketlerin başarısızlığına neden olduğunu ifade etmiştir.

Okulların eğitim ve öğretime açılmasıyla birlikte bu sayıya; aya özel Bahaddin Yeşilli, çocukların uzun zaman okullardan uzak kalmasıyla birlikte eğitimlerinde oluşan zâyîat yanında anne ve baba desteği ile kısa sürede çocukların toparlanma sürecini ele almaktadır. Bir sonraki sayıda buluşmak temennisi ile Allah'a emanet olunuz.

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Abdullah KADIOĞLU

Genel Yayın Yönetmeni

Muhammed Fatih DEMİRTÜRK

Yayın Danışmanı

İhsan ŞENOCAK

Editör

Davut ÖZKALSIN

Yayın Kurulu

Selim SEYHAN

Mehmet BÜYÜKMUTU

Ahmet YAZICI

Abdullah KADIOĞLU

Burhan YILDIRIM

Hukuk Danışmanı

Huzeyfe Furkan KARAKUŞ

M. Mansur KARADAĞ

Tashih

İFAM Tashih Ekibi

Grafik - Tasarım

İFAM-MEDYA

Kapak

Nureddin Oğuzhan AKOĞUZ

Dağıtım Sorumlusu

Cep: 0530 185 86 37

İletişim

E-mail: hukumdergisi@outlook.com.tr

www.hukumdergisi.com

Yönetim Yeri

Karagömrük Mah. Zeynelağa sk. 121

Fatih/İstanbul

Yayın Türü

Yaygın Süreli

Baskı

ŞENYILDIZ MATBAACILIK

Gümüşsuyu cad. Işık Sanayi Sitesi No. 19

c Blok 102 Topkapı/ İstanbul

T. 0212 4834791 F. 0212 4834823

Matbaa Sertifikası No: 11964

YÜZ, KALBIN AYNASIDIR

Arapça deriye “بشرة” denir. Müjde de aynı kökten gelmektedir. Muhataba, sevindiren ya da korku veren bir haber ulaştığında yüzde sevincin ya da korkunun emareleri tezahür eder. Yüz, ağlayan bir kalbin veya sevinen bir gönlünün aynasıdır.

Allah Teala, Peygamberine iman edenlere ve salih amel işleyenlere cenneti müjdelemesini emrederek onları, Allah-u Ekber dediklerinden dolayı başlarına kaynar sular dökülen, işkence edilen Mekke ortamında cennete çağırır.

Allah Azze ve Celle, Kur'an-ı Kerim'in yürüyüşünün durdurulamaz olduğunun ilan edildiği bir atmosferde¹ bu hayatın hedefi olan cennete koridor açar. Nefessiz kalan bir insan için solunum cihazı neyse dünyada daralan bir kul için de cennet ayetleri odur. Tesettüre büründüğünden dolayı çevresinin mahalle baskısına maruz kalan, “Neden karalara büründün?!” diye hakarete uğrayan bir İslam kızı,

تَنْتَزِلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ

Rabbimiz Allah dedikten sonra istikamet üzere “olanların üzerine melekler şu müjdeyle inerler: ‘Korkmayın, kederlenmeyin, size vaad olunan cennetle sevinin!’”² ayetinin gölgesinde yeni bir kimlikle dirilir. Melekler ona “levmedenlerin levminden korkmadan bir İslam anıtı gibi yürü” der.

Komşuları parasını repoya yatırıp gayr-i meşru yollarla büyürken, piyango ile milletin alınterini sömürürken Müslüman, amel-i salihinden ödün vermez. Cennet müjdelerine muhatap olmanın bahtıyarlığıyla

¹ Bakara, 24.

² Fussilet, 30.

وَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ
“Ölçüyü ve tartıyı adaletle yerine getirin”³
ayetinin ufkunda yürür. Ailesinin nafakasını nasıl temin edeceğine dair endişeleri olan bir gence helal paranın nasıl kazanıldığını gösterir. Bütün bunlar olurken başka biri

وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
“İman edip amel-i salih işleyenlere müjdele” ayetiyle teselli olur. Elini faize uzatmaz. Alacaklının hesabına para yatırma, para çekme gibi durumlar dışında bankalara girmez. Sözüyle olduğu gibi haliyle de irşad eder. Hidayet mümessili olur.

Allah Teala müjdeye muhatap olan müminlerin amellerini “الصَّالِحَاتِ” şeklinde cemi olarak zikrederek namaz, oruç, zekat, hac gibi İslam’ın üzerine ibtina

3 Enam, 152.

ettiği beş temel esasa⁴ birlikte bütün ibadetlerin kastedildiğine işaret eder. İslam’ın temeli beştir. Lakin temel bir evi yaşam merkezi yapmak için kafi değildir. Ev, temelin yanında sütunlar, duvarlar, pencereler, kapılar ve eşyalarla ev olur. Nasıl ev için zaruret arz eden unsurlardan bir tanesinin olmaması büyük bir noksanlıksa kulluğun şiarı olan hususlardan birinin olmaması da büyük bir nakısadır. Kur’an-ı Kerim namazdan cihada amellerinde kusur işlemeyen müminlere dünyadan cenneti gösterir ve onlara

أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
Ağaçlarının ve köşklerinin altından ırmaklar akan pek kıymetli cennetler.”⁵ vaad eder.

Zafer, necat ve cennet ayetleri Kur’an-ı Kerim’in farklı surelerine yayılmıştır. Yenildiği, kaybettiği anlarda o ayetler müminleri ayağa kaldırır. Zindandan zaferi, makberden cenneti müşahade eder. İşkence gören, vatanından cüda bir hayat yaşayanları o ayetler teselli eder. Allah Azze ve Celle’ye teslimiyetinden dolayı kuşatılan müminler, Küffarın,

إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ
“İnsanlar size karşı asker toplamışlar, onlardan korkun” tehditleri⁶ karşısında imanları arttı.

4 Buhâri, İman, 2; Müslim, İman 8.

5 Muhammed, 6.

6 Al-i İmran, 173.

وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ
‘Allah bize yeter, O ne güzel vekildir!’ diye cevap verdiler.”⁷
Kur’an küfrün belini kırarcasına “Allah bize yeter” diyen müminlere içerisinde ebedi kalacakları cenneti müjdeler.

İBRAHİM OLMAK YALNIZ BAŞINA BİR ÜMMET OLMAKTIR

Müslüman iç dünyasında öyle büyür ki bütün ümmeti yüreğinde taşıyacak hale gelir. Hz. İbrahim gibi yalnız başına bir ümmet olarak yaşar:

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِلَّهِ حَنِيفًا وَلَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِينَ
“Şüphesiz ki İbrahim, Allah’a itaat eden ve hanif olan bir ümmetti. Müşriklerden de değildi.”⁸
Hz. İbrahim, Müslümanlığın esaslarına öyle bürünmüştü ki ateş onda yakacak beşerî bir yön bulamamıştı. Kar gibi soğuttu, su gibi söndürdü ateşi.

YALNIZ BAŞINA ÜMMETTİR

Hz. İbrahim yalnız başına bir ümmet oldu. Milyonların yapamadığını yapmaya cesaret eden bir muvahhitti. Bir millet bir hakikate bağlanınca kalabalık olmaktan çıkar ümmete döner. Ümmet kendine yetmenin adıdır. Ümmet farklı ameliyeleri ve zekaları tek bir şahısta toplamaktır. Fertlerin kiminde fizik, kiminde matematik, kiminde sosyal zeka vardır. Kimi ictimaiyatta kimi iktisatta mahirdir. Kimi tebabete, kimi hendeseye yatkındır. Kimi şecaati, kimi adaleti, kimi cömertliğiyle maruftur. Kimi tefekkür, kimi tezekkür kimi de hitabetle meşhurdur. Bir milletin varlığını mayalandıran ne kadar hususiyet varsa hepsi Hz. İbrahim’de vardır. İnsanlığı bütün güzellikleriyle Hz. İbrahim’de toplanan tek bir fert dışarda kalmaz, İbrahim’i bir ümmete dağıtsalar tek bir

7 Al-i İmran, 173.

8 Nahl, 120.

İnsanlığı bütün güzellikleriyle Hz. İbrahim’de toplanan tek bir fert dışarda kalmaz, İbrahim’i bir ümmete dağıtsalar tek bir insan nasıbsız olmaz. İbrahim olmak hem Hakka çağırmak, hem hakikati ayağa kaldırmak, hem hâkîmane konuşmak, hem kumandan olmak, hem put kırmak, hem elleriyle Kâbe’nin duvarlarını davetiyle şanını yükseltmek, hem Nemrud’u susturmak, hem bir akılla bütün akılları uyandırmak, hem evladı Allah’a adamak, hem de en güzel eş olmaktır.

Hiz. İbrahim عليه السلام yalnız başına bir ümmet oldu. Milyonların yapamadığını yapmaya cesaret eden bir muvahhitti. Bir millet bir hakikate bağlanınca kalabalık olmaktan çıkar ümmete döner. Ümmet kendine yetmenin adıdır. Ümmet farklı ameliyeleri ve zekaları tek bir şahısta toplamaktır.

insan nasıbsız olmaz. İbrahim olmak hem Hakka çağırmak, hem hakikati ayağa kaldırmak, hem hâkîmane konuşmak, hem kumandan olmak, hem put kırmak, hem elleriyle Kâbe'nin duvarlarını davetiyle şanını yükseltmek, hem Nemrud'u susturmak, hem bir akılla bütün akılları uyandırmak, hem evladı Allah'a adamak, hem de en güzel eş olmaktır.

Kur'an-ı Kerim, Hiz. İbrahim'i cennet vesilesi "salih amelleriyle" üsve-i hasene olarak anlatır. Onun gibi salih amelleri olan Müminlere de cenneti müjdelere.

Hiz. İbrahim'in şahsında amel-i salihin ne olduğunu öğrenen bir mümin şehirde, köyde, dağda, vadide yalnız başına da olsa ümmet gibi yaşar. Tekbiri tazim, kıyamı diriliş, rükusu teslimiyet, secdesi kurbet olur. Bereketi infakta, huzuru Allah'a dostlukta arar.

Ekinsiz ve susuz bir vadide, Kâbe-i Muazzama'nın gölgesinde İsmail yetiştiren, Hiz. İbrahim'e bakan bir baba şehrinin Mekke'ye, yüreğini Kâbe'ye çevirir. Akşama kadar çalışır, helalinden

kazanır, çocuklarının midesini haram lokmadan, evini İslam okuluna çevirerek de zihinlerini ideolocyalardan korur. Kur'an-ı Kerim'den hikmetler, Siyer-i Nebi'den, Hayatu's-Sahabe'den esaslar devşirir.

Hiz. İbrahim, bütün vazifelerinin yanında Hakk'a kürsü, hakikate minberdi. İbrahim olmak her taşı kürsü, her yokuşu minber görüp her zeminde Hakkı tebliğ etmektir.

İTAAT AMA NASIL?!

İbrahim olmak her koşulda ve şartta Allah Teala'ya itaat etmektir. İbrahim olan "Ya Rabbi! Böyle bir emir olur mu? Bir kul, bir uygarlığa meydan okumaya memur kılınır mı? Bir baba evladını kurban etmekle sınanır mı?" demez. İbrahim, Rabbinin hükümlerini tarihsel görmez. "Kur'an'ın hükümlerinin devri bitti." demez. Bilakis Kur'an'ın bütün sistemlerin devirlerini bitireceğini inanır ve bunun için çalışır.

Nefis, Müslümana "Sen bu şehirde yalnız başına nasıl Hak adına mücadele vereceksin? Uy kalabalığa rahat et!" dediğinde, Allah'a itaat onu İbrahimleştirir. Konjoktüre göre yaşamayı değil put kırmağı şiar edinir.

ŞÜKÜRSÜZ BİR HAYATIN SONU BELHUM EDALDIR

Nefes almak, görmek, duymak, anlamak, tad almak, ayakta durmak kul için bir nimettir. Gençlik, sıhhat, ömür de nimettir. Akşam dönecek bir evin, ailen, başını koyacak bir yastığın olması da nimettir. İnsan saymaktan aciz kaldığı nimetlerin değerini ancak kaybedince anlar. Şükür ise nimetlerin ilahi bir ikram olduğu şuuruyla Münim olan Allah Azze ve Celle'ye ibadet etmektir. Hiz. İbrahim,

شَاكِرًا لِّأَنْعُمِهِ

"Allah'ın nâmütenahi nimetlerine şükrederdi."⁹

Müslüman nefes alabilmesine, gençliğine, geleceğine, ayaklarının bedenini taşımasına şükreder. Bilir ki, bir kış günü kemik verilen köpek kuyruğunu sallayarak, süt içirilen kedi insanın ayakkabısını yalayarak teşekkür eder. Şükürsüz bir hayat "belhum edal" olmaktır.

اجْتَبَاهُ وَهَدَاهُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

"Allah İbrahim'i seçti ve onu Sırat-ı Müstakim de sabit kıldı."¹⁰ Ümmet olmak, Hakk'a bağlanmak, İslam nimeti ve ona bağlı bütün nimetlere şükretmek seçilmeyi ve seçilenlerin yolunda anıtlasmayı iktiza eder. Allah Teala azlarla çoklara galip olan Hiz. Muhammed'e ve ümmet kadrosuna şöyle emretti,

ثُمَّ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ أَنْ اتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

9 Nahl, 121.

10 Nahl, 122.

“Sonra sana tevhid davasının lideri ve hiçbir şekilde putperestler arasında yer almayan İbrahim’in millet yapısına, hayat tarzına uy diye vahyettik.”¹¹

İbrahim olmak her ameli, amel-i salih kıvamında yapmak, nimetlere şükretmek, dünyada zaferle, ahirette cennetle şereflenmektir. Allah Teala, Hz. İbrahim’in şahsında cennetlik müminin özelliklerinden bahseder.

SONSUZ GÜZELLİK: CENNET

İnsan yorulduğunda dağlara, yaylalara çıkar, yeşile, çiçeğe, ağaca bakar, vadilerde nehirlerin akışını seyreder, kuş seslerini dinler. Dalından meyve koparmanın zevkine erer. Kulak da, göz de, damak da bu nâmütenahi zevk deryasında hüzünden sürura kavuşur. Allah Azze ve Celle İbrahimleşen müminlere; “Ağaçlarının ve köşklerinin altından ırmaklar akan pek kıymetli cennetler.”¹² vaad ediyor. Müminler,

كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ رِزْقًا قَالُوا هَذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ
وَأُتُوا بِهِ مُتَشَابِهًا
“Her ne zaman o cennetin meyvelerinden bir rızık kendilerine takdim edildiğinde, bunu daha önce tatmıştık diyecekler. O kendilerine, benzer şekilde verilmiştir.”¹³

Müminler ahiretteki meyveleri dünyada tadacaklar. Onların şekilleri birbirine benzeyecek lakin tadları farklı olacak. Dünyada da öyle değil mi? Organik bir meyveyle serada yetişen bir meyve arasında dağlar kadar fark var. Dünya meyveleri arasında bu derece fark varsa dünya ile ahiret meyvesi arasındaki farkı

düşünün! وَلَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

“Ayrıca orada kendileri için tertemiz eşler de vardır ve orada onlar sonsuza kadar kalıcıdır.”¹⁴

İmkânı olmadığından ya da tahsile mani olur korkusuyla evliliği erteleyen, buna rağmen gözleri harama kaymayan, sosyal medyanın ahlaksız görüntülerine mahkum olmayan gençlere Allah Azze ve Celle ahirette tertemiz eşler vaad ediyor. “Tertemiz eşler” ifadesiyle -Allah-u alem- kadınların cennette özel halleri olmayacağına işaret vardır. Onlar cennette kendilerine rahatsızlık veren şeylerden kurtulacaklar. Zira cennette de kadından da erkekten de necaset olarak bir şey çıkmayacaktır.

PAPAZ VE ALİM

Bir gün bir papaz bir alime, “Nasıl olur da insanlar cennet meyvelerinden alacak lakin anında alınan dalda aynısı bitiverecek. İnsanlar beslenecekler lakin vücutlarından bir necaset çıkmayacak?!” diye itiraz eder. Alim de; “Kitap okurken kitaptan bilgi alıyorsunuz lakin satırlar oradan ‘okudun’ diye eksilmiyor. Nasıl okuyup bilgiyi zihninize almanız kitapta bir eksikliğe yol açmıyorsa cennet meyveleri de böyledir. Onları dallarından aldığınızda Allah Teala yenisini var eder. Hiç eksiklik göremezsiniz. Evet, cennette necaset yoktur. Eğer çocuğun anne karnındaki halini düşünseydin, bunu kolaylıkla idrak ederdin. Çocuk dokuz ay beslenir lakin ne idrarını yapar ne de dışkısını. Yaparsa anne zehirlenir. Doğunca hemen necaset gelmeye başlar. Bu yüzden bezlenir. İnsan için anne

Zafer, necat ve cennet ayetleri Kur'an-ı Kerim'in farklı surelerine yayılmıştır. Yenildiği, kaybettiği anlarda o ayetler müminleri ayağa kaldırır. Zindandan zaferi, makberden cenneti müşahade eder. İşkence gören, vatanından cüda bir hayat yaşayanları o ayetler teselli eder. Allah Azze ve Celle'ye teslimiyetinden dolayı kuşatılan müminler, Küffarın “İnsanlar size karşı asker toplamışlar, onlardan korkun” tehditleri karşısında imanları arttı. ‘Allah bize yeter, O ne güzel vekildir!’ diye cevap verdiler

karnında farklı, doğduktan sonra farklı kanunlar tayin eden Allah Azze ve Celle elbette cennette farklı kurallar tayin etmeye kadirdir. Dünyanın kuralları farklı olur da ahiretin kural ve kaideleri olmaz mı?!” şeklinde cevap verince papaz donar kalır, söyleyecek bir söz bulamaz.

Bir dönüm arsa üzerine bir ev yapmak için bir insan elli yıl çalışır, para biriktirir. Kimi evine girerken kalp krizi geçirir vefat eder. Kimi on, kimi yirmi yıl yaşar ömrünü verdiği evde. Nihayet ölüm meleği gelir, ayrılır. İçerisinde kalıp kalamayacağımızı ya da kalırsak ne kadar kalacağımızı bilemediğimiz bir ev için elli yıl çalışan bir insan nasıl olur da içerisinde ebedi kalacağı cennet için seferber olmaz?! Oruçtan korkar, zekatta cimrilik yapar? Müminler içerisinde ebedi kalacakları cennet için niçin fedakarlıkta bulunmaz?!

11 Nahl, 123.

12 Muhammed, 6.

13 Bakara, 25.

14 Bakara, 25.

KÖRLER İÇİN GÜNEŞİN NE KIYMETİ VAR?!

Haya, insanın bir şeyden daralması ve levm edilme endişesiyle onu terketmesidir. Ayıplanma veya kınanma endişesiyle kişide oluşan mahcubiyet haline de haya diyoruz. Mahcubiyet insanı yapmayı istediği şeylerden alıkor. Allah Azze ve Celle ise kullarının ne demelerine bakmaz, tepkilerinden çekinmez. O

وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا

“Tasarruflarının sonucundan korkacak değildir.”¹

Kudretinin tecellilerini bazen makro bazen de mini planda anlatır. Bazen kâinatın yaratılışını bazen de sivrisineğin halini nazara verir.

إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيِي أَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا مَا بَعُوضَةً فَمَا فَوْقَهَا

“Şüphesiz ki Allah, bir sivrisineği de (küçüklük ve büyüklükte) onun üstünde olanı da herhangi bir misal olarak açıklamaktan (ve hakkı ortaya koymak için örnek vermekten) asla haya etmez (kim ne der diye çekinip vazgeçmez.)”²

Burada “müşakale” vardır. Allah Teala kullarına benzemez. İnsan haya edince yapması gerekeni terk eder. Lakin Allah Teala hiçbir tasarrufundan vazgeçmez.

Arapça “بَعُوضَةً” sivrisinek demektir. İnsanın bir şeyi kesip parçalaması bunun ism-i filiyle ifade edilir. “مَثَلًا” kelimesi ise bedeldir. “مَا” ism-i mübhem”dir.

Burada bir kapalılık var. Buna göre mana Allah Teala’nın sivrisineği misal getirmekte haya etmesi şöyle dursun küçüklükte onun üzerinde olan bir şeyi zikretmekte de haya etmez. Bununla mümin kullarına -sanki- şunu da söylemektedir:

وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ

2 Bakara, 27.

“Hiçbir tenkitçinin en küçük bir kınamasından korkmazlar.”³ Eğer birileri zinaya “aşk” diyorsa, ahlaksızlar iffetsizlerle beraber oluyor ve bunu meşru bir ilişki diye ekranlardan arz ediyor, gençliği kendileri gibi yaşamaya çağırıyorsa; müminler fuhşun “aşk” değil fuhuş olduğunu ilan ettiklerinden dolayı taşlanacak olsalar da geri durmaz harama “haram!” demeye devam ederler. Onlar sokaklarda iffetsizlik sel gibi akıp giderken kürsüde çevre kirliliğini birinci sorun olarak ilan etmezler.

Yüreklerini temizlemeyenler bedenlerini temizleyemez. Bunun içindir ki batılı adamın hala helasında su yok. Tahareti bilmeyen, necasetle dolaşan sokağını kanun maddesiyle koruyan bir uygarlık ortaya çıkar. Yıllarca batılılar tarafından doğrudan, onlarca yıldır da onların işbirlikçileri tarafından dolaylı yoldan sömürülen, bu yüzden ruhu gibi sokağını da temizleyecek idareden mahrum olan İslam Dünyası, geçen asra kadar necaseti sokağa atan batılı adamdan medeniyet adı altında “deniyet” dersi(!) alır olmuştur. Cemiyetin gönüllü temizliği yüreğin taharetiyle başlar.

SİVRİSİNEKTEKİ MUCİZE

Allah Teala sivrisinekteki mucizeyi darb-ı mesel üzerinden anlatır. Kafirin küfrünü artıran sivrisinek, ehl-i insafın

3 Maide, 54.

nazarında Kur'an'ın i'cazına şahadet eder. Zira bugün biliyoruz ki insanoğlu ilk olarak bir oda büyüklüğünde yaptığı bilgisayarı yıllar sonra küçültüp cepe sığar hale getirdi. Dev bir cihazın özelliklerini küçük bir aletin içine sığdırmak çok yönlü ilmi çalışmalar neticesinde hasıl olmuştur. Lakin Allah Azze ve Celle sivrisineğin küçücük bedenine yüzden fazla göz sığdırmıştır. Kamera işlevi gören gözler sayesinde karanlıkta hangi bedende, hangi kan kendine uyar bilir ve oraya inip o kan alır. Dev cihazların gördüğü vazifeyi küçük borusu ifa eder, kanı bedenine uyumlu hale dönüştürür. Filin dersini kesip kan çıkartacak keyfiyette bıçaklara sahiptir. Genellikle cüssesi küçük olan hayvanlar büyüklerden korkar. Lakin büyük hayvanlar korktuğunda insandan kaçır. Sivrisinek ise kaçmaz, her nevi canlının üzerine üzerine gider. Helikopter, uçak gibi fevkalade bir teknoloji ile donatılmış aletler onun gibi anlık manevra yapamaz. Bir anda eğilir, bir anda kalkar. Hızları insanı hayrette bırakır; dişi sivrisinekler saniyede bin kez kanat çırpır. Kan alma işlemine başlamadan önce deriye lokal anestezi yapar; nereden kan alacaksa orayı uyuşturur. Kanı aldıktan sonra kanın pıhtılaşmasına mani olmak için deldiği mahalle sıvı bırakıp ayrılır.

Allah Teala ayet-i kerimede sivrisineğin insanla münasebetini anlattığından erkeğinden değil, dişisinden bahseder.

Zira erkek sivrisinek değil, dişi sivrisinek kan emer. Bu noktada akla “Çiçek tozları ile beslenen dişi sivrisinek neden kan emer?” sorusu gelir. Bir anda üç yüz yumurta bırakabilen dişi sivrisinek hamilelik döneminde yumurtaları insan bedeninden aldığı kandaki proteinle besleyebilir. Çiçekten aldığı proteinle yumurtaları beslemesi mümkün değildir. Dişi sinek Allah Teala'nın bedeninin alt tarafına yerleştirdiği cihaz yardımıyla rutubetli bir ağaç bulur ve dalına yumurtalarını bırakır. Bıraktığında yumurtaları beyaz iken Allah Teala haşeratın onları yememesi için zamanla yumurtaları siyaha dönüştürür.

Allah Teala'nın dişi sineği misal vermekten “haya” etmemesinin insanla münasebeti bugün daha net anlaşılmaktadır ki, akıl hayretler içerisinde kalmaktadır. Şöyle ki, insanın kanını emen dişi sivrisinek uçarken bir saniyede bin kez kanat çırparak erkek sineği tahrik eder. O da küçücük tüyleri ile bunu algılar ve yanına gider. Sonrasında döllenme meydana gelir. Burada tefekküre medar olan nokta ise şurasıdır; Müeddeb bir insan cinsellikle alakalı bir mevzuyu -tabib dışında-

Yüreklerini temizlemeyenler bedenlerini temizleyemez. Bunun içindir ki batılı adamın hala helasında su yok. Tahareti bilmeyen, necasetle dolaşan sokağını kanun maddesiyle koruyan bir uygarlık ortaya çıkar. Yıllarca batılılar tarafından doğrudan, onlarca yıldır da onların işbirlikçileri tarafından dolaylı yoldan sömürülen, bu yüzden ruhu gibi sokağını da temizleyecek idareden mahrum olan İslam Dünyası, geçen asra kadar necasetli sokağa atan batılı adamdan medeniyet adı altında “deniyet” dersi(!) alır olmuştur. Cemiyetin gönüllü temizliği yüreğin taharetiyle başlar.

**Allah'ın
yaratıklarının
mislini var etmek
şöyle dursun onları
keşfetmekten dahi
aciz kalan, bir
virüsün dünyayı
kilitlemesi karşısında
çaresizliğini
izhar eden ilim
adamlarından
insaf sahibi olanlar
sivrisineğin değil
ondan milyar kez
daha küçük olan
virüsün erişilmez bir
kudretin tezahürü
olduğunu görür.
Gözü kapalı hakikate
söven kafirler ise
“Allah misal olarak
bu sivrisinekle neyi
kastediyor?” diye
alay eder.**

eşinden başkasına anlatamaz. Lakin insanın bütün organları yanında cinsel uzuvlarını da yaratan, ona nikahla meşru birleşme yollarını gösteren Allah Teala, ailevi konuları kitabında anlatmış “insanlar ne der?” diye haya edip terk etmemiştir.

Burada Kur'an'ın i'caz boyutuna işaret etme noktasında üç hususiyet öne çıkmaktadır:

Birincisi; Allah'ın insanın basit gördüğü sineğin küçücük bedenine sığdırdığı muhteşem donanım.

İkincisi; cinsiyetlerinin ayırt edilemediği bir zamanda insandan kan alan sineğin dişi olduğunun ilanı.

Üçüncüsü; kanatlarıyla erkek sinekle iletişim kurması ve Cenab-ı Hakk'ın bize bunu haber vermesi.

Haya, cinsellikle alakalı mevzuları anlatmaya mani olur. Lakin öyle bir nokta var ki, orada kadın kadına, anne kızına, baba oğluna mevzuyu anlatmalıdır. Hasta doktora hali arzetsmeli, doktor da çareyi göstermelidir. Allah Azze ve Celle kinaye yoluyla dişi sinekle erkek sineğin ilişkisini bize anlatarak insanların ve hayvanların nesillerinin devam ve bekası olan cinselliği babanın oğluna, annenin

Sivrisinek Yumurtaları

kızına, hekimin hastaya anlatmasının haya edilecek bir mevzu değil bilakis anlatılmayıp yanlış yönlendirilmesinin utanılacak bir durum olduğuna işaret buyurmaktadır. İnsanın yakın zamanda keşfedebildiği gerçekleri on beş asır önce haber veren Kur'an-ı Kerim, i'caz cihetiyle de her mevsimde ter-u taze açan çiçek gibidir.

Müminler, Kur'an-ı Kerim'in haber verdiği her mevzu gibi sivrisinekte ki durumun da;

قَالُوا الَّذِينَ آمَنُوا فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ
“Rabblarından gelen bir ‘hak’ olduğunu bilirler.”⁴

İnsan, hayvan, bitki her şey değişir. Hiçbir hal aynı kalmaz. Lakin “hak” değişmez. Allah'ın kitabında haber verdiği meseleler “hak”tır. Sivrisineği ilk olarak nasıl yarattıysa Kıyamet'e kadar aynı ölçüler bağlamında yaratma hadisesi devam edecektir.

Allah'ın yaratıklarının mislini var etmek şöyle dursun onları keşfetmekten dahi aciz kalan, bir virüsün dünyayı kilitlemesi karşısında çaresizliğini izhar eden ilim adamlarından insaf sahibi olanlar sivrisineğin değil ondan milyar

kez daha küçük olan virüsün erişilmez bir kudretin tezahürü olduğunu görür. Gözü kapalı hakikate söven kafirler ise,

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا

“Allah misal olarak bu sivrisinekle neyi kastediyor?”⁵ diye alay eder.

Anlatanlar insanlık aleminin en kabiliyetlileri olsa da hakikate karşı beşeriyetin pozisyonu değişmeyecek. Bir grup, “Ya Rabbi! Sivrisinek gibi küçük bir hayvanın bünyesine ancak dev bir fabrikada kurulabilecek bir sistemi sığdırdın.” diyerek secdeye kapanır. Diğeri ise “sivrisinekle mi misal getirilir?” diyerek alay eder, inkarı artar.

يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا وَيَهْدِي بِهِ كَثِيرًا وَمَا يُضِلُّ بِهِ إِلَّا الْفَاسِقِينَ

“O bu darb-ı meselle küfürde ısrar eden birçok kimsenin sapıklığının devamına hükmetmektedir. Birçoğuna da yine onunla hidayet etmektedir. Onunla başkalarını değil, ancak emrine karşı gelenleri saptırır.”⁶

Bakıp da görenler için bir misal bin uyanışa vesile olur. Körler için güneşin doğmasının, çiçeklerin açmasının ne önemi var?!

⁵ Bakara, 26.

⁶ Bakara, 26.

⁴ Bakara, 26.

BU YOLUN SONU HÜSRANDIR

Bir dükkândan yüklü miktarda veresiye ticaret eşyası satın alan kişi ödeme vakti geldiğinde borcunu inkar etse, dükkân sahibine, “Ben senden hiçbir şey almadım.” dese vicdan sahipleri bu manzara karşısında iğrenir. Böyle biriyle ticaret yapmak şöyle dursun aynı mahallede oturmayı dahi kabul etmez.

İnsanın anne karnındaki hayatından haberdar olmaması muhteşem ve muazzam bedeninin oluşumunda en küçük bir tasarrufunun da olmadığını gösterir. Bir ceninin, ne gözünden, ne kulağından ne de bunların işletim sisteminden haberi vardır. Anne de karnında taşıdığı yavrunun yaratılış sürecinden habersizdir. O halde bütün uzuvlar insana Hâlık-ı Zülcelâl olan Allah'ın emanetidir. Bedeli ise ibadettir. Nefsini tanrılaştırarak ibadeti reddeden insan borcunu inkar ederek toplumun nefretini kazanan mücrimden daha şeni bir durumdadır.

KUR'AN-I KERİM YAĞMUR GİBİDİR

Kur'anî hakikatler yağmur gibidir. Yağmur toprağa ekilen tohuma hayat verirken hasat edilip bağda, bahçede bırakılan ürünün ise çürümesine vesile olur. Tohum topraktayken yağmura muhtaçtır. Bir insan da Allah'la irtibatını kopardıysa yağmur hükmünde olan Kur'an-ı Hakîm'in ayetleri ona ulaştığında iman yerine küfrü artar. Ayetleri duyduğunda öfkesinden titremeye başlar. Kur'an'ın bir gencin hayatında müşahhas hale gelmesinden rahatsız olur. Sokakta İslâm'ın kızını tesettürüyle gördüğünde kendini hezimete uğramış bir kumandan gibi görür. Eliyle, diliyle buna gücü yetmiyorsa kalbiyle öfke kusar.

Kafirdeki öfke ateşini harlayan temel unsur ihanettir;

الَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ

“Onlar ki, iyice pekiştirdikten sonra da Allah’a verdikleri sözden/ahitten dönerler.”¹

Ayet-i celile de geçen “ahit”ten maksat; Allah’ın emir ve yasaklarıdır. Onlar bedeni kendilerine emanet olarak veren Allah Teala’ya kul olacaklarını inkar ederek fasık oldular. Meyhane, kumarhane gibi isyan yerlerine girmeyecekleri, hiçbir şekilde faize bulaşmayacakları, ailenin hukukunu koruyacakları, çocukları emanet olarak görecekları noktasında elest bezminde verdikleri söze ihanet ettiler.

İhanet, kulu Hakk’ın yolundan uzaklaştırır, fasık eder. Uçuruma yuvarlanan bir aracın şoförü gaza bastıkça nasıl hasarın şiddeti artarsa, ayetleri duydukça da fasığın küfrü artar. Kimi “bu asırda bu ayetler uygulanır mı?” der. Kimi de “Allah’ın ayetlerinin tarihsel olduğunu” iddia eder. Oryantalistlerin dışarıdan saldırdığı hakikat sarayını mustagrib içeriden kemirir. Şu ayet-i kerime tam da bu hali izah etmektedir:

وَنَزَّلَ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا

“Biz Kur’an’ın ruhundan kaynaklanan öyle bir hakikat indiriyoruz ki, o müminler için bir şifa, bir rahmettir; zalimlerin ise sadece zıyanını arttırır.”²

1 Bakara, 27.

2 İsra, 82.

SÖZ DEYİNCE

el-Ahdü’l-fitrî ve el-Ahdü’l-dini olmak üzere iki nevi ahit/söz vardır. el-Ahdü’l-fitrî; bize emanet edilen bedenin sözüdür. Biz uyurken de çalışan solunum ve sindirim sistemi, kalbin, ciğerin, böbreğin, beynin faaliyetleri insanı, insanın yönetmediğinin göstergesidir. Kalbimiz bizim komutlarımızla çalışmış olsaydı kimse kalp krizi geçirmezdi. Allah kalbin durmasını takdir edince dünyanın en meşhur kardiyoloğu kalbine “çalış!” diye talimat verse hiçbir hüküm ifade etmez. Bazen kalp doktorunun ölüm sebebi kalp hastalığı olur. Organlarımızın kusursuz faaliyeti, fitratın bedendeki ilahi tasarıma sadakatının neticesidir. Müslüman iman ederek fitrî ahitle dinî ahit arasında münasebet kurar.

أَلَا يَذْكُرُ اللَّهُ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ

“Kalpler ancak Allah’ı anmakla huzur bulur”³ ayet-i kerimesi imana muhatap yüreklerin halini tasvir eder.

el-Ahdü’l-dinî ise; Mümin’in kelime-i şehadete muvafık bir hayat yaşaması; lisanıyla Allah-u Ekber deyip verdiği sözü fert ve cemiyet planında bütün hareketlerine hakim kılmasıdır. Buna göre namazda Allah-u Ekber diyen, kumar masasında zar atan kulluk sözüne ihanet etmiş olur.

3 Ra’d, 28.

SÖZ ÇEŞİTLERİ

el-Ahdü’l-dini’yi de bütün insanlardan, peygamberlerden ve onların varisi ulemadan alınan sözler diye üç başlık altında mütalaa edebiliriz:

Birincisi; Allah Teâlâ’nın Elest Bezmi’nde bütün kullardan almış olduğu sözdür.⁴ Allah Teala Hz. Adem’in neslinden Kıyamet’e kadar gelecek bütün bir beşeriyeti huzurunda toplayıp onlardan kulluk sözü aldı. İnsanların bu sözü hatırlamamaları onu inkara gerekçe olamaz. Zira insan anne karnındaki hayatını da ilk çocukluğunu da hatırlamıyor. Hatırlamamak inkara gerekçe olsaydı insanın cenin devresi de inkar edilmeliydi. “Hatırlamıyorum” diyerek kimse validesinin karnında geçirmiş olduğu dokuz ayı inkar etmez. Bir şeyin görülmemesi insanı inkara sevk edecekse ruhun görülmemesi de yokluğuna sebep olmalı. İnsanın hareket etmesi, gözlerinin görmesi, kulaklarının duyması ruhunun

4 Araf, 172.

İnsanın anne karnındaki hayatından haberdar olmaması muhteşem ve muazzam bedeninin oluşumunda en küçük bir tasarrufunun da olmadığını gösterir. Bir ceninin, ne gözünden, ne kulağından ne de bunların işletim sisteminden haberi vardır. Anne de karnında taşıdığı yavrunun yaratılış sürecinden habersizdir. O halde bütün uzuvlar insana Hâlık-ı Zülcelâl olan Allah’ın emanetidir. Bedeli ise ibadettir. Nefsini tanımlaştırarak ibadeti reddeden insan borcunu inkar ederek toplumun nefretini kazanan mücrimden daha şeni bir durumdadır.

bedende olduğuna delalet eder. Kişinin çevresiyle münasebeti, sokakta giderken kıyafetini çıkarmadan yürümesi, seyir halinde arabanın kapısını açıp dışarıya atlamaması görünmeyen aklının olduğuna delalet eder.

Alim olan Allah Azze ve Celle kullarının ne söylediğini, nasıl bir hayat yaşadıklarını elbette bilir. Zerreden küreye hiçbir şey O'nun ilmi dışında kalamaz. Eğer Allah'ın ilminde sorun olsaydı Afrikalı'nın çocuğu Asyalı'ya benzer; beyazdan siyah siyahtan beyaz doğardı.

Her gün on binlerce bebek dünyaya geliyor. Bunlardan bir kısmı anne rahminde unutulur, on beş yirmi ay orada kalır. Ölür ve annenin ölümüne sebep olurdu. Lakin biliyoruz ki Allah Teala unutmaz. O Hayy'dır, Kayyum'dur. Her şeye hayatı O verir, O yönetir.

لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ

“Ne uykusu gelir ne de uyur.”⁵ Eğer Allah Teala'nın bir uyuma hali olsaydı, milyarlarca yıldız ve onların bağlı olduğu galaksi büyük bir ahenk içerisinde varlıklarını devam ettiremezdi. Düz bir yolda bir şoför uyuyunca trafik birbirine giriyor, kâinatta bir anlık bir kaos hayatın sonu olurdu.

Her şeyi bir hikmete bağlı olarak yaratan Allah Azze ve Celle insanın elest bezmindeki sözüne muvafık bir hayat yaşayabilmesi için ona peygamberler gönderdi. peygamberlere itaat edenler

5 Bakara, 255.

söze sadakat gösterdi. İhanet edenler taat yolundan çıkarak fasıklığa gitti.

GÖK KAPILARINI AÇAN SÖZ

İkincisi, Allah Teala'nın vahyi tebliğ noktasında peygamberlerden aldığı sözdür. Hiçbir peygamber sorunsuz bir dünyaya gönderilmedi. Her birinin karşısında maniler vardı. Lakin hiçbir, “Yapamıyorum” diyerek kenara çekilmedi. Hz. Nuh'un karşısında hem oğlu hem eşi hem de kavmi vardı. Dokuz yüz elli yıllık bir mücadelenin nihayetinde davet etmesi bütünüyle engellenince ellerini kaldırıp,

فَدَعَا رَبَّهُ أَنِّي مَغْلُوبٌ فَانْتَصِرْ

“Rabbine şöyle dua etti, ‘Ben gerçekten kavmi karşısında yenik düşen biriyim! Rabbim! Sen (benim adıma onlardan) intikam al!’”⁶ Hz. Nuh عليه السلام; “Ya Rabbi dokuz yüz elli yıl bu insanlara senin buyruklarını anlattım. Cenneti gösterdim. Cehenneme karşı uyardım. Sonunda ellerimi, ayaklarımı bağladılar, ağzımı mühürlediler. Yenildim, yıkıldım Ya Rabbi! Bana Nusret eyle!” diye niyazda bulununca Allah semanın kapılarını bardaktan yağmur boşanırcasına açtı.⁷ Gök kapıları açılınca yağmur tufan, zalimler helak olur. Müminler enbiya gibi söze sadakat gösterirse Allah vaadini unutmaz, İslam’a zafer, küfre hezimet getirecek şekilde gök kapıları açılır.

6 Kamer, 10.

7 Bkz. Kamer, 11.

Kur'anî hakikatler yağmur gibidir. Yağmur toprağa ekilen tohuma hayat verirken hasat edilip bağda, bahçede bırakılan ürünün ise çürümeye vesile olur. Tohum topraktayken yağmura muhtaçtır. Bir insan da Allah'la irtibatını kopardığıysa yağmur hükmünde olan Kur'an-ı Hakîm'in ayetleri ona ulaştığında iman yerine küfrü artır. Ayetleri duyduğunda öfkesinden titremeye başlar. Kur'an'ın bir gencin hayatında müşahhas hale gelmesinden rahatsız olur. Sokakta İslâm'ın kızını tesettürüyle gördüğünde kendini hezimete uğramış bir kumandan gibi görür. Eliyle, diliyle buna gücü yetmiyorsa kalbiyle öfke kusar.

BATILA “BATIL” DEMEYEN ALİM DEĞİL BELAM'DIR

Üçüncüsü, Allah Teâlâ'nın ulemadan aldığı peygamber yoluna sadakat sözüdür.

إِنَّ الدِّينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالْهُدَى مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ أُولَئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللَّاعِنُونَ
“İndirdiğimiz açık delillerle hidayet bilgisini -kitapta onu insanlara apaçık göstermemizden sonra- gizleyenler yok mu, işte onlara hem Allah lânet eder hem de lânet okuyanlar lânet eder.”⁸

Bir alimin batıla, “batıl” demesi batılın izmihlali için yeterli değildir. Alim batılın ne olduğunu izah etmeli ki, halk Hak zannederek batılın peşinde gitmesin. Adaletsiz bir yönetimin hakimiyet devrinde millet malının nasıl korunması gerektiğini izah etmeyen zulme destek olur, zalime hizmet eder. Zinanın, kumarın, fuhşun sebil olduğu bir çağda muhataplarına “Allah'ın tayin ettiği ölçüleri çiğnemeyin” demeyen alimler laneti üzerlerine çekerler. Allah Teala'nın lanetine muhatap olan bir Alem-i İslâm ise ayakları üzerinde duramaz.

8 Bakara, 159.

İslam bugüne kadar peygamber yoluna canlarını ve mallarını ortaya koyarak sadakat gösteren ulemanın dik duruşuyla geldi. Onlar yeri geldi kırbaç yedi, yeri geldi darağacına gönderildi lakin sarayların hatırına Allah'ın emirlerini gizlemediler. Halleriyle ve kalemleriyle "Secdede eğilen başlarımız Allah'tan başka kimsenin önünde eğilmez." dediler.

SAHABE SÖZÜ

Enes b. Nadr, Uhud muharebesinin ikinci faslında sahabe-i kiram hazeratını kılıçlarını yere koymuş bir vaziyette otururken görünce onlara, "Neden bu haldesiniz?" diye sorar. Allah Rasulü'nün şehit olduğu yönünde bir haberin ortada dolaştığını duyunca canını yolunda kurban edeceğine dair Rabbine söz veren Enes b. Nadr, sahabeye döner ve şöyle der, "Madem Allah Rasulü şehit oldu. O halde kalkın, Onun can verdiği hakikat üzerine siz de ölün!" "Ondan sonra Medine'de nasıl yaşayacak, Medine sokaklarında onsuz nasıl dolaşacaksınız?!" der, küffarın içine dalar ve şehit düşer. Parçalanan bedeninde seksen küsur kılıç ve mızrak darbesi sayarlar. Naaşını kız kardeşi parmağındaki "ben"den tanır. Mümin kendini cennete götüren sözün şerefine -gerektiğinde- canıyla korur.

SÖZ VE ŞERARE

Ezan-ı Muhammedî Müslümanları kıyama davettir. Eğer bir mümin namaza kalkmıyorsa; Allah Teâlâ'ya verdiği kulluk sözüne ihanet içerisindedir. Allah

Teala müminlere adil olmayı, yetimlerin hukukunu korumayı emretti. Bir adam kaçak su, elektrik kullanır, devlette onu halkın tamamından tahsil ederse, aralarında yetimlerin de yer aldığı milletin hukukunu çiğneyerek Allah Teâlâ'ya verdiği söze ihanet etmektedir.

وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

"Size ne oluyor da Allah yolunda cihat etmiyorsunuz?" çağrısına rağmen

Muztariblerin,

وَأَجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا

"Bize tarafından bir sahip gönder, katından bize bir yardımcı tayin et!" şeklindeki feryadına kulaklarını tıkayanlar İslam caddesinden sapan, saptığını fark edemediğinden dolayı ölene kadar sapıklık üzerinde kalan gafiller sürüsündendir. "Ümmet" diye bir derdi olmayanın "İslam" diye bir davası olamaz. Bir Müminin "Sayımız az küffara karşı ne yapabiliriz?" demesi yersizdir. Zira bilir ki bir şerare, bin kütüğü yakıp kül etmeye muktedirdir.

SILA-i RAHİM

Allah'ın delalette bıraktığı fasıklar güruhu hem kulluk sözüne ihanet eder hem de

وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ

"Müminlere dost olma, ümmeti kucaklama gibi Allah'ın birleştirmesini emrettiği şeyi kesip parçalarlar."¹⁰ Hevalarına, "indirilen din", İslam'a "uydurulan din" diyenler Allah'a, Rasulü'ne ve Müslümanlara sıra

9 Nisa 75.

10 Bakara, 26.

Allah Teala Hz. Adem'in neslinden Kıyamet'e kadar gelecek bütün bir beşeriyeti huzurunda toplayıp onlardan kulluk sözü aldı. İnsanların bu sözü hatırlamamaları onu inkara gerekçe olamaz. Zira insan anne karnındaki hayatını da ilk çocukluğunu da hatırlamıyor. Hatırlamamak inkara gerekçe olsaydı insanın cenin devresi de inkar edilmeliydi. "Hatırlamıyorum" diyerek kimse validesinin karnında geçirmiş olduğu dokuz ayı inkar etmez. Bir şeyin görülmemesi insanı inkara sevk edecekse ruhun görülmemesi de yokluğuna sebep olmalı. İnsanın hareket etmesi, gözlerinin görmesi, kulaklarının duyması ruhunun bedende olduğuna delalet eder. Kişinin çevresiyle münasebeti, sokakta giderken kıyafetini çıkarmadan yürümesi, seyir halinde arabanın kapısını açıp dışarıya atlamaması görünmeyen aklının olduğuna delalet eder.

yapmanın önüne maniler koyarlar. İlahi emirleri alay konusu yapar, peygambersiz bir İslam'a çağırır. Ulus düşüncesiyle Müslümanların vahdetine kastederler. Halbuki Allah Azze ve Celle çok yerde peygambersiz bir İslam'ın İslam olmadığını ilan etmişti. Onlardan biri şu ayet-i kerimedir:

فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّى يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِمَّا قَضَيْتَ

"Hayır, Rabbine yemin olsun ki, aralarında zuhur eden anlaşmazlık hususunda seni hakem kılıp sonra da verdiğin hükmü içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın kabullenmedikçe iman etmiş olmazlar."¹¹ Allah Azze ve Celle, Peygamber sallahu aleyhi ve sellem'i hakem yapmayanların imanını reddettiği gibi

وَاطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

"Peygambere itaat edin ki rahmete eresiniz."¹² buyurarak da rahmete nailiyeti Peygambere itaate bağlar.

11 Nisa, 65.

12 Al-i İmran, 132.

NİÇİN ALLAH RASULÜ ﷺ HEDEF?!

ÖMER MUHTAR

“Sıla”ya kastedenler neden “din” diye Peygamber’in sünnetini inkar ederler?! Çünkü Oryantalistler ümmetin Hz. Muhammed’e iman edince Bedir’de ve sonrasında olduğu gibi nasıl büyük zaferler kazandıklarını biliyorlar. Peygamber, Uhud’da olduğu gibi “Şurada bekleyin!” dediğinde bir kısmı “ganimet” diyerek yerini terk edince nasıl mağlub olduklarından haberdarlar. Onlar biliyorlar ki bu ümmet Peygamber’in buyruklarına isyan eder, onlarla amel etmezse o zaman yenilir. Nitekim iki asırdır yeniliyoruz. Çünkü evimizde, cemiyetimizde, devletimizde Hz. Muhammed ﷺ yok. İslam diyenlerin bir kısmı da Onun sünnetiyle savaşıyor. İslam’a karşı “İslam” icat edenler ümmetin uyanışının önüne geçmek için sanki yüzyıldır İslam uygulanıyormuşçasına “İslam şöyle olmalı” diyerek sorunun kaynağı olarak Kapitalizmayı, Sosyalizmayı ya da Liberalizmayı değil İslam’ı gösteriyor. Sünnet-i Seniyye’nin hedef olmasının asıl nedeni ise Ebubekir’i, Ömer’i, Osman’ı, Ali’si, Musab’ı, Fâtıma’sı (radiyallahu anhüm) olmayan bir İslam ortaya çıkarmak. Allah Rasulü’nün konuşulmadığı, örnekliğinin esas alınmadığı bir vasatta çağın çocuklarını Musab olarak, Fâtıma olarak yetiştiremezsiniz.

İslam’ın korunmuşluğu ulemanın varlığına bağlıdır. Allah Teala bu dini ulema ile tahriften muhafaza etmiştir. Dağılan ümmeti onlar toplamış, Müslümanları şeriata bağlı bir başa bağlanmaya onlar çağırmış, küfür cereyanlarına karşı onlar direnmiştir. İslam orduları dağıldığında medreselerini ve tekkelilerini karargah yaparak cihad bayrağını onlar taşımıştır. Osmanlı Devleti siyaset sahnesinden çekilince Müslümanlar, Libya’daki İtalyan işgaline bir Alim-i Rabbani olan Ömer Muhtar’ın öncülüğünde direndi. İtalyan işgal gücünün teslim olun çağrılarına Ömer Muhtar,

!نحن لن نستسلم! نتصر أو نموت

“Biz asla teslim olmayacağız. Ya zafer kazanacak ya da şerefimizle öleceğiz.” diyerek cevap verdi.

Kafkasya’da İmam Şamil, Cezayir’de Abdulkadir Cezairî de cihad bayrağını yere düşürmeyen büyük ruhlu alimlerden.

MEALİSTLERİN FESADI

Allah Teala madde ve mana cephesinde dinini alim kullarıyla korudu yine onlarla koruyacak. Tarihselelerin ve hadisleri reddeden mealistlerin tahrif faaliyetlerini de melek gönderip eserlerden silme şeklinde değil, bu ümmet içerisinden çıkaracağı alimlerin kaleme alacağı eserlerle yokluğa mahkum edecektir.

“Ümmet” diye bir derdi olmayanın “İslam” diye bir davası olamaz. Bir Müminin “Sayımız az küffara karşı ne yapabiliriz?” demesi yersizdir. Zira bilir ki bir şerare, bin kütüğü yakıp kül etmeye muktedirdir.

FESAD

Allah’ın delalette bıraktığı fasıklar kadrosunun son ameliyesi ise şudur: Onlar

وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ

“yeryüzünde fesad çıkararak bozgunculuk yaparlar.”¹³

En büyük fesad Allah’a giden yolu kapatmaktır. Yolun kapandığı yerde kaos olur.

İman yürekleri, İslam ise cemiyeti bozulmadan korur. İmansız yürek fesat karargahı, İslamsız cemiyet ise zulüm arenasına olur. Çocuk babasına, erkek hanımına, devlet halkına zulmeder. Ne anne kızından ne de kız anasından razı olur.

HÜSRAN

Allah’a verdiklere söze ihanet eden, sıla-i rahme kasteden ve yeryüzünde bozgunculuk yapanlar,

أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ

“Gerçek manada ziyana uğrayanlardır.”¹⁴ Ruhları morfinlendiğinden -ölene kadar- kaybettiklerini idrak edemezler. Bunu anladıklarını kurtuluşa dair ne umutları ne de mecalleri kalır.

¹³ Bakara, 26.

¹⁴ Bakara, 27.

Çocuğunuza Asla “Aşkım” Demeyin “Balam” Deyin!

Chowsky dil-düşünce-bilinç ilişkisinden söz ederken kullanılan dilin düşünce ve idrak üzerindeki etkisinden söz eder. Dil ile bir insanı her şekle sokabilirsiniz. Çocuklukta bu etki daha fazla.

Hem çocuklar gençler hem de ebeveynler de maalesef özellikle yeni nesil ebeveynlik dediğim parttime ve helikopter ebeveynlikte şımarık bir dil tercih edenlerin sayısı aşırı biçimde artıyor. Bu bazen dikkat çekmek için bilinçli bir seçim bazen de sosyal medya ve modanın etkisiyle özentî şeklinde ortaya çıkabiliyor. Ama nedeni ne olursa olsun bu durum çocuklarımızın geleceği açısından son derece sakıncalı.

Bir yandan global sinsi tuzakların cinsiyetsiz bir insan modeli oluşturma projesiyle çocuklara cinsel kimlik karmaşası yaşatma amacı hızla hedefine ulaşırken öte yandan da biz ebeveynler buna destek olabiliriz maalesef.

Çocuk çocuktur, anne annedir baba da baba. Aslında geleneksel aile yapımızda herkesin rolü ve sınırları son derece muazzam tanzim edilmiş iken batılılaşma ve Rönesans'ın yanlış anlaşılması sonucunda ebeveynlik modelleri değişti bu da kullanılan dile yansıdı. İşte şımaran ebeveyn çocuğunu da şımartıyor.

Sokakta alışverişte çarşıda pazarda bu şımarık dil karşımıza her an çıkıyor. Bunun en bariz örneği çocukla kurulan iletişimde açığa çıkıyor. En net olarak da özellikle annelerin, sokakta veya evlerinde hatta büyük ebeveynlerin yanında çocuklarına “aşkım, hatta sevgilim” diye hitap etmeleri şeklinde gözlemleniyor.

Şimdi ne var bunda diyenler olacak “bu bir sevgi dili olamaz mı?” diye soracaklar. Hemen sıralayalım:

Evvel emirde şunu söylemek isterim. Hiçbir faydası yok bu dilin ama zararı çok. En başta gereksiz ve abartılı bir sevgi dili ve şımarıkça. Sevgi ölçen bir alet henüz keşfedilmedi ancak insanlığın giderek daha narsist ve egoist bir yapıya dönüşmesi gerçeğini dikkate aldığımızda bu dilin temelinde, bir karşıt tepki geliştirme mekanizması söz konusu olabilir. Yani yeterince ilgilenmemiş olabilmenin acısıyla yüzleşmemenin bir yöntemi olarak bilinçaltı bir süreçle bu eksikliği gidermenin veya bunu bilinçli farkındalıktan uzaklaştırmanın bir yöntemi. Eski anne babalar kadar maalesef ne fedakâruz ne de irfanlıyız. Belki sadece daha eğitilmiş. Ama bu eğitim Batı tarzında bir eğitim olduğu için bin yıllık Anadolu irfanının yerini doldurması mümkün değil.

2. Çocuklarımıza “aşkım” veya “sevgilim” diyerek onların cinsel kimliklerine zarar veriyoruz. Özellikle 3-6 yaşlar arasında çocukların ebeveynleriyle bazı çatışma ve ilgiye dayalı kompleksleri gelişmekte. Bu komplekslerin çözümünde hemcins ebeveynle özdeşleşme önemli rol oynamakta. Çocuklarına aşkım sevgilim diyenler bu komplekslerin devamını sağlamakta ve hatta provoke etmekte.

3. Eşine ve çocuğuna aynı hitabı kullanan bir anne veya baba çocuğu erken yaşta cinsellik kavramları ile tanıştırmış ve çocuğunu cinsel uyarılma ve istismara açık hale getirmiş olabilir. Ebeveynler çocukları için bir arkadaş veya sevgili gibi değil; onları koruyan, destekleyen ve ihtiyaçlarını gideren bir modelde bulunmalıdır. Aksi takdirde anne-baba, çocuk ilişkisinde erotizm gelişebilir.

Sonuncusu biraz daha önemli, zira her şeyin değişmesi, bozulması ve dönüşmesi buna bağlı. Giderek toplum olarak Anadolu ve İslam terbiyesi, geleneği ve medeniyetinden uzaklaşıp daha sözde modern, gelişmiş ve bireysel olmayı tercih ediyoruz. Aslında bu dil bunun en önemli göstergesi. İbn haldun, insanın gelişmesi ve olgunlaşmasının en temel göstergesi olarak haya ve utanma duygusundan söz eder. Yani üniversite bitirmesi, öğretmen veya hâkim, profesör olması değildir insanı kâmilin tanımı ona göre. Biz bu ikisini biraz karıştırdık bana göre; ilim İrfan ayrı şeyler. Yüksek tahsilini tamamlamış

kişilerde bu dilin kullanımını daha yaygın gözlemliyoruz. Bu nedenle hep söylerim haya, edep, terbiye; matematik, fizik ve kimyadan daha önemlidir. En büyük servet karakterdir.

Daha onlarca gerekçe sayılabilir ama yazıyı uzatmak ve sizleri sıkamak istemiyorum. Aslında başlıkta her şey gizli. Yüzünüzü Anadolu’ya dönün Avrupa’ya değil medeniyete bakın moderniteye değil ve kültürden, irfandan, hikmetten beslenin modadan sosyal medyadan değil.

Son not: Çocuklarımıza ‘anneciğim, babacığım, teyzeciğim’ gibi hitaplar da bilinç karmaşasına yol açar. Yavrum, oğlum, kızım, balam, canım yeterlidir. Ama bunları da sosyal ortama uygun olarak seçmek önemlidir. Gerisi risklidir.

DAHA ÖNEMLİ EN SON NOT:

Lütfen biraz da sosyal ortamlarda eşler birbirleriyle hitap ve samimiyet ölçülerine dikkat etsin. Bazen bizler daha fazla utarıyoruz onların yerine. Abartılı samimiyet ve aşırı yakın dil bilhassa insanlar arasında çok fazla kullanılıyor, terbiye ve edep sınırları aşıyor. Bunlar bizde olmayan şeyler. Aşkımızı, sevgimizi evde yaşayıp edebimizi sokakta hâkim kılalım. Mahremiyete uyalım, özel alan mefhumunu geliştirelim. İnsan ile hayvanları ayıran en temel özellik edeptir. Hollanda veya Belçika’dan bizler en başta bu yönümüz ile ayrılmamız gereklidir. Selametle

Çocuk çocuktur, anne annedir baba da baba. Aslında geleneksel aile yapımızda herkesin rolü ve sınırları son derece muazzam tanzim edilmiş iken batılılaşma ve Rönesans'ın yanlış anlaşılması sonucunda ebeveynlik modelleri değişti; bu da kullanılan dile yansdı. İşte şımaran ebeveyn çocuğunu da şımartıyor.

| Toprak ve Gül

Herkes güle hayrandır. Güle vurgundur herkes...
Arzulanan, aranan, istenen odur hep.
Oysa ki toprak besler gülü. El üstünde, baş
üstünde tutar...

Bağrının en değerli hazinelerini verir ona. Sular seller
altında, kar, soğuk, fırtınada binbir zahmetle emdiği suyu
içirir... Emzirir... Yavaş yavaş büyütür onu...

Gül farkında değildir. Yine de büyüüp serpilinceye kadar
onsuz yapamayacağını idraksiz bir his ile bilir.

Gül serpilip büyüdüğü, açılıp saçıldıkça uzaktaki bakışları
kendine çeker. Baş döndüren râyıhası gelip geçenlerin
gönüllerini çeler. Artık çevresi kalabalıktır. Yapraklarını
okşamak için uzanan eller, koklamak için güle hayran
olanlar, güle pervane olanlar... umarsızca basar geçerler
toprağın üstüne...

Ya gülün kendisi... Onu aklına getirir mi ki...

Toprak sessizdir... Toprak bütün anaçlığına rağmen
dilsizdir... Yaptığı iyiliği başa kakmayı bilmez. Reklam
etmeyi bilmez. En ufak göz boyamayı en büyük şaheser diye
pazarlayanlara inat, bağrından fışkıran onca nadide renge,
estetiğe, güzelliğe rağmen "Benim, benim!" diye kabarmayı
bilmez.

Çocuklar oynar üstünde... Hayvanlar su içer, çiftçi yüzünü
tırmalar. Tüneller açılır, bağı delik deşik edilir. İnsanlar bir
ömür boyu tepinir...

Ona sahip olmak için savaşlar verilir. Kimi şiir yazar, kimi
küfredir. Üstünde nükleer bomba denerler. Tek tek kıllarını
söker gibi ağaçlarını sökerler. Yine de kıpırdamaz. İyi-kötü,
fakir-zengin kim düşerse bağrına, büyük bir âlicenaplık

ve sükût-u kabul ile sarmalar onu. Ne kokusunu bırakır ne çürümüşlüğü... Eritir kollarında, ilk haline döndürür.

Toprak böyledir işte.
Tâ mahşere dek susar.
Ve büyük zelzele gelince,
“Hakiki mülk sahibi” emri verince,
Bütün içindekini kusar...

Gülün hikayesi böylece bitmez.
Günlerden bir gün...

Hayranlarından biri tutar dalından. Arzu ile bakar yapraklarına. Gül beğenilmenin baş döndürücü hazzıyla daha bir pembeleşir. Bırakır kendini iltifatın kollarına... Kendini devşiren ellere direnmez. Köklerini sıkı sıkıya sarıp sükûtu feryat kesilerek “gitme!” diye lisânı haliyle haykıran toprağın feryadını dinlemez... Başka diyarların yolunu tutar.

Artık toprağı, rüzgârı, yağmuru, güneşi ve soğuğu ardında bırakmış, ıslıklı salonlar ve kristal vazolarda mekân tutmuştur. Kuş cıvıltısını, arı vızıltısını, Ağustos böceğinin sazını, kurbağanın konserini, piyano, keman, gitar sesi ile değişmiştir.

Gül mutludur... El üstünde, süsler içinde kucaktan kucağa dolaşır... İlk zamanlar saadetine diyecek yoktur. Toprağı hatırlamaz bile. Ne iyidir yeni hayatındakiler. Ne kadar cömerttirler. Toprağın gıdım gıdım verdiği suya

boğarlar onu... Kana kana içeceği kadar suyun içinde, bir vazodadır artık. Güneşe güneş, su ise su, ısı ise ısı... Hepsi bol bol vardır.

Bir tek toprak yoktur. Ve bir de toprağa uzanan bağları... Koparıp atmıştır müstağnicesine.

Günler geçer...
Güle bir haller olur... Eski neşesi kaçmıştır. Etrafında pervane olanlar değişmiştir. Tavırlar başkalaşmış, iltifatlar unutulmuştur.

Artık masaya oturanlar bile, o kadar yakın durdukları halde bir bakışı bile çok görürler. Oysa dikkatlerini çekmek için hoplayıp zıplamak, “Hani sizin baş döndüren gülücükleriniz, hani sarhoş eden iltifatlarınız?” diye bütün avazıyla haykırmak ister. Fakat ne kendini görünmez elleriyle tutup nazlı nazlı raks ettiren rüzgâr ne de dallarına konup hissiyatına tercüman olan bülbül vardı... Hepsi geride kalmıştı. Vatanında... Yani toprakta.

İlk defa o anda hissetti. Yoktu... Bir üşüme aldı bedenini. Ayaklarına doğru inen bir üşüme... Bir ıslaklık... Köklerinin koptuğu yerden yükselen bir sızı, hafif bir çürüme kokusu ile birlikte ciğerine oturdu... Ne yapmıştı... Nasıl yapmıştı da toprağın kıymetini görmezden gelmişti. Nefsâni bir iştihâ ile peşinden koştuğu su, şimdi içini çürütmekte, hayranı olduğu güneş damarlarını kurutmaktaydı. Oysa ona

dünyayı ölçü ile veren toprak, suyu da güneşi de süzgeçten geçirerek veriyor, böylece râyihası ve canlılığı güle münasip duruyordu.

Anlamıştı...
Kendine anlam katanın,
toprağa bağlayan kökleri olduğunu,
köksüz ve topraksız,
ruhsuz ve anlamsız
bir sûretten başka bir şey olmadığını anlamıştı.

Gözüne kara görünen, hiçbir albenisi, yaldızı olmayan toprak onun için hayatın ta kendisiydi. Özü, güzelliği, süsü, kokusu hep ondandı. Şimdi anlamıştı... kururken ya da çürürken anlamıştı... Fakat geç... çok geçti.
Hoyratça bir el uzandı...
Özensizce vazosundan aldı, bir poşete koyup dışarı çıktı.

Gülün soluğu kesilmişti artık.
Hücrelerinde hayat çadırını sökmekteydi.
Hiç değilse,
hiç değilse cansız bedeni
tekrar toprağa kavuşabilecek miydi?..
Tek arzusu,
son arzusu buydu.

Onu toprağında koparan el,
son kez havaya kalktı...
Ve gülü koyduğu poşeti çöp konteynirından içeri bıraktı...

SİNEĞİ YEMEĞE DALDIRMA HADİSİ?

Tıbbın ve teknolojinin zirve yaptığı bir dönemi yaşayan insanoğlu; maziye dair haberler duyduğunda zaman zaman inkâr yoluna gitmekte bazen de bu haberlerin tahakkukundan derin bir şüphe duymaktadır. Bin Km'lik bir yolu bir saatte kat ettiğinden olacak ki bir ay boyunca yol yürüyen eski zaman insanların halini anlamakta çok zorlanmaktadır. Telefon ile çok kısa zamanda çok fazla insanla ya da aynı anda birçok arkadaş ile haberleşmesi sebebiyle, hayvanlar aracılığı ile haberleşen atalarımızı hayretle karşılamaktadır. Vücutlarında oluşan büyük yaraları hiçbir acı duymadan tedavi edenler kanayan bir yarayı durdurmak için ateşle kendini dağlayanları garip karşılamaktadır. Bazen de maziye anlam veremeyenler duydukları ya da okudukları haberleri inkâr yolunu tutmakta, eskiden olup akıllarına uymadığını iddia ettikleri her hâdiseyi yok saymaktadırlar. Bu tutumlarını özellikle de hadisler üzerinden yürüttükleri birtakım dezenformasyonlar ile görmekteyiz.

RİVAYETLER

İşte bu modern dönem insanının akla, bilime ve vakiya uymadığı gerekçesiyle inkâr ettiği hadislerden birisi de şu hadistir:¹

“Sizden birinizin içeceğine sinek düşecek olursa, onu iyice batırsın sonra atsın. Çünkü onun bir kanadında hastalık, diğerinde şifa vardır.”²

Hadisin Diğer Tarikleri:³ Bu hadisi bize rivayet eden dört tane sahabe efendimizin olduğunu görmekteyiz. İmam Buhari iki farklı tarik ile Ebu Hureyre⁴ (r. anh)'dan rivayet ederken, İbn Hanbel,⁵ Nesai⁶ ve İbn

3 Bu hadis 4 sahabeden nakledilmiştir. Onların rivayetlerinin geçtiği hadis eserlerinden bazılarına işaret ettik. Ayrıntılı bilgi için bkz. D. Halil İbrahim Molla Hatır, **el-İsabe fi sıhhati hadisi'z-zübâbe**, Dâru'l-kible, Cidde, 1405.

4 Buhari, “**Bedi'l-halk**”, 59 (Hadis no: 3320); Buhârî, “**Tıbb**”, 57 (Hadis no: 5782).

5 Ahmed, **Müsned**, 17/284 (Hadis no: 11189).

6 Nesai, “**Kitabu'l-fer' ve'l-atıra**”, 10, (Hadis no: 4262).

Hibban⁷ Ebû Said El-Hudri (r. anh)'dan, Bezzar⁸ ve Taberani⁹ ise Enes b. Mâlik (r. anh)'dan, İbn Neccar¹⁰ ise Hz. Ali (r. anh)'dan rivayet etmiştir.

SENET TENKİDİ

Buhari hadislerinin tarih boyunca birtakım imtihanlar yaşadığını ve bunları başarı ile geçtiğini biliyoruz. Özellikle de senedine yapılan itirazların Buhari'nin hiçbir hadisine zarar veremediğini rahatlıkla söyleyebiliriz. Fakat şu kadar var ki üsüle dair çok basit okuma yapanlar bilirler ki; sahabe tabakasında dört ayrı tarik ile ve sonrasında çok daha fazla ravi ile rivayetin aktarılması en azından “meşhur” olarak isimlendirilmektedir.¹¹ Yani adeta aklen uydurulması mümkün olmayan bir haber halini almıştır. Bu, bize genelde metin tenkidi yaptığımızda Kur'an, sünnet, külli kaidelere akla ya da bilime arz ettiğimiz rivayetlerin senet tenkidini yaparken de birtakım usülerin olduğunu göstermekte ve aynı zamanda bu cihetle akla da arz edebileceğimize işaret etmektedir. Asıl itibarıyla hadis usulünün konusu olmayan mütevatir hadis kısaca; yalan üzere birleşmeleri aklen ya da âdeten mümkün olmayan bir topluluğun bir haberi aktarması manasındadır.¹² Bu, rivayetin senedinin de bir anlamda akla arz edilmesi manasındadır. Her ne kadar fukaha ile muhaddislerin usülleri birbirlerinden farklılık arzetsede fukahanın mütevatir ve meşhur rivayet tanımlaması muhaddislerin mütevatir isimlendirmesine karşılık geldiğini söyleyebiliriz. Tabi ki fukahaya göre hadisin mütevatir ya da meşhur olması artık o rivayetin metin tenkidine tabi tutulamayacağı manasını taşımaktadır.

7 İbn Hibban, **Sahih**, c. 4, s. 55 (Hadis no: 1247).

8 Bezzar, **Müsned**, Mektebetü'l-'ulumi ve'l-hikem, Medinetü'l-Münevver, 2009, c. 13, s. 500 (hadis no: 7323).

9 Taberânî, **Mu'cemu'l-ı-ıvsa**t, Dâru'l-hare-meyn, Kahire, c. 3, s. 141 (Hadis no: 2735).

10 El-Muttakî el-Hindî, **Kenzü'l-Ummal**, Müessesetü'r-risale, Beyrut, 1981, c. 10, s. 49.

11 İbn Hacer el-Askalânî, **Nüzhetü'n-Nazar fî Tavâzihî Nuhbeti'l-Fiker**, (thk: Nurettin İtr), Daru'l-Basâir, Kâhire 2011, s. 46,

12 İbn Hacer el-Askalânî, **Nüzhetü'n-Nazar fî Tavâzihî Nuhbeti'l-Fiker**, (thk: Nurettin İtr), Daru'l-Basâir, Kâhire 2011, s. 41 vd.

Genelde senet tenkidine girmeden metin üzerinden konuştuğumuz bu rivayetlerin aynı zamanda senet ciheti ile de aklen inkarının mümkün olmadığını göstermek adına bu açıklamaları burada elzem gördüm. Çünkü hangi sağlıklı akıl dört sahabinin bir araya gelerek bu dini mübine ihanet ettiğini düşünebilir. Sonraki dönemlerde terki edildiklerini iddia etmek ise bundan daha gülünç olur. Zira her bir sahabeden alan onlarca tabiinden insan var ki bunların her birisi bu alanda imam olarak tavsif edilen şahsiyetlerdir. Evet, her ayrı senette kezzab, müttehem bi'l-kizb ya da genel anlamda zayıf raviler olsa bu iddia yani senedin uydurulmuş olma iddiası tartışılabilir. Fakat bu haliyle senedin uydurulmuş olduğunu söylemek, ilim, irfan ve iz'an ile bağdaşmayan bir iddia olacaktır.

MUHTeva TENKİDİ: SİNEĞİN BİR KANADINDA ZEHİR DİĞER KANADINDA İSE PANZEHİR Mİ VAR?

Üzerinde konuştuğumuz hadisin metnine yapılan itirazların ise özellikle son dönemde oldukça revaç bulduğunu görmekteyiz. İslami ilimlere ilginin azaldığı bir dönemde cehaletin arttığını buna bağlı olarak da akla, bilime ya da vakıya uygunluk aranarak birçok Buhari hadisi reddedilmektedir. Yukarıdaki mezkûr hadis de bu durumun kurbanı olmuş; sineğin her zaman mikrop taşıdığını dolayısıyla diğer kanadında şifa olmasının mümkün olmadığı iddia edilerek inkar edilmiştir.

“Sinekte aynı anda hem hastalık hem de şifa nasıl toplanabilir ve sinek hangi kanadını yemeğe sokacağını nereden bilecek” diyerek gerçekten cahil olduklarını ya da cahil ayaklarına yattıklarını göstermişlerdir. Biz birçok hayvan biliyoruz ki zıtları bir arada bulundurmaktadır. Bal yapması için arıya, ihtiyacı için buğday tanelerini biriktirmeyi ve gerektiğinde onları ikiye bölen karıncaya ilham eden Allah Teala sineğe de kanatlarının birini yemeğe sokup diğerini sokmamayı ilham etmeye kâdirdir

Bu hadise dair ulema birtakım görüşler beyan etmiştir. Bunlara kısaca işaret edecek olursak şunları söyleyebiliriz: İbn Hacer, Buhari'nin ilk şârihi olan Hattâbî'nin şöyle dediğini nakletmektedir: Bazı nasipsizler “sinekte aynı anda hem hastalık hem de şifa nasıl toplanabilir ve sinek hangi kanadını yemeğe sokacağını nereden bilecek” diyerek gerçekten cahil olduklarını ya da cahil ayaklarına

yattıklarını göstermişlerdir. Biz birçok hayvan biliyoruz ki zıtları bir arada bulundurmaktadır. Bal yapması için arıya, ihtiyacı için buğday tanelerini biriktirmeyi ve gerektiğinde onları ikiye bölmeyi ilham eden Allah Teala sineğe de kanatlarının birini yemeğe sokup diğerini sokmamayı ilham etmeye kâdirdir.¹³

Bazen hayreti mucip olmasına rağmen alışlagelmiş olması sebebiyle bazı olayları hayretle karşılamayız. Arının bal vermesi bunun gibidir. Kahvaltıda önümüze yiyecek olarak konulması ve devamlı gıdalanmamız hasebiyle bazen bu olayın sıradan bir olay olduğunu

13 İbn Hacer, *Fethu'l-Bârî*, c. 10, s. 310.

Rabbimiz de “Sizin için sağlıklı hayvanlarda da şüphesiz ki bir ibret vardır. Çünkü biz size hayvanın karnında, dışkı ile kan arasından çıkan ve içenlere lezzet veren saf süt içiriyoruz.” buyurmaktadır. Belki de bir çoğumuz ineğin ya da koyunun bu yönüne hiç dikkat etmemişizdir. Halbuki Allah Teala bunun bir ibret olduğuna vurgu yapmaktadır. İneğin dışkısı zehir, sütü ise şifa değil midir? Hayvana değil insana da bakabiliriz. Çocuk için anne sütünden daha şifalı bir gıda olabilir mi? Aynı zamanda anne vücudu birçok toksini de üretilip vücut dışına atmaktadır. Hem zehir hem şifa aynı vücutta üretilmiyor mu? O halde sineğe neden şaşıyoruz! Gökyüzünden bize haber veren Allah Rasulü Aleyhisselam’ın meleklerden, şeytanlardan ya da bilmediğimiz birçok harikuladeliyetlerden haber vermesine inanıp sineğe dair verdiği bilgiyi reddetmek akıllı bir insanın tavrı olabilir mi?

zannederiz. Bundan dolayı İbnü'l-Cevzî “arının ağzından şifa olan balın; karnından ise zehir akıtan iğnenin çıktığına vurgu yaparak iki zıttın bir arada bulunabileceğine vurgu yapmıştır. Aynı zamanda yılanın öldürücü zehrinin tesiri yine kendi eti ile kırılmaktadır.”¹⁴ der. Buna mukâbil bir kısım tabibler de “Sinekte bir zehirleme kuvveti bulunduğunu, sokmasına karşın kişide meydana gelen kaşıntı ve şişliğinde buna delalet ettiğini, kendisine sıkıntı veren bir tehlikenin içine düştüğünde ona bu silahı; panzehri ile mukabelede bulunduğunu, Şâri olan Allah Rasûlü de kaba düşen bir sineğin zehir kuvvetine, Allah Teâlâ’nın onun diğer kanadına koyduğu panzehirle karşı koymayı emrettiğini, böylece sineğin iki kanadında birbirine zıt olan iki madde olup karşılıklı olarak faydanın yanında zararı ortadan kaldırdığını”¹⁵ ifade etmektedir.

Rabbimiz de “Sizin için sağlıklı hayvanlarda da şüphesiz ki bir ibret vardır. Çünkü biz size hayvanın karnında, dışkı ile kan arasından çıkan ve içenlere lezzet veren saf süt içiriyoruz.”¹⁶ buyurmaktadır. Belki de bir çoğumuz ineğin ya da koyunun bu yönüne hiç dikkat etmemişizdir. Halbuki Allah Teala bunun bir ibret olduğuna vurgu

yapmaktadır. İneğin dışkısı zehir, sütü ise şifa değil midir? Hayvana değil insana da bakabiliriz. Çocuk için anne sütünden daha şifalı bir gıda olabilir mi? Aynı zamanda anne vücudu birçok toksini de üretilip vücut dışına atmaktadır. Hem zehir hem şifa aynı vücutta üretilmiyor mu? O halde sineğe neden şaşıyoruz! Gökyüzünden bize haber veren Allah Rasulü Aleyhisselam’ın meleklerden, şeytanlardan ya da bilmediğimiz birçok harikuladeliyetlerden haber vermesine inanıp sineğe dair verdiği bilgiyi reddetmek akıllı bir insanın tavrı olabilir mi?

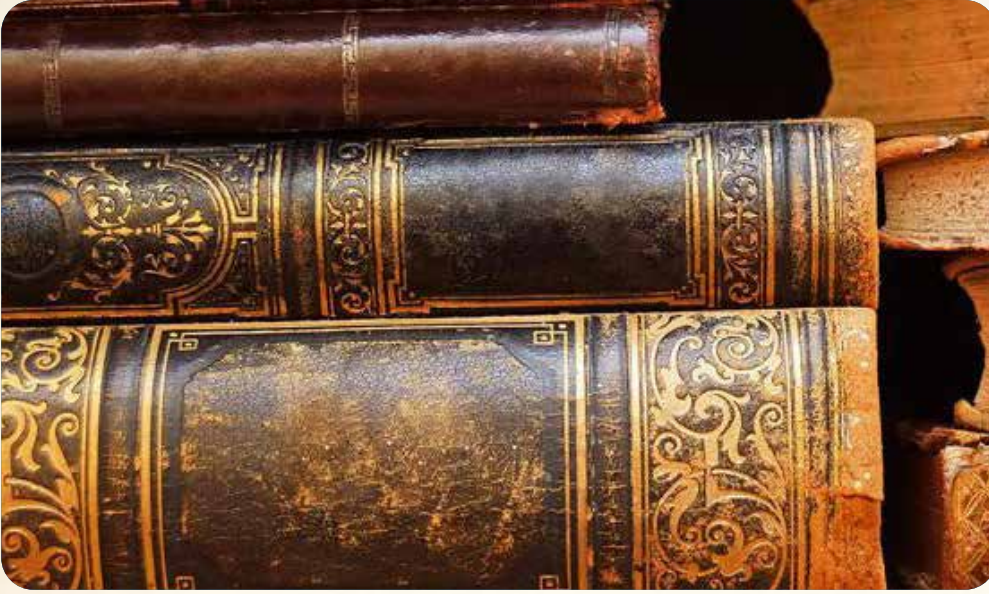
NEDEN UYDURDULAR?

Aynı zamanda bunu neden ve kim uydurmuş olabilir. Köpekle ilgili hadisi köpeği, kedi ile ilgili hadisi kedisi olan uydurdu da sinekle ilgili hadisi de sineği olanlar mı uydurdu? Şu açıktır ki özellikle kırsal bölgelerde yaşayanların oldukça fazla karşılaşabileceği bir tablodur sineğin yemeğe düşmesi. Bu durumda kimisi yemeği dökerken kimisi de yokluk sebebi ile yemeği yemek zorunda kalmaktadır. Allah Rasulü Aleyhisselam ise bu durum karşısında “(ihtiyaç halinde) yiyecekseniz diğer kanadını da iyice batırın ki kendini savunan sinek önce zehirli kanadını sokmuş ise panzehir taşıyan diğer kanadı o zehrini tesirini yok etsin” buyurmuştur. Vahiy harici bilinmesi o gün itibarıyla mümkün olmayacak bu bilgiyi reddetmek vahye itibar etmeyen

14 İbnü'l-Cevzî, *Keşfü'l-müşkil min hadisi's-sahihayn*, c. 3, s. 547.

15 *Keşfu'l-Müşkil*, III, 547; bkz. İbn Hacer, *a.g.e.*, XIII, 247-248.

16 Nahl, 66.

şarkiyatçıların işi olabilir. Müslümanca bir bakış ve teslimiyet olmadıktan sonra bütün bu inkar edilen hadislere dair sayfalarca yazı yazılıp videolar çekilse yine de teslimiyet problemi olan insana tesir etmeyecektir. Allah Rasulü'nün laboratuvar olmayan bir asırda; ortamda sinek ile bulaşabilecek bir mikroptan (zehir) bahsetmesi ve buna karşı koruyucu olarak da panzehrin; sineğin diğer kanadının düştüğü kaba bandırılmasını tavsiye etmesi üzerine bu durum vahiyden başka türlü izâhata açık değildir.

Bu hadis asıl itibari ile Allah Rasulü'nün ﷺ iki mucizesine işaret etmektedir; Bunlardan birincisi sineğin hastalık ve mikrop taşıdığı diğeri ise bu mikropları yok edici yönde antibiyotik yani şifa taşıdığıdır. Sineğin mikrop taşıdığını kabul eden akıl anti mikrop taşıdığını neden kabul etmez? Mikrop taşıdığına dair elimizdeki bilimsel makaleler daha düne kadar yoktu. Mikrop taşıdığına dair malumatı bilimsel makalelerden mi yoksa aklımıza danışarak mı edindik. "Sinek pisliklere konduğu için mikrop taşıması söz konusudur. Bunun için bilimsel makaleye gerek yoktur. Peki, sineğin konacağı hiçbir pislik olmasa daima etrafta özel hazırlanmış şekerli su, bal, karpuz gibi gıdalar olsa sinek mikrop taşımayacak diyebilir miyiz? Elbette aklımızın cevaplayamayacağı noktalar olacaktır. Bu tür durumlarda insanoğlu aciz kalır imkânı varsa araştırır laboratuvarlarda bilimsel deneyler yapar bir sonuca varmaya çalışır. İmkânı yoksa kendisine haber veren birilerine inanır. O haber veren kimsenin güvenilirliğine göre ona itimad eder ve dediklerini

uygular. İşte bilimsel veriler ile olduğu gibi bu da bir haber alma, bilgi öğrenme yoludur.

Hadisin bilime arz edilmesine gelince bu hususta oldukça fazla deneyler yapan mikrobiyolog uzmanları biliyoruz. Dr. Molla Hatır bu hadise dair yazdığı "el-İsabe fi sıhhati hadisi'z-zübabe" adlı eserinde senet tenkidi yaptıktan sonra ikinci kısımda muhteva tenkidi yaparak modern tıbbın yapmış olduğu çalışmaları nazara vererek bu raporları değerlendirmiştir.

Bazıları Arapça kitap, makale ya da birtakım yayınlar tavsiye ettiğimizde ya arapça bilmediklerinden ya da aşağılık komplekslerinden -olacak ki burun kıvrarak- bu kaynakları beğenmemektedirler. Buna dair Mısır Uluslararası Araştırma Merkezi Mikrobiyoloji bölümü öğretim üyesi Rehab Muhammed Ata'nın İngilizce olarak kaleme aldığı "Sinek Kanatlarındaki Hastalık ve Şifa"¹⁷ başlıklı makalesini tavsiye edebiliriz. Ancak anladığımız kadarıyla bu komplekse sahip insanımız makalenin arapça olması ve Müslümanlar tarafından yazılmasını konunun güvenilirliğine hâlel getirdiğini düşünüyor. O halde son olarak Müslüman olmayanların ve Arapça değil İngilizce olarak kaleme alınan bir makale tavsiyesinde bulunarak konumuzu kapatalım. Bu makale, Acta Biomaterialia adlı bilim dünyasında oldukça itibarlı ve impact faktörü¹⁸

¹⁷ https://www.researchgate.net/publication/337926012_Microbiological_studies_on_fly_wings_Musca_domestica_where_disease_and_treat.

¹⁸ Impact faktörü, bilimsel bir derginin bilim dünyasındaki saygınlığını gösteren bir faktördür.

**Allah Rasulü'nün
laboratuvar
olmayan bir asırda;
ortamda sinek ile
bulaşabilecek
bir mikroptan
bahsetmesi
ve buna karşı
koruyucu olarak da
panzehrin; sineğin
diğer kanadının
düştüğü kaba
bandırılmasını
tavsiye etmesi
üzerine bu durum
vahiyden başka
türlü izâhata açık
değildir.**

oldukça yüksek bir dergide 2017 yılında yayınlanmıştır. Kısaca içeriği ili ilgili bilgi verecek olursak şunları söyleyebiliriz: İncelemeye tabi tutulan sineklerin kanatlarının yapısına bakan bilim adamları mikropları öldürücü yüksek bir antibiyotik ile karşılaşmışlardır. Palmitik ve stearik asitlerin kristalize olmuş bir türevinden oluşmuş kaplama taşıyan sinek kanatlarının, tıp dünyasının tedavi etmekte zorlandığı Pseudomonas aeruginosa ve Staphylococcus aureus gibi çok tehlikeli mikropları bile öldürebilecek bir nitelikte olduğu görülmüştü.¹⁹

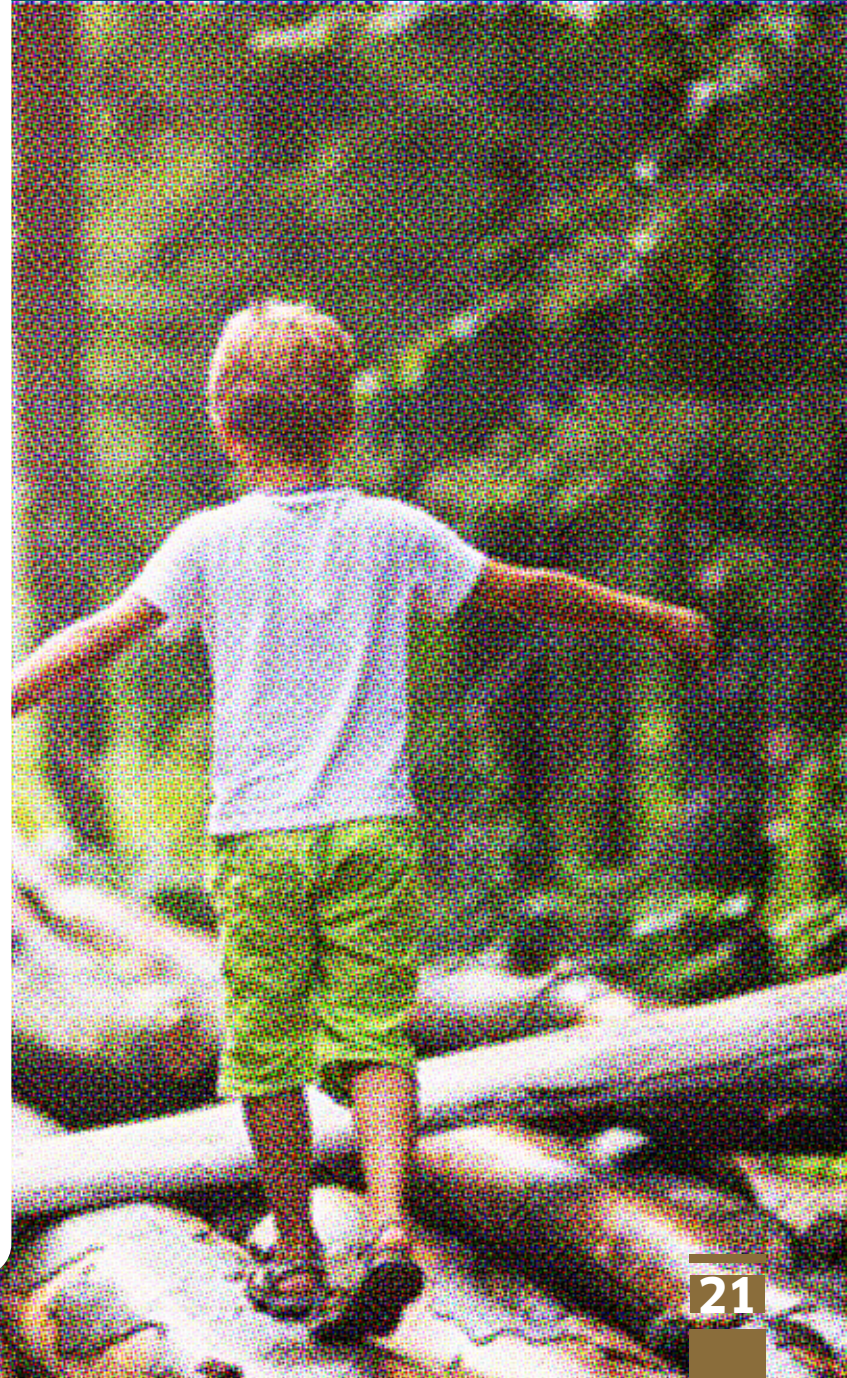
Bizim usûl ve esaslarımız 14 asırdır bellidir. Hadisin sıhhati için Müslüman olmayanların şehadetine ihtiyacımız olmadığını biliyoruz ama ön yargısı olan ve bilime daha fazla kıymet veren Müslümanların ön yargılarını kırma adına bu tür makaleleri kaynak olarak verdim. Allah Teala Müslümanlara basiret versin.

¹⁹ Makalenin tamamı için bkz. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/28688988/>.

EĞİTİM: BİR FACİANIN DIŞA VURUMU

Karnemi alır almaz dedem, emmim(amcam) veya dayım köyden gelirlerdi. Gelme sebepleri akraba ziyareti yanında beni alıp köye götürmek içindi. Onlar gelmeyince sızlanır, kendi dünyama kapanır, küskün bir vaziyette suskunluğa gömülürdüm. Niye mi? Başarılı karne alır almaz köye gönderecekleri sözünü ailemden almıştım da o yüzden. Eee insan söz verdi mi? Elbette sözünü tutmalı. Ben, başarılı karne getirerek onlara verdiğim sözü tutmuştum. Söz tutma sırası onlardaydı. O yüzden kendi dünyama kapanma, küskünlük gibi benim bu hallerime diycek bir şey bulamazlardı. Çaresiz köydeki dedeme, dayıma ve amcama beni alıp köye götürmeleri için haber gönderirlerdi. Dedem, emmim veya dayım gelince bir serçe zarafetinde sevinçten kanatlanır bütün söğüt ağaçlarında öten sanki ben olurum. Ah, söğüt ve kavak ağaçları ne güzeldir benim için! “Söğüdün altı serin/İçerim yanar derin derin” Bunların yanına bir de rüzgarda sallanan buğday başaklarını koydun mu? Manzara tam bir ahenk ve bütünlüğe erişir. Van Gogh’un sarı tonları yanında alçakgönüllü söğüt ağaçlarının yeşilliği. Ve bunun yanında yorgunluktan sırtını toprağa verip uzandığında gökyüzüne bakmakta çabası.

Her neyse köye gidince onlarla beraber hayatın akışına kapılır gidersin. Yani kimi zaman evde kimi zaman tarlada sırt sırta onlarla çalışmaya koyulursun. Köyde hayat öyle dokuz onda başlamazdı. Altı dedi mi yataktan kalkar kimi zaman tarlaya kimi zaman bahçeye giderdik. Yedi yaşından yetmiş yaşına kadar herkesin muhakkak bir vazifesi olurdu. Köy hayatında yediden yetmişine herkes çalışmayı yemek yemek ve uyumak gibi tabii karşılar ve bu çalışmayı yapardı. Böylesi bir ortamda hiç kimse benim şöyle hakkım var demezdi herkes vazife

şuuru içinde yaşar giderdi. Hiç kimse on sekiz yaşına kadar çocukluk dönemi o yüzden çalışmam dememiştir. Böylesi bir yapı herkese seher vaktinde kalkarak çalışmayı kafa ve yüreklere aşlamıştır.

Siyah ve beyazlı televizyon yılları. Bu sihirli kutu yavaş yavaş hayatımıza girmeye başlamıştı. Televizyon akşam vakti başlıyor gece on ikiye kadar devam ediyordu. Çalışma sürecine denk gelmediği için henüz aklımızı ve kalbimizi tam anlamıyla esir alamıyordu. Akşama tarla veya bahçeden gelip yemeğimizi yediğimizde televizyonun sihirli dünyasına herkes dalıp gidiyordu. Özellikle biz çocuklar büyüklerden daha çok cezbeyle kapılmış haldeydik. Büyükler nedense çok erkenden kendilerini yataklara atardı. Yorgunluk onların beden ve gözlerinde derman bırakmazdı. Köyde çok ağır bir çalışma tempomuz olurdu. Haziran ayından başlayıp eylül ayı sonuna kadar geçen hummalı bir süreç.

TELEVİZYONDAN DOLAYI İLK KAVGALAR

Televizyon eğlence, haberleşme ve eğitime vesile bir araç. Böyle söylenir lakin yaşanmışlıklarda Anadolu insanın tüm değer ve yargılarını berhava eden bir zehirli alet. Yayını yapan ve yönlendirenler batı düşünce ve yaşayış tarzını Anadolu insanına sirayet ettirme davasında olunca elbette kaçınılmaz

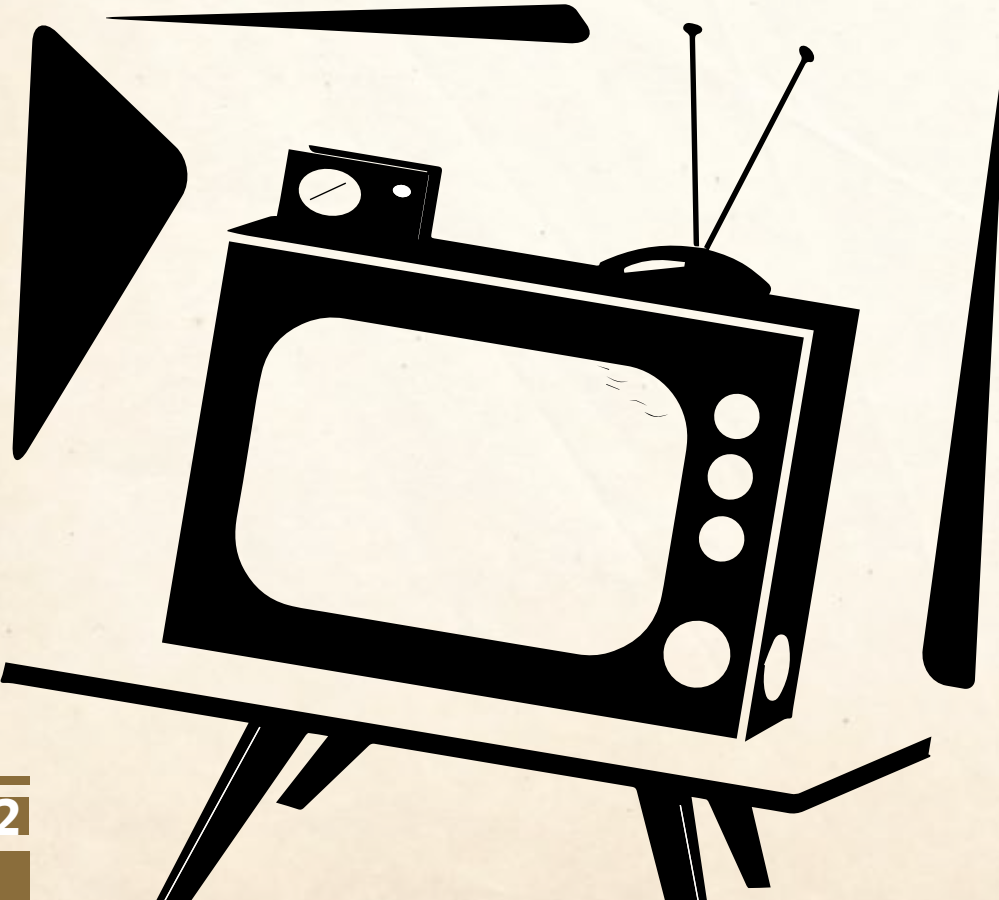
bir sonuç. Evet, köyümüzde biri hakkın rahmetine kavuşmuştu. Amcam evde film seyredirken gelip televizyonu kapattı. Tam da filmin en heyecanlı yerinde. Kapatma sebebi başkasının yasına ortak olma başkası yas tutarken eğlenmenin doğru olmadığı inancı idi. Hiçbir fıkıh kitabında bu konu ele alınmamıştı. Hiçbir fıkıh kitabında televizyon hangi hallerde seyredilir hangi hallerde seyredilmez diye bir mesele yoktu. Lakin Anadolu irfanı kendi içinde böylesi bir hareket tarzı geliştiriyor ve hayatına böylesi bir davranış kalıbını tatbik ediyordu. Ne güzel bir incelik ne güzel bir ahlaki davranış. Tabii biz o anda amcamın bu mümin hassasiyetini henüz sindirecek bir anlayışta değildik. Çocuğuz ya akıldan daha çok hayal alemindeyiz. O evden gider gitmez televizyonu açtık ve sihirli kutunun karşısında yer alarak filmimizi yeniden seyretmeye koyulduk. Dakikalar sonra kendimizden nasıl geçtiyse film seyrederken amcamıza yakalandık ve çok büyük biz azar işittik.

Siyah ve beyazlı yıllar...Televizyonda en çok seyretmesini sevdiğimiz filmler kovboy filmleri. Kovboyların kahraman Kızılderililerin vahşi olarak resmedildiği filmler. Biliyorsunuz batılılar son yüzyılın en büyük sanat keşfi sinema filmleriyle biz doğululara hep algı verirler. Kendileri her dem medeni kendi dışındakiler ise vahşi ve eğitilmeye muhtaç birer zavallı. Bu algıya rağmen nedense ben

Televizyon eğlence, haberleşme ve eğitime vesile bir araç. Böyle söylenir lakin yaşanmışlıklarda Anadolu insanın tüm değer ve yargılarını berhava eden bir zehirli alet. Yayını yapan ve yönlendirenler batı düşünce ve yaşayış tarzını Anadolu insanına sirayet ettirme davasında olunca elbette kaçınılmaz bir sonuç.

her daim kıızılderilileri kendime daha yakın buldum. O ana kadar henüz bir dünya görüşüne muhatap ve malik bile değildim. Rabbim beni daha çocukken bile hissi olarak bu kirli ve zalim dünyadan uzak tutuyordu. O'na sonsuz şükürler olsun. TRT cumartesi ve pazar günlerini tam gün yayına döndürdü. Ve pazar günleri bir saatlik klasik müzik konserinden sonra öğle vaktinde film kuşağı vardı. Filmlerin çoğu tabi ki kovboy filmleri. Tarladan kaçarak film seyretmeye gelen köylü çocukları ve bu çocukların bu durumdan hoşnut olmayan babalarından azar işitmeleri ve aralarında kavgaların olması işte bu vesileyle başladı. Oysa hepimiz tarlada olmalı çalışma tempomuzu sürdürme durumunda olmalıydık. Bir gün çalışmazsak ürünün tarlada telef olma durumu bile söz konusuydu. Dedemle en yaramaz torunu nerdeyse bir defasında birbirlerini öldürme noktasına gelmişlerdi. Evet, insanların ürettiği teknoloji yine biz insanları esir almış ve çok büyük zaman tüketimine ve aile kavgalarına sebep olmuştu. Dayı kızının cumartesi ve pazar günleri ev işlerini yapmaması daha doğrusu televizyona dalarak yapmayı unutmaması onun da bu yüzden çok büyük azar işitmeleri hala kulaklarımda çınlar durur.

14 YAŞINDA AİLESİNİ KATLEDEN ÇOCUĞUN İFADESİ ORTAYA ÇIKTI. DAYAK YOKTU AMA...

Ordu Karga'da Fındık toplama tartışmasında polis babasının tabancasıyla aile bireylerine kurşun yağdırarak, annesi Rahime ve ağabeyi Murat Yalpi (18) ile anneannesi Cennet Gedek'i öldürüp, babası Cemalettin Yalpi'yi ise ağır yaralayan F. Y (14), gözaltına alındığı emniyetteki ifadesi ortaya çıktı... İddiaya göre, kahvaltılık sofrasında aile bireylerine fındık toplamak istemediğini söyleyince tartışma çıktı. Bu arada F.Y polis babasının beylik tabancasını alıp, aile bireylerine kurşun yağdırdı. Annesi Rahime Yalpi ve anneannesi Cennet Gedek'i öldüren F. Y babası ile ağabeyi Murat Yalpi'yi de yaraladı. Olay sırasında odada bulunan ailenin küçük oğlu Yusuf Eymen'in (4) ise kaçarak olaydan kurtulduğu belirtildi. Komşuların ihbarı üzerine çok sayıda jandarma ve sağlık ekibi sevk edildi. Ambulanslarla götürülen baba oğuldan Murat Yalpi'da yolda yaşamını yitirdi. Tokat'ta polis olduğu öğrenilen Cemalettin Yalpi'nin fındık hasadı için memleketine geldiği öğrenildi.

Gözaltına alınan F. Y'nin pedogog eşliğinde alınan ifadesine ilişkin detaylar ortaya çıktı. Avukat talebinde bulunan F. Y'nin, ilk ifadesinde özellikle annesinin kendisine kötü davrandığını, uzun süredir de ailesi tarafından psikolojik baskıya uğradığını söylediği belirtildi... Ailem tarafından uzun zamandır psikolojik baskıya uğruyorum. BU BASKIDA ŞİDDET YOK ANCAK ÖZELLİKLE ANNEM BANA SÜREKLİ KÖTÜ DAVRANIYOR. BENİ SEVMEDİĞİNİ DÜŞÜNÜYORUM. BU BENİM İÇİMDE BİR KİN BİRİKTİRMEME SEBEP OLDU. BABAM YILLIK İZNE AYRILDI. FINDIK İÇİN KORGAN'A GELDİK. BEN KORGAN'I PEK SEVMİYORUM. FINDIK TOPLAMAYI'DA SEVMİYORUM. AİLEMİN BASKISIYLA BAHÇEDE ÇALIŞIYORUM. GEÇEN ÜÇ GÜNDE AİLEMLE FINDIK TOPLAMAYA YARDIM ETTİK. OLAY GÜNÜ YİNE FINDIK TOPLAMA İŞİ VARDI. BU NEDENLE TARTIŞMA YAŞANDI, dediği öğrenildi.

Pedagog eşliğinde cümle kalıplarının yazıldığını hissetmişsinizdir. Şimdi bu ifadeye çocukta bir pişmanlık ve vicdan patlamasına dair sözler var mı? Görünen o ki ifadeye göre çocuk suçsuz psikolojik

baskı kuranlar suçlu gibi. Anne babalar çocuğuna dersini yap derse, çocuk eğer ders yapmazsa, anne babalarda kızarlarsa çocuğa psikolojik baskı yaparlar. Öğretmen niye dersini yapmadın diye öğrenciye kızar veya kaş çatarsa psikolojik baskı kurarlar. Bu devrin en dehşet kavramı "psikolojik baskı" olsa gerek. Bu devrin peygamberleri psikologlar. Herkes psikologların kapısında dertlerine derman arıyorlar, televizyonda psikologların yazdığı diziler en popüler olanları. Psikologlar bir kavram üretirler ve topluma ayar verirler. Dinin öğretileri emir ve yasakları perdeleniyor ölçülerimiz psikologların anlatımları kadar dikkate alınmıyor. Bu devir de psikologların hakimiyeti din adamlarının etkisinden daha fazla. Burada din adamlarının tabi ki yetersizlikleri söz konusu. Dünya da neler olup bittiklerinden haberleri

Bu devrin peygamberleri psikologlar. Herkes psikologların kapısında dertlerine derman arıyorlar, televizyonda psikologların yazdığı diziler en popüler olanları. Psikologlar bir kavram üretirler ve topluma ayar verirler. Dinin öğretileri emir ve yasakları perdeleniyor ölçülerimiz psikologların anlatımları kadar dikkate alınmıyor. Bu devir de psikologların hakimiyeti din adamlarının etkisinden daha fazla!

yok dünya da olup bitenlere göre kendilerini donatmıyorlar. Psikologların hakimiyet kurduğu bu sistem içinde anne, babalar ve öğretmenler yandı ki yandı. Her biri onların gözünde kötü anne, baba ve öğretmen oldular. Devletin topuzu psikolog ve pedagogların yönlendirmesiyle her an enselerinde. Anne, baba ve öğretmen çocuğu her zaman mutlu etmeliler. Çocukla hazcılığa dayalı kaliteli vakit geçirmeliler. Öğretmen istikbalin büyüklerini imtihan yapmamalı, sözlüye kaldırmamalı. Çocuk hangi notu isterse vermeli. Çocuklar nereye gitmek isterse oraya hemen götürmeliler. Çocuk sizin istemediğiniz yere gitmezse asla götürmeyin. Unutmayın çocuğun psikolojisi bozulur. Hatta bir özel okulda bir NLP'ci bir tip eğitim sisteminde çocuk ne zaman kalkarsa okula o zaman gelmeli demişti. Daha neler göreceğiz daha hangi görüşler hayatımızı tarumar edecek.

Anne ve babalar çocukların her istediğini alın onları tablet ve cep telefonları ile baş başa bırakın. Ağlarsa meme değil cep telefonları ile susturun. İnsanlar 18 yaşına kadar çocuktur sakın ha onları fındık tarlalarında çalıştırmayın.

Çocuklar çalışmaz yazık olur. Kanuna göre suç işlersiniz. 18 yaşına kadar bırakın kazık kadar büyüsünler. Atalarımız yalan demişler ağaç yaşken eğilmez. 18 yaşından sonra eğilip çalışmaya başlarlar. Onlar ne zaman kalkarsa kalksın ne zaman canları yemek isterse o zaman yesinler. İstemedikleri yemeği yedirip psikolojik baskı yapmayın. Onların size her türlü ağlamalarını ve zırlamalarını psikolojik baskı saymayın. Çünkü onlar çocuktur. Dünyaya bir defa geldiler çalışmak için mi geldiler. Bunlar bilmem ne kuşağı sizler bu kuşağı anlayamazsınız. Sizler geçmişte kalmış zavallılersiniz. Lütfen çocukların dilinden anlayın.

Evet, zorların zoru bir devredeyiz anne ve baba; anne, baba ve çocuklar arasında çözümler artıkça artıyor. Kimse kimseyi anlayamıyor. Herkes kendi odasında cep telefonu ile sanal bir dünyada kirli hayalleriyle dolaşıyor. Herkes yakınındaki aile fertleriyle uzak, çok uzaktaki dünyalarla yakın temasta. Tam bir tezatlar alemindeyiz. Bu dünya yalnız eğlenceye ayarlı, gösteriş ve hazcı bir dünyanın aktığı mecra. Ve bu dünyaya teslim olduğumuz an ne çocuklarımızı nede eşlerimizi tatmin etmek oldukça

Evet, zorların zoru bir devredeyiz anne ve baba; anne, baba ve çocuklar arasında çözümler artıkça artıyor. Kimse kimseyi anlayamıyor. Herkes kendi odasında cep telefonu ile sanal bir dünyada kirli hayalleriyle dolaşıyor. Herkes yakınındaki aile fertleriyle uzak, çok uzaktaki dünyalarla yakın temasta. Tam bir tezatlar alemi...

zor. Hiçbir zaman doymuyorlar, sabır ve şükür kavramlarının dünyamızda hiçbir yeri yok. Her daim daha fazlasını istiyorlar. Kendilerini hep alacaklı gibi görüyorlar. Bu dünyaya mahkum olanların fazilete ve vefaya dair anlam dünyası olmuyor. Mekanik dünyada sanal alemde gezenler mekanik bir ruha ve acımasızlığa kapılıp hemen öfke nöbetlerine giren şahıslar oluyorlar.

Evet, dijital dünyayı açanlar ve bu dünyada yaşamayı öğretmeden bizi bu dünyaya tıkanlar fındık toplamayan çocuk sizin ürününüzdür. Eserinizle ne kadar övünseniz haklısınızdır.

MÜCAHİDE KADINLARIN ÖNCÜSÜ: NESİBE BİNTİ KA'B

Nesibe: soyca asil olan demek. Fakat şerefi, haysiyeti soyda değil, İslam'da bulmuş bir anne, annemiz; NESİBE b. KA'B

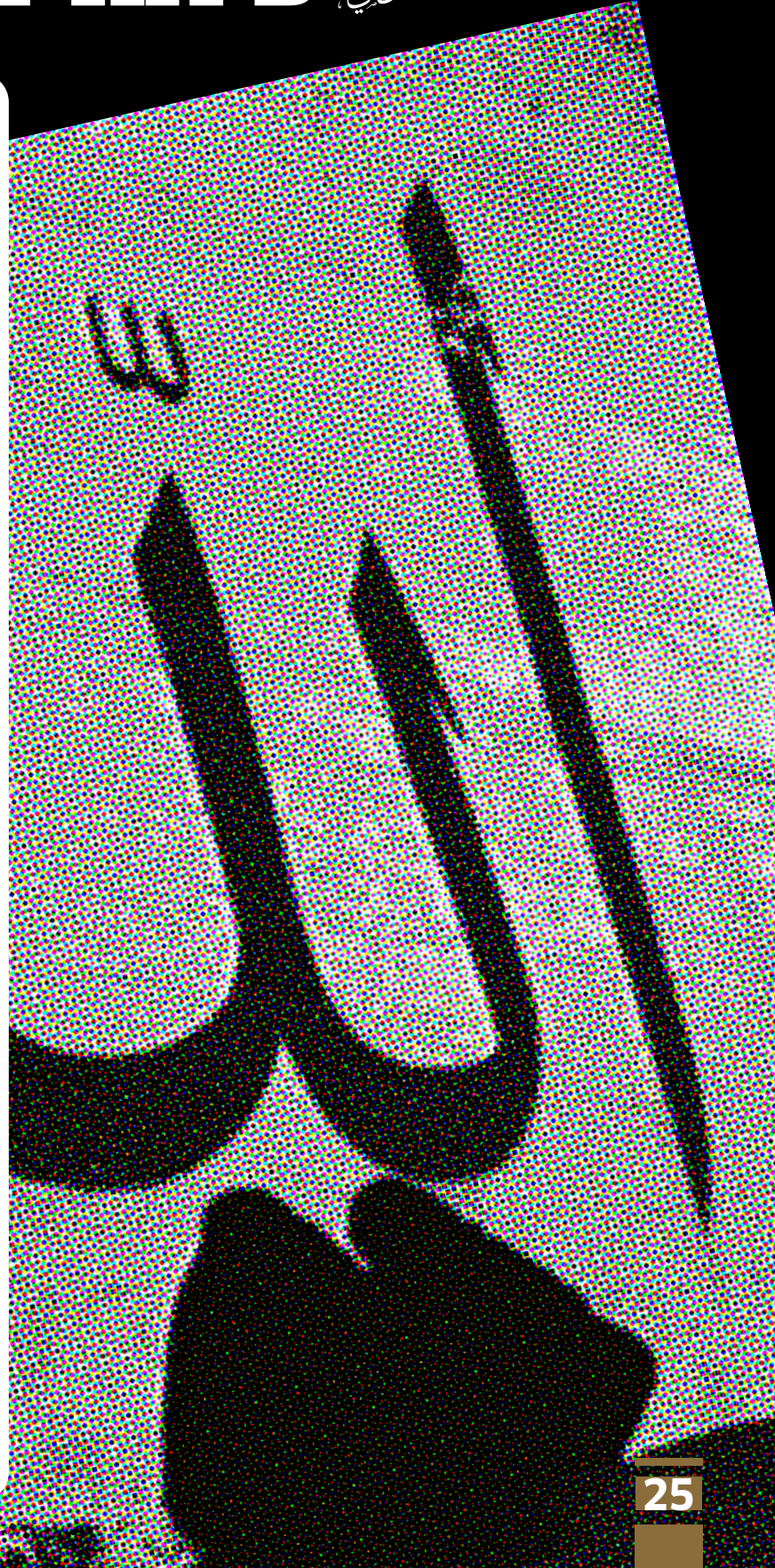
Musab b. Umeyr iman kandilini Medine'de yakıp hâne hâne dolaştırdığı zaman, kandilin bütün aile fertlerinin kalbinde ısıt ısıt parladığı bir ev: Zeyd b. Asım'ın evi.

Baba Zeyd, çocuklar Abdullah ve Habib, anne Nesibe, Musab b. Umeyr'in vesilesi ile iman ile müşerref oldular. Bu kutlu ev için artık yeni bir hayat başladı. Nesibe annemiz Musab'ın mektebinde İslam'ı öğreniyor ve kocasına, çocuklarına öğretiyordu. Öğrenirken kalbinde bir şey büyüyordu annemizin, İslam'ın hükümlerini öğrendikçe, Musab'a baktıkça bir coşku dolup taşıyordu kalbinde; Rasûlullah'ın aşkı.

Daha hiç görmediği peygamberini nasıl seviyor, nasıl da özlüyordu annemiz... Bir yıllık hasret Akabe'de son buldu. Musab ne de güzel anlatmıştı O' nu. Ama meğer yetmezmiş O'nu anlatmaya kelimeler... Anlatılanın çok daha ötesindeymiş Nur Yüzü.

Akabe ruh buldu, annemizin anlamlı duasıyla: "Ya Rabbi, kalbimi Rasûlü'nün sevgisiyle doldur." duası dilinden değil, kalbinden döküldü. Biliyordu çünkü; sevgi anahtar, sevgi şifa, sevgi vuslattır. Peki ne zaman?

Bizi ve sevdiklerimizi yaratanın sevdiklerini sevdiğimiz zaman yoksa sevmek bela, sevmek hüsrân... Haberlerde her gün üzülmeye müşahade ediyoruz; kızıyla, erkeğiyle kaç gencin hayatı mahvoluyor yanlış insanı sevmekten, yanlış dosta güvenmekten? Bu yüzden "Ya Rabbi kalbimi sevgisiyle doldur." Ama öylesine bir sevgiyle değil! Sevdiğinin sevgisiyle. Doldur ki fani sevgilere yer kalmasın kalbimde.

Öyle canını dişine takmıştı ki, Efendimiz bir ara kılıcını bırakan bir sahabeye: "Git kalkanını Nesibe'ye ver, baksana nasıl da yiğitçe savaşıyor." buyurdu. Nesibe annemizin halini izlerken de: "Kim onun yaptığını yapabilir, buna güç yetirebilir." buyuracak ve ne zaman Uhud'u anlatsa: "Vallahi! Uhud günü nereye baktıysam Nesibe'yi orada gördüm. Sağımda, solumda, önümde, arkamda, her tarafta o vardı." buyurarak annemizin çabasını tebrik edecekti.

UHUD GİBİ SEVEBİLMEK

*Sevgi, ispat ister.
Sevgi, bedel ister.
Sevgi, istikamet ister.*

Nesibe annemiz, Allah-u Teala'dan sevgisini dilediği Rasûlullah'ı ﷺ zaten sevmiyor muydu? Bu dua neden? Sevgisi kalbinde, raflarda unutulmuş eski kitaplar gibi tozlanmasın diye. İlk günkü heyecanı mahşere kadar taşıyabilsin diye.

Sıra sevginin gereğini yerine getirmeye gelmişti. Annemiz aşkla yetiştirdi. Ve bir kadının, bir annenin en ulvi vazifesi için adadı kendisini, aşkla yetiştirdi. Kalbinden dökülen kavli dualarına, fiili olarak da yakarmaya devam etti.

Bugün bilimsel olarak da kanıtlanmış ki, yemek yerken bilinç geriye çekilir, bilinçaltı aktiftir. Bu yüzden eğitimciler sofrada hoş olmayan, tatsız durumları konuşmamayı daha çok eğitici konular konuşmayı tavsiye ederler. Eğitimcilerin eğitimcisi, Muallim-i Ekber Hz. Muhammed'in ﷺ talebeleri daha 1400 yıl öncesinden evlerinin sofralarını mektepleri yapmışlardı. İlmik ilmik, düğüm düğüm işlenen bir gündemi vardı

artık Medine evlerinin; Allah ve Rasulü. Hicretin 3 yılı, Şevval ayı... İslam ordusu Uhud için hazırlanıyordu. Nesibe annemizin evinden orduya 2 er katılacaktı, kocası ve oğlu. Yıllardır kalplerine işlemeye çalıştığı, muhabbetin temeli kabul ettiği, Rasûlullah'ın aşkını telkin ederek hazırladı onları Uhud'a. "Siz yaşarken, Ona bir şey olmasın." Hayatı paylaştığı efendisine ve ciğerpâresine söylüyordu bunları annemiz. Onun tırnağına zarar gelmesinde gerekirse siz bu uğurda düşün alkanlara boyanan Uhud meydanına... Ama önce O dönsün Uhud' dan...

İslam ordusunu Uhud'a uğurlarken Nesibe annemizi ben ne yapabilirim?" düşünceleri sarmaya başlamıştı. Ve "erkekler savaşıırken, ben de yaralarını sarar onlara su götürürüm." diye düşünüp hazırlıklarını yaptıktan sonra kendisine bir vazife verilmediği halde dimdik duran bir er gibi Uhud' un meydanına gitti.

MUSAB'A ﷺ VURULAN KILIÇ, KALPTEKİ VEFAYI KANATTI

Uhud'da İbni Kamia, Efendimiz ﷺ zannederek Musab'a ﷺ ile savaşmasına şahit oldu Nesibe annemiz.

İmanla Musab'ın vesilesi ile tanışan annemizin yüreği, Musab'a yapılanlara dayanamadı. Kalbindeki vefa ile koşarak Musab'ın düşen kılıcını aldı ve İbni Kamia'ya savurdu. Kadın başıma ne yapabilirim ki demeden oğlu Abdullah'ı da alıp Efendimiz'in önüne siper olarak koydu. Bir ara Abdullah kolundan bir kılıç yarası aldı, annesi hemen yarasını sardı ve: "Hadi oğlum zaman durma zamanı değil. Git Rasûlullah'ın önünde çarpış." diyerek oğlunu kaldırdı.

Bugün bu şuurdan, bu aşktan ne kadar uzaklaştık? Yaralanmış evladını daha yarasının kanı durmadan savaşa kaldıran bir anneyi anlayabilir mi, çocuğumun uykusu bölünmesin diye sabah namazına kaldırmayan anneler? Değil ki yara, değil ki savaş... Cuma namazına göndermeyen iş yerlerinde çalışan oğlunu, başka yerde üç kuruş daha az alacak diye, oralarda çalışmaya teşvik eden bir anne, anlayabilir mi Nesibe annemizi? Bugün üzümlere şahit oluyoruz, birçok annenin

evladının üzerindeki annelik hakkıyla yetinmeyip, ilahlık hakkı talep ettiğine. Hatta misallerdeki gibi talep etmekle kalmayıp, bu sınırı bizzat aştığına.

Uhud'da bir çağ aştı Nesibe annemiz. Öyle yiğitçe çarpıştı ki aşk olduktan sonra İman kadın erkek demeden insana neler yaptırır kanıtladı bize. Öyle canını dişine takmıştı ki, Efendimiz bir ara kılıcını bırakan bir sahabeye: Git kalkanını Nesibe'ye ver, baksana nasıl da yiğitçe savaşıyor. buyurdu. Nesibe annemizin halini izlerken de: "Kim onun yaptığını yapabilir, buna güç yetirebilir." buyuracak ve ne zaman Uhud'u anlatsa: "Vallahi! Uhud günü nereye baktıysam Nesibe'yi orada gördüm. Sağımda, solumda, önümde, arkamda, her tarafta o vardı. buyurarak annemizin çabasını tebrik edecekti.

DERDİ RASÛLULLAH ﷺ OLANIN DEVASI RASÛLULAH OLUR

Nesibe annemiz, Uhud'da Efendimizin oğlu Abdullah'a: "Senin annenin makamı nicelerinden hayırlıdır." buyurup, kendisi ve ailesi için bereket ve rahmet duası ettiğini duyunca koşarak Efendimiz'in yanına geldi ve cennette komşuluğu için dua buyurmasını rica etti. Böylece Efendimiz'in; "Ya Rabbi sen bunları bana cennette komşu ve arkadaş eyle." duasıyla müşerref oldular.

Nesibe annemiz Uhud'da 13 yerinden yara almıştı. İleride ona Uhud'u sorarlara boynundaki neredeyse bir elin gireceği kadar derin yarasını gösterir: "Uhud, benim boynumda." derdi. Yaralarının tedavisi bir yıl kadar sürmüştü. Bu süreçte Efendimiz, onu ziyaret eder, şifası için dua ederdi. Ama değil miydi ki Rasûlullah'ın komşuluğu için dua almasına vesile olan o yaralar, Uhud'da verdiği mücadele, şimdi o yaralardı Uhud'da çiçekler açıyordu.

Akan kan değilmiş kokuyordu Nesibe annemiz için. Zaten sen hep böyle değil miydin Ya Rasûlullah? Kimin derdi isen ona deva olmadın mı? Senden asırlarca ötede kalmış kardeşlerin için de dua eder misin Ya Rasûlallah? Dua et ki Uhud'da Nesibe annemizin ruhu bizlerden de eksik olmasın. Mevlam Uhud'da çağlayan bir Nesibe ruhunu gönüllerimizden eksik etmesin.

“Muhabbetin Sidre-i Müntehası”

İslâm literatüründe ilâhî/hakîkî ve beşerî/mecâzî olmak üzere iki anlamda kullanılan aşk, sözlükte “şiddetli ve aşırı sevgi; bir kimsenin kendisini tamamen sevdiğine vermesi, sevgilisinden başka güzel görmeyecek kadar ona düşkün olması” anlamına gelir. Dil bilimciler bu kelimenin aynı kökten olup “sarmaşık” anlamına gelen aşeka ile yakından ilgili olduğunu binâenaleyh sarmaşığın kuşattığı ağacın suyunu emmesi, onu soldurup zayıflatması ve bazan kurutması gibi aşırı sevgi de sevenin sevdiğinden başkasıyla ilgisini kesmesine, onun sararıp solmasına sebebiyet verdiği için sarmaşığa benzetildiğini ve bu duyguya da “aşk” denildiğini ifâde etmişlerdir.¹

MUHABBETİN DORUĞU: AŞK

Kur’an ve sahîh hadislerde sevgi çoğunlukla aşkla değil; hub ve muhabbet, bazan da meveddet ve bunların müştâklarıyla ifâde edilmesinden hareketle İbn Kayyım’ın da aralarında bulunduğu bir grup ulema aşkın dînî bir terim olarak kullanılmasının câiz olmadığını söyleseler de² sûfiler, “De ki: Eğer babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, hısım-akrabanız, kazandığınız mallar, kesâda uğramasından endişe ettiğiniz ticâretiniz ve hoşlandığınız meskenler size Allah’tan, peygamberinden ve O’nun yolunda cihaddan daha sevimli ise, artık Allah buyruğunu (Kıyamet’i)

¹ İbn Manzûr, *Lisânü’l-Arab*, C. 10, s.161.

² İbn Kayyim el-Cevziyye, *Kitâbu’d-dâi ve’d-deva’*, Dâru’l Ma’rife, s. 240.

gerçekleştirinceye kadar bekleyin. Allah günaha saplanmış kimseleri hidâyete erdirmez.”³, “İman edenler Allah’ı daha şiddetle severler,”⁴ gibi âyetlerle ve Peygamber-i Ekber’in ﷺ Hz. Ömer’e, “Ben sana herkesten daha sevimli olmadıkça îmân etmiş olamazsın”⁵ demesiyle istidlâl ederek âyetten geçen “şiddetli sevgi”den maksadın aşk olduğunu, binâenaleyh bu mânaya gelen âyet ve hadislerden Allah’a ﷻ ve Rasûlü’ne ﷺ âşık olmanın elzem olduğunu ifâde etmişlerdir.

AŞK-I MUHAMMEDÎ

Kâinâtın Sâhibi’nin kullarını en fazla seven ve sevmeye en çok lâyık olan/ vedûd olduğunu idrâk edip, “Yâ Vedûd” zikrine devâmla bu isimden nasibini alan kul, hem Allah için herkesi, her şeyi sever; hem de herkes tarafından sevilir. Nitekim Peygamber-i Ekber ﷺ buyuruyor ki: Allah Azze ve Celle bir kulu sevdiği zaman Cebrâil’e: “Ben filanı seviyorum onu sen de sev!” diye emreder. Cebrâil onu sever ve sonra gök halkına: “Allah Azze ve Celle filanı seviyor, onu siz de seviniz” diye seslenir. Gök halkı da o kimseyi sever,

sonra yeryüzündekilerin kalbinde o kimseye karşı bir sevgi uyanır. Allah Azze ve Celle bir kula buğz ettiği zaman, Cebrail’e: “Ben, filanı sevmiyorum, onu sen de sevmey!” diye emreder. Cebrâil de onu sevmez. Sonra Cebrâil gök halkına: «Allah Azze ve Celle filan kişiyi sevmiyor, onu siz de sevmeyin», der. Göktekiler de o kimseyi sevmezler. Sonra da yeryüzündekilerde o kimseye karşı bir kin ve nefret uyanır.⁶ Kul sâlih ameller işleyerek Kâinâtın Sâhibi’ni râzı eder, Kâinâtın Sâhibi de ona dünyâda ve âhirette iyilikler vererek onu râzı eder. Böylece “Ey huzûra kavuşmuş insan! Sen O’ndan hoşnut, O da senden hoşnut olarak Rabbine dön. (Seçkin) kullarım arasına katıl ve cennetime gir!”⁷ âyet-i kerîmesinde de nazara verildiği gibi biri diğerinden hoşnut ve râzı olarak birbirlerine kavuşurlar.

MUHABBET O’NU SEVMEKTİR

Muhabbet aşk derecesine varınca kalp mâsivâyla alâkayı keser, göz gayr-ıyı görmez olur artık. Eğer mâ sivâyla meşgul oluyor, göz En Sevgili’den başkasına kayıyorsa مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَى / Göz

3 Tevbe, 9/24.

4 Bakara, 2/165.

5 Buhârî, “İmân”, 8-9; Müslim, “İmân”, 67-70.

6 Buhârî, Hadis No: 6040; Müslim, H. No: 2637. (Lafız Müslim’e aittir.)

7 Fecr, 89/27-30.

“Eğer Allah’ı seviyorsanız bana uyun ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah çok bağışlayıcı, çok esirgeyicidir.” buyurarak O’nun sevgisini kazanabilmenin ancak Peygamber-i Ekber’e itaatle mümkün olacağını nazara vermiştir. O hâlde muhabbetten hâsıl olan Muhammedî sevemeyen bir kalbin muhabbetten haberi yok demektir.

Şâirin dediği gibi;

Muhabbetten Muhammed oldu hâsıl, Muhammedsiz muhabbetten ne hâsıl.

şaşmadı ve haddi aşmadı.⁸ âyet-i kerîmesini okumamış, muhabbetten hâsıl olan Muhammedin Kâinâtın Sâhibi’nin huzûrunda edep timsâli duruşundan nasibimizi alamadık, Rabbimizi hoşnûd edemedik demektir. Unutma şâirin dediği gibi:

**Yâr her dem sana nazar eyler,
Seni gâfil görür güzâr eyler.**

Seven sevdiğine itaat eder ve dâima onu anar. Kâinâtın Sâhibi ﷻ قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ / De ki: “Eğer Allah’ı seviyorsanız bana uyun ki Allah ﷻ da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah çok bağışlayıcı, çok esirgeyicidir.”⁹ buyurarak O’nun sevgisini kazanabilmenin ancak Peygamber-i Ekber’e ﷺ itaatle mümkün olacağını nazara vermiştir. O hâlde muhabbetten hâsıl olan Muhammedî sevemeyen bir kalbin muhabbetten haberi yok demektir.

8 Necm, 53/17.

9 Âl-i İmrân, 3/31.

Şâirin dediği gibi;

**Muhabbetten Muhammed oldu hâsıl,
Muhammedsiz muhabbetten ne hâsıl.**

Sâhi, içinde Hz. Muhammed'in ﷺ bahsi geçmeyen muhabbetten, sohbetten ne fayda elde edilebilir ki?

SAHABE'NİN MUHABBETİ

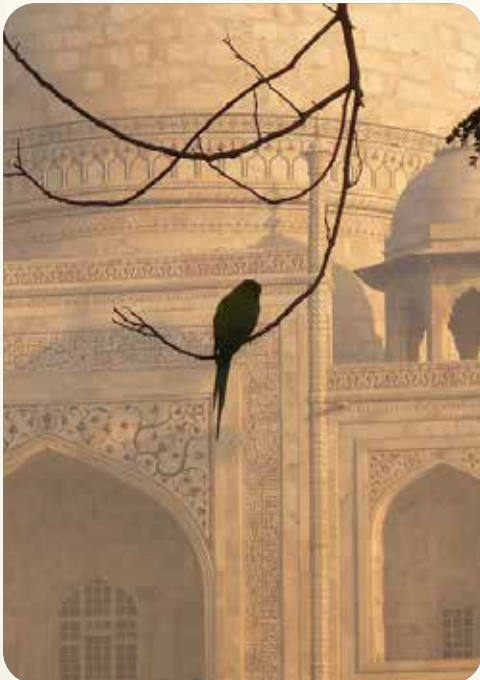
O ashabını çok sever ve bu sevgisini de onlara ifâde etmekten çekinmezdi. Nitekim Muâz b. Cebel radiyallanu anh'dan rivâyet edildiğine göre bir gün Peygamber-i Ekber Muâz'ın elini tutmuş ve şöyle buyurmuştu:

"Ey Muâz, Allah'a yemin ederim ki, ben seni gerçekten seviyorum. Sonra da Ey Muâz! Sana her namazın sonunda: "Allahım! Seni anmak, sana şükretmek ve sana güzelce kulluk etmekte bana yardım et!" duâsını hiç bırakmamamı tavsiye ediyorum."¹⁰

HZ. SEVBAN'IN ENDİŞESİ

Elbette bu karşılıksız bir sevgi değildi. Ashâb-ı Kirâm da O'nu tanıdıkça aşk derecesinde bir muhabbetle ona bağlandılar, fenâ fi'r-Rasûl oldular. Nitekim Kâinât'ın Efendisi'nin Sevban isminde bir kölesi vardı. Efendiler

10 Namaz sonundan kasıt; tahiyat, salî-bârik ve rabbenâ duaları okunduktan sonra selam vermeden "اللَّهُمَّ اَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ" diye söylenir ve selam verilir. Ebû Dâvûd, Hadis No: 1522; Nesâî, H. No: 1303.

Efendisi'nin aşkıyla gönlünü o derece doldurmuştu ki, ondan ayrı kalmak, onun sohbetinde bulunamamak korkusuyla vücudu zayıflamış benzi sararmıştı. Bir gün o, Efendimizin huzurunda derin düşüncelere dalmıştı. Bir daha göremeyecekmiş gibi mahzun mahzun Efendimizin nur cemaline, bakıyordu. Sanki ayrılık vakti gelmişçesine bir bakış ki, hasret, muhabbet ve firak içiçe... O melûl bakışları gören iki Cihan Güneşi Efendimiz "Ya Sevban! Nedir bu halin? Bir yerin mi ağrıyor, bir hastalığa mı yakalandın?" diye sordu. O da: "Anam babam sana feda olsun Ya Rasûlellah! Hiçbir yerim ağrımıyor. Bir hastalığa da tutulmadım. Lakin senden ayrı kalmağa dayanamıyorum. Dünyâ da huzurunuzda gelerek hasretimi teskin ediyorum. Ama âhireti düşünüyorum. da siz Makam-ı Mahmud sahibisiniz. Nebiler makamında bulunacaksınız. Biz ise halk arasında olacağız. Cennete girsem dahi sizin mertebenizde olamayacağım. Sohbetinizde bulunamayacağım. Eğer giremezsem, sizi görmekten ebediyen mahrûm kalacağım. O zaman benim hâlim ne olur Yâ Rasûlellah? Diyerek endişelerini dile getirince Cibrîl şu âyetlerle selâmladı mahzun gönülleri: وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّ وَالصَّالِحِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا / "Ve her kim Allah (u Teâlâ) ya ve Peygambere itaat ederse işte onlar, Allah (u- Teâlâ)nın kendilerine in'am buyurmuş olduğu Nebiler, Siddıklar, Şehidler ve Sâlih zatlar ile beraberdirler; onlar ise ne güzel refikdirler!"¹¹ O hâlde hadîs-i şerîfde de ifâde buyrulduğu gibi hadîs-i şerîfde de ifâde buyrulduğu gibi /Sevban, sevdiğiyle beraber olacaktır.¹²

"YA MUHAMMED"

Yine bir gün Abdurrahman b. Sa'd'la birlikte oturan İbn-i Ömer'in ayağına kramp girmiş, sızlamaktaydı: "Ey Ebu Abdurrahman! Ne oldu ayağına?" diye sordu Abdurrahman. "Kramp girdi." cevâbını alınca "En çok sevdiğinin adını an, iyi olsun." dedi. Bunun üzerine

11 Nisâ, 4/69.

12 Buhârî, Hadis No: 6168; Müslim, H. No: 2640.

"Ya Muhammed!" nidâsı döküldü İbn Ömer'in dudaklarından. Gerçekten de hemen duruvermişti ayağının sızısı...¹³

EZ CÜMLE

İşte insanları câhiliyenin bataklarından alıp göklerdeki yıldızlara dönüştüren bu iksirin adı Muhammedî Muhabbeti. Onları Allah ﷻ ve Rasûl da'vâsı yolunda fedây-ı cân etmeye sevk eden bu sevginin adı, aşk-ı Muhammedî idi... Zaten Fuzulî de öyle demiyor muydu:

Aşk imiş her ne var Âlem de / İlim bir kıl ü kâl imiş ancak.

O hâlde Ey Genç Adam! Destûr olarak o bağ-ı muhabbette girip son nefese kadar gülünden ayrılmayan bir bülbül olmaya, bir merd-i hüda olup "malımız da, canımız da, cânanımız da yoluna fedadır Yâ Rasûlellah" demeye var mısınız?

13 Buhârî, Edebü'l-Müfred, 150.

**İşte insanları
câhiliyenin
bataklarından
alıp göklerdeki
yıldızlara
dönüştüren
bu iksirin adı
Muhammedî
Muhabbeti. Onları
Allah ve Rasûl
da'vâsı yolunda
fedây-ı cân etmeye
sevk eden bu
sevginin adı, aşk-ı
Muhammedî idi...
Zaten Fuzulî de öyle
demiştir muydu:**

**Aşk imiş her ne
var Âlem'de / İlim
bir kıl ü kâl imiş
ancak.**

“Nahda Hareketi Niye Soldu?”

Tunus da Nahda Hareketinin gerilemesiyle birlikte şu soru akıllara geldi: Devrimle ve sandıkla gelen İslamcılar neden geriliyor, kaybediyorlar? Hareketlerinde bir hanel ve kusur mu var? Kim iktidara veya yönetime kendi isteğiyle gelirse Allah sorumluluğu ona tevdi eder. Kim ki iktidara gelmekten kaçınır da Allah'ın sevgiyle gelirse Allah yardımcısı olur. Ömer bin Abdülaziz gibilerin iktidara gelmek ya da kalmak yani beka diye bir dertleri ve hırsları yoktur. Gelirken istemedikleri gibi giderken de mütevekkil olmuşlardır. Beka ifadesi siyaset kamusunda değil sadece mezar nişanelerinde yerini alır: El bekâu lillâhi vahdehu. Kemal ve beka Allah'a mahsustur. Biz ise kendi iktidarımızı Allah'ın iktidarı sanıyoruz! Bu vesile ile iktidarda dine saygılı olanların yerini mütehakkim olanlar almış oldu. Kısaca dinde artırma ve eksiltme yapanlar sahneye çıktı. Bu vesile ile Bush'un anlayışıyla bizim anlayışımız arasında pek bir fark kalmıyor. O da utanmadan 'Allah bizim yanımızda' diyordu. 20 yıl sonra Allah'ın Afganistan'da kimin yanında olduğunu görmüştür. Allah imhal eder ama ihmal etmez. Kur'an ise Allah'ın dinine yardım ederseniz o da size yardım eder buyuruyor. İslam'da iktidarların el değıştirmesiyle alakalı olarak kim ne derse desin: Allah'ın değerlerinin iktidarını istemek yerindedir lakin bunu alet ederek şahsi iktidar peşinde koşmak aldanmaktır. Müslüman Kardeşler başlarda 'İktidar talibi değiliz buna mukabil kimse iktidar istemezse o takdirde biz talip oluruz' demişlerdir. Halbuki daha geniş zeminde, dava dairesiyle ilgilenselerdi iktidar veya yönetim onun içinde mündemiç olarak tezahür ederdi. Burada iktidar ve devletin dava ile

birlikte tezahür etmesi esastır. Tersî olduğundan dolayı yani Nahda Hareketi ve benzerleri Allah'ın inayeti yerine kendi pazularına veya halkın desteğine güvendiklerinden dolayı iktidarlarını korumak da kendilerine düşmüştür. İhlas, iktidara gelmek veya iktidarda kalmak için al takke ver külâh oyunlarına başvurmaktan münezzehtir. İhlas ve yöntem buna manidir.

Milletlerin gerilime ve itila yasalarıyla alakalı olarak Kur'an iki kavramdan bahseder. Bunlardan birisi tedafü yasasıdır. Buna kısaca savuşturma yasasıdır diyebiliriz. Allah yeryüzünde bazı güçlerle diğer güçleri savuşturmaktadır. İkincisi ise tedavül yasasıdır buna dönüşüm, nöbetleşme veya turnike yasası da diyebiliriz. Kısaca iktidarların sebatı ve bekası yoktur. Akıbetlerinden ibret devşirilir. Bu nedenle de zulüm ile abad olanın sonu berbat olur denmiştir. Alma mazlumun alını çıkar aheste aheste çıkar ifadesi de bir başka deyimdir. Dolayısıyla Bediüzzaman'ın tabiriyle iktidar manayı harfiye kendi hesabına dayalı olmayacaktır. Umumun hayrına olacaktır. Bu hususta İslam tarihinde gözbebeği idarelerden ikisi Ömer bin Abdulaziz ile Nureddin Zengi'dir. Bunlara beşinci ve altıncı halife olarak söz edilmiştir. Zira siyerleri ve uygulamaları peygamberlik yöntemli hilafet anlayışına ve tatbikatına uygundur. İktidar

elimizden gitmesin kaygısı kaygıların en kötüsüdür. Ne Müslüman dünyaya çivi çakacak ne de İslami idare sonsuza dek yaşayacaktır. Haccac döneminden sonra Ömer bin Abdulaziz döneminin hikmetini soranlara Hasan el Basri şöyle demiştir: Allah insanların sabırlarını taşımak istememiştir. Haccac döneminde Müslümanlar büyük kahrı çektiler, Allah Ömer bin Abdülaziz döneminde ise kahrı altındakilere nefes aldırdı. İnsanlara çölden sonra bir vaha gösterdi.

Tunus'ta Yasemin Devrimi koptuğunda Hammadı Cibali gibi Nahda Hareketi mensupları altıncı hilafetten söz etmeye başladılar. Lakin hareket içinde bu seslere destek çıkmadı ve akortsuz kaldı. Daha iktidara gelmeden Talut ve ordusu gibi nehirden içmişler o da ağırlıklarını artırmıştı. Hilafet için savaşacak mecalleri yoktu. Bu nedenle de Allah'ın bir hikmeti olarak şarkta Taliban adıyla yöntemi farklı bir hareket yükselirken garpta yani Tunus ve mücavir alanda Nahda Hareketi ve benzerleri inişe geçti. Sudan'daki İnkaz rejimi, yönetimi 30 yıl iktidardan sonra tutunamadı ve havlu attı. Mayıs 2016 tarihinde onuncu kongrelerinde Gannuşi davet ile siyasetin yollarını ayırdı. Bu ayrımı da ihtisaslaşma olarak takdim ettiler.(1) Daha önce Mısır'daki İhvan anlayışıyla dalga boyunda buluşurken yeni dönemde ihtisaslaşma adı altında Fas'daki Adalet ve Kalkınma Partisini ölçü olarak

aldılar. Bununla birlikte köklerinden uzaklaşmakla birlikte hasımlarını da ikna edemediler. Hasımları onların takiiye yaptığına inanmaya devam ettiler. Hatta kendilerinden daha fazla seküler hale gelseler bile aynı damgayı yapıştırmakta bir beis görmediler. Beci Kaid Sıbsi ile de birlikte hareket ettiler ama sonunda Kays Said gibi biri çıktı ve Nahda muhaliflerinin sözcüsü gibi davranarak hem içerideki hem de dışarıdaki muhaliflerin desteğini aldı. Denildiği gibi BAE Deccal üstü yıkılmadan Kals Said afiyette olacaktır. Bu durumda Nahda Hareketi solduğunda ve Kays Said ile köprü kuramadığında hala İslamcı bir parti miydi? Esasında Nahda Hareketi aşına aşına kendine ve köklerine yabancılaştı. Köklerin kurutulması projesinde kendi köklerini kendi kuruttu. Kesinlikle Nahda Hareketi İslamcı bir parti vasfını çoktan kaybetmişti. Fakir halkın temel gıda maddelerini desteklemegibi anti kapitalist politikalarından uzaklaşmış ve neoliberal politikalarla yönelmişti. Bu anlamda

Allah imhal eder ama ihmal etmez. Kur'an ise Allah'ın dinine yardım ederseniz o da size yardım eder buyuruyor. İslam'da iktidarların el değiştirmesiyle alakalı olarak kim ne derse desin: Allah'ın değerlerinin iktidarlarını istemek yerindedir lakin bunu alet ederek şahsi iktidar peşinde koşmak aldanmaktır. Müslüman Kardeşler başlarda 'İktidar talibi değiliz buna mukabil kimse iktidar istemezse o takdirde biz talip oluruz' demişlerdir. Halbuki daha geniş zeminde, dava dairesiyle ilgilenselerdi iktidar veya yönetim onun içinde mündemiç olarak tezahür ederdi. Burada iktidar ve devletin dava ile birlikte tezahür etmesi esastır.

Kısaca ilişkilerin ve politikaların pusulası şaştı. İslami olarak anılan hareketlerin İslami vasfı kalmadı. Zamanla iktidarda tükendi. Bundan dolayı da emri vakilere boyun eğdiler. Kimsenin hesap etmediği yerden yeni bir model doğdu. Bu da Taliban modeli.

Sedat'tan sonra ilk kez (1977) ekmek/ragif zammı yapan Sisi ile ülkesinde neoliberal politikalar izleyen Gannuşi; ekonomik politikalar anlamında ortak zeminde buluşmuş oldu. Arada bir fark kalmadı. Nahda Hareketinin eski mensuplarından Muhammed Haşim Hamidi'nin dediği gibi onlar doğrusunu yapmak yerine eleştirilerle meşgul oluyorlardı. Enerjilerini başkalarını susturmakta harcıyorlardı. Sisi'den tek farkı Gannuşi'nin asker kökenli olmaması ve kendisini daha liberal zeminde ifade etmesidir. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Tunus'a yaklaşımı da bir ikilemi barındırmış, yansıtmıştır. Zira Kays Said Gannuşi'ye darbe yaparken bir nevi alaturka başkanlık özleminden, modelinden çok uzak değildir. Onun özlemlerinden birisi Nasır gibi başkan olmaktır. Kısaca yüzde yüz uymasa bile yine de arada ortak özellikler bulunmaktadır. Cumhurbaşkanı Erdoğan ideolojik anlamda Raşid Gannuşi ile ortaklık içinde olsa da sistem itibarıyla Kays Said'e daha yakın bulunuyor. Kays Said Türk sistemiyle Türk dostu politikacıyı vurmuş oluyor. Teorisiz İslamcılığın sonunda varacağı nokta burasıdır.

Türkiye İslamcıdır zannıyla hareket ettiğinden uzun yıllar Ömer Beşir iktidarıyla birlikte anıldı. O iktidarı sokakta solcular kışlada ise muhafızları

devirdi. Türkiye'nin Mısır ile ilişkilerini düzenleme isteğinden sonra Sudan Lideri Ömer Beşir'i yıkan eski adamlarından 'Brütüs'lerinden' Abdulfettah Burhan da Türkiye ziyaretiyle gündeme geldi. Bu da gösteriyor ki ilişkilerin ideal zemini kalmadı. Zira ilişkiler kurulurken sağlam kriterler gözetilmedi. Sonra ilişkilerin seyri gününbirlik politikalara göre değişti.

Kısaca ilişkilerin ve politikaların pusulası şaştı. İslami olarak anılan hareketlerin İslami vasfı kalmadı. Zamanla iktidarda tükendi. Bundan dolayı da emri vakilere boyun eğdiler. Kimsenin hesap etmediği yerden yeni bir model doğdu. Bu da Taliban modeli.

Siyasal İslam'ın yerini medrese İslam'ı (Taliban) dolduruyor. Siyasal İslam markasıyla anılanlar devrildiklerinde halka söyleyebilecekleri bir sözleri kalmamıştı. Vaatleri yerine gelmediği oranda halka da söyleyebilecekleri bir sözleri kalmamıştı. 13 Nisan 2019 tarihinde Beşir devrildiğinde Milli Kongre Partisi kısa bir açıklama ile birlikte şu ifadeleri kullanmıştır: Değişimin arkasındaki nedenleri anlıyoruz..." Bundan iki yıl sonra da 5 Ağustos 2021 tarihli Nahda Hareketinin açıklaması da aynı mecraya dökülüyordu: Halkın büyüyen öfkesinin nedenlerini anlıyoruz. Devrimden on yıl sonra sosyal ve ekonomik başarısızlıklar

nedeniyle özellikle de gençlerin öfkesini anlayabiliyoruz... (2)"

Gannuşi 2010 yılında Londra'dan Tunus'a döndüğünde parti içinde gençleştirme politikası izleyeceği intibaa vermişti. Çok geçmeden postları/makamları gençlere devredecekleri sözünü vermişti. Ama sonra hep kulaklarının üzerine yattılar. Ne gençlerin durumunu düzeltbildiler ne de gençlere verdikleri söz tutabildiler. Böylece umut soldu. Karşılıklı sadakat sarsıldığından gençler de gemiyi terk etmeye başladılar. Sudan'da bir yıl içinde üç hükümet değişti ama hiçbiri beklenen başarıyı gösteremedi. Hükümetler gidip geldi ama Milli Kongre Partisinin ileri gelenleri hep yerinde kaldı. Tunus'ta da Mişişi hükümeti Kays Said tarafından atanmasına ve başarısızlığını ispat etmesine rağmen 'bir taş kayarsa hepimiz kayarız' korkusundan yani domino etkisi korkusundan dolayı Nahda liderleri bu başarısız hükümete sarıldılar. Aymazlıkları sonları oldu.

MISIR UKDESİ PEŞLERİNİ BIRAKMADI

Kays Said'in talimatıyla başkanlık muhafızları tarafından gözetim altına alınmadan önce basına konuşan Yasin İyari Tunus darbesinin iki kanat arasında gerçekleştiğini ifade etmiştir. BAE mali olarak Kays Said'i finanse ederken Fransa da siyasi ayağının hamiliğine soyunmuştur. Bu durumda fonda yani geri planda İsrail'in karaltısı olması da kaçınılmazdır. Bununla birlikte Yasin İyari asıl sorumlunun Nahda Hareketi olduğuna parmak basmıştır. Fransa'nın ilgisini Tunus'un Libya'nın kapısı olmasına bağlamaktadır. Fransa Libya'da ön almak için Tunus'ta ayak basacak bir yer elde etme derdine düşmüştür. Türkiye açısından da Tunus Libya'nın kapısıdır. Tunus-Cezayir gergefinde karşıt güçlere yani BAE ile Mısır gibi ülkelere karşı koyabilirdi. Yasin İyari'ye göre ABD ve bizzat Biden idaresi de darbe ortamından uzak değildir. İki nedenden dolayı darbe sürecini desteklemiştir. Halkın gerçek manada sabırsızlığı ve yatıştırılamayacak öfkesi, ikincisi de boğucu ekonomik krizdir. Biden idaresi Kays Said'i destekleme

karşılığında ondan darbenin kanlı olmamasını ve Rabia gibi dramatik sahnelerle yer verilmemesini istemiştir.

Yasin İyari 2013 yılından sonra Nahda'nın kendine gelemediğini ve Mısır ukdesini aşmadığını söylüyor. Mısır'daki hal bizim de başımıza gelebilir mi korkusu ve endişesi Raşid Gannuşu ve arkadaşlarını esir etmiş ve ayak bağı haline gelmiştir. Onlarda tutuk hali yapmıştır. Bir türlü bu ukdeden kurtularak rahat hareket edemiyorlar. Yasin İyari ekonomik durumun çekilmez hale geldiğini ve Nahda Hareketinin de programdan yoksun olduğunu ve yöneticilerinin 'ahmaklar sürüsü' gibi hareket ettiğini ifade ediyor. Nahda Hareketi laiklerin iddia ettikleri gibi derin tehdit olmaktan uzak bir yapıyı temsil ediyordu. Aksine verilenle yetinerek 'selamet derkenarest/ selamet kenara çekilmektir' desturunu ve yaklaşımını benimsiyordu. Esasen Tunus'un geriye gitmesinden birinci derecede Kays Said sorumludur. Sebebi de İlyas Fihah hükümeti ile Hişam Mişisi hükümetlerinin başarısızlığıdır. İkisinin getirilmesinden de Kays Said sorumludur. Bununla birlikte burnundan kıl aldırılmamıştır. Gannuşu ve arkadaşları sadece derin devletle

işbirliğine gitmemişler aynı zamanda Kays Said'i getirmekten de sorumlu olmuşlardır.

ROBERT MICHELS'İN TEORİSİ

İtalyan sosyalist Robert Michels Demokratik Sosyalist Parti örneğinden yola çıkarak zamanla partilerin kalıplaştıklarını ve enerjilerini dava yerine kendi yapılarını korumaya adanıklarını ifade etmiştir. Böylece ideallerini kaybeden partiler yapılarını ve kendi çıkarlarını koruma derdine düşmüşlerdir. Esasında, 2016 yılında dava boyutunu bırakan ya da safralarını atan Nahda Hareketi İtalyan sosyalist Robert Michels'in tanımına veya tahliline uygun hale gelmiştir. Robert Michels 'oligarşinin demir yasası' adını verdiği yasa ile parti içindeki azınlığın zamanla parti dümenini ele geçirdiğini ifade etmiştir. Zamanla araç amacın yerini alır. Parti bir araç olmaktan çıkar ve amacın kendisi haline gelir. Arap Baharı ve Yasemin Devrimiyle birlikte Nahda Hareketinin öncelikleri şöyle

Sapmanın temel ayaklarından birisi araçları amaç yerine koymaktır. Bu anlam da cemaat veya parti gibi teşekküller şuur altında İslam'ın yerine geçirilmiştir. Bu da İslami olan ile profan olanın birbirine karışmasına neden olmuştur. İslami olmayan veya olma vasfını kaybeden yine de İslam gibi algılanmıştır. Böylece ümmet denetim kaynağı olmaktan çıkmış takdis edici bir konuma düşmüştür. Cemaat ya da İslam'a hizmet için kurulmuş beşerî yapılar gayenin yerini almıştır. Böylece cemaat ya da İslam yerine kaim olan yapılar takdis edilmiş ve put haline getirilmiştir.

sıralanmıştır: Yaşam, özgürlük ve sosyal adalet! Lakin bilahare sosyal adalet siyaset söyleminin dışında kalmıştır. Önce hakça paylaşmak gibi ideal ilkeleri seslendiren parti veya teşekküller zamanla kendileri etrafında deveran etmeye başlarlar.

80 yaşına basan Raşid Gannuşi 40 yıldan beri Nahda Hareketini yönetiyor. Yasemin Devriminin akabinde postları gençlere devredecekleri yönündeki sözler de tutulmamıştır. Tunus gençler arasında işsizliğin çok fazla yaşandığı ülkelerden birisi haline gelmiştir. Halkın bir kısmı Bin Ali dönemini arar hale gelmiştir. Bu da Kays Said'i darbeye

ARAÇLARI İSLAM YERİNE KOYMAK

Sapmanın temel ayaklarından birisi araçları amaç yerine koymaktır. Bu anlam da cemaat veya parti gibi teşekküller şuur altında İslam'ın yerine geçirilmiştir. Bu da İslami olan ile profan olanın birbirine karışmasına neden olmuştur. İslami olmayan veya olma vasfını kaybeden yine de İslam gibi algılanmıştır. Böylece ümmet denetim kaynağı olmaktan çıkmış takdis edici bir konuma düşmüştür. Cemaat ya da İslam'a hizmet için kurulmuş beşeri yapılar gayenin yerini almıştır. Böylece cemaat ya da İslam yerine kaim olan yapılar takdis edilmiş ve put haline getirilmiştir. Eleştirisi şüpheyle karşılanır olmuştur. Cemaati yönetmek İslam'ı yönetmek gibi kabul görmüştür. Yöneticileri, parti liderlerini eleştirmek kolektif hafızada İslam'ı eleştirmek gibi algılanmaya başlanmıştır.

SONUÇ: İktidarlar hep Hz. Ömer'in yamalı cübbesini, Fırat'ta boğulan koyunu, kullandığı iki mumdan bahsetti fakat hiç Hz. Ömer'in sırtındaki elbisenin hesabını soran, hatasında kılıcı ile düzelten, sahabeden bahsetmedi.

KAYNAKÇA

- 1-<https://arabi21.com/story/989664>
- 2-<https://arabi21.com/story/1376952>
- 3-<https://arabi21.com/story/1377666>

**İktidarlar hep
Hz. Ömer'in
yamalı
cübbesini,
Fırat'ta
boğulan
koyunu,
kullandığı
iki mumdan
bahsetti
fakat hiç
Hz. Ömer'in
sırtındaki
elbisenin
hesabını
soran,
hatasında
kılıcı ile
düzelten,
sahabeden
bahsetmedi.**

KAMİL ŞENOCAK: MEDİNE-İ MÜNEVVERE, ZULÜM ALTINDAKİ MÜMİNLERİN SİGİNAĞIYDI

Hüküm: Her yıl Hacca giden bir Müslüman olarak Hac yolunda unutamadığınız hadiseler neler, bu bağlamda neler söylersiniz?

Kamil Şenocak: Eskiden herkes Hacca gidemezdi. Çünkü atla, deveyle gitmek hem yorucu hem de külfetliydi. Aşk kimi derinden kavradıysa onlar yola revan olur, onlar Hicaz'a doğru yola çıkan kutlu kervana katılırdı. Kimi de Abdullah b. Mübarek gibi yol boyu biçareleri görür, nafakasını onlara dağıtır, zahiren geri dönerdi. Fakat dönenleri Arafat'ta, Müzdelife'de, Mina'da görenler olurdu. Büyük adamların hayatları gibi, Hacları da sırlarla dolu.

Sultan II. Abdülhamid'in Hicaz Demir yolu projesi sadece Harem'i Haremeyn'e değil, Devlet-i Aliyye'yi ruh köklerine bağladı. En güzel buğday nerede yetişirse onu Medine'ye gönderen Anadolu insanı Harem yolunu kolaylaştırdı. Lakin bu sevinç kısa sürdü. Cumhuriyetle yollar kapandı. Önce deniz daha sonra kara yolu açıldı. Bir ömür Hac için para biriktirenler için büyük merasimler yapıldı. İlk hacılar deniz yoluyla gitti.

Samsun'un Karakavuk Köyünden bir Mehmed dede vardı. Her sene bizimle Hacca gelirdi. Çocuklarını ayırmış, mallarını vermiş, kendine bıraktığı bahçede ilerleyen yaşına rağmen çalışır, tırpanla ot keser gelecek yıla kadar hac parasını biriktirirdi. Mekke-Medine aşıklarından imkan bulanlar Hicaz'a yerleşir, oralarda ikamet ederdi.

Hacca giderken geniş çaplı merasimler olurdu. Samsun civarından üç otobüs hacı gelir, Engiz'de toplanır, burada merasim yapılırdı. Hacca gidemeyenler hasretlerini gidenlerle selam göndererek gidermeye çalışırdı. Bir de Allah Rasulü'nün

ﷺ

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْحَاجِّ وَلِمَنْ اسْتَعْفَرَ لَهُ الْحَاجُّ

Sultan 2. Abdülhamid'in
Hicaz Demir Yolu Projesi

HA
TI
RAT

HA
TI
RAT

MEDİNE-i MÜNEVVERE

Hüküm: İlk seferinizde Medine-i Münevvere’de nasıl bir manzara ile karşılaştınız?

Kamil Şenocak: Osmanlı her yıl surre alayı ile Medine-i Münevvere’ye hem buğday hem para gönderir, Allah Rasulü’nün ﷺ komşularına ikram edilirdi. Osmanlı’dan sonra o mübarek topraklarda uzun yıllar yokluk hüküm sürdü. Medine aşkıları zor günler geçirdi. Müslümanlar hurma ile hayatlarını idame ettirdi. -Daha sonra Arabistan’da petrol bulununca bir rahatlama oldu.-

Medine-i Münevvere’de çok sayıda gizli veli vardır, bilinmezler. Ravza-i Mutahhara’da direklerin diplerinde ya namaz kılar ya Kur’an-ı Kerim okur ya da Mevla Teala’yı zikrederler. Aç kalır lakin “ah!” edip hallerini kimseye bildirmezler. Öyleleri de var ki Allah Rasulü ﷺ onlar için imkanı olanların rüyalarını teşrif eder, “Ümmetimden falan, şu kadar zamandır aç. Filan direğin altında oturur. Ona bir sofraya hazırlat!” diye emir buyurur. Elhamdülillah Medine-i Münevvere’de böyle zatlar da gördük. Mahmut Sami Ramazanoğlu ve Mehmed Zahid Kotku Hazretlerini de, Ali Ulvi Kurucu gibi zatları da Ravza’da ziyaret etmiştim. Ali Ulvi Efendi’yi evinde de ziyaret ederdik. Allah Teala hepsine rahmet eylesin.

Medine-i Münevvere’de zulüm altındaki İslam beldelerinden hicret eden, sokaklarda sergi açıp tarak, tırnak makası gibi şeyler satarak ekmeklerini temin eden, yüzlerinden veli zatlar

olduğu zahir olan çok sayıda mümin vardı. Ortak özellikleri zulümden kaçıp, Medine-i Münevvere’ye sığınmış olmaktı. Nasıl ki dehşetli anlarda çocuklar babalarının eteklerine tutunur, tıpkı onun gibi camileri ve medreseleri yıkılan, ezanları susturulan Müminler de Medine-i Münevvere’de Allah Rasulü’nün ﷺ etrafında toplanmıştı. Medine mazlumların sığınağıydı.

MEDİNE’DE BİR VELİ: MUHAMMED ZEKERİYYA EFENDİ

Muhammed Zekerıyya Merginani Medine-i Münevvere’ye aşık zatlardan biriydi. Kendisini defaatle ziyaret edip duasını almıştık. Muhammed Zekerıyya Efendi İmam Merginani Hazretlerinin hemşehrisiydi. 1905’te Fergana vadisinde dünyaya gelmişti. Merginan çok bilinmediğinden Buhara’ya nisbetle anılır, Muhammed Zekerıyya el-Buhari diye bilinirdi. Gençliği Türkistan’da geçti. Ülkesinde okudu. Daha sonra Türkistan Komünistler tarafından işgal edilince annesi ile birlikte Afganistan’ın Belh şehrine hicret etti. Orada müezzinlik yaptı. Çalıştı Hac parası biriktirdi. Ailesinden tek annesi kalmıştı. Onun da en büyük arzusu Hacca gitmekti. Annesi bir gece gördüğü rüyasını oğluna şu şekilde anlattı: “Medine-i Münevvere’de Baki Kabristanında üç tane boş kabir gördüm. Sarıklı zatlar bana ‘Bu babanın bu da senin kabrin’ dedi. İmkânımız olsa da Medine-i Münevvere’ye gitsek. Deden deve kafilesiyle Hacca gitti. Herkes döndü. Lakin o dönmedi. Medine-i Münevvere’de vefat etti. Baki kabristanlığına defnedildi. Deden orada medfun. Rüya hakikat olsa ben de Allah Rasulü’nün ﷺ civarına ulaşip oraya defnedilsem.” dedi. Muhammed Zekerıyya Efendi bu rüyayı dinledikten sonra azmeder, çalışır bir miktar para biriktirir. Belh’ten ayrılıp Karaçi limanına gider. Lakin biriktirdiği para ikisi için yeterli değildir. Gemiler rekabete girince hac fiyatları düşer. Böylece paraları kâfi gelir, Cidde limanı üzerinden önce Mekke-i Mükerrreme’ye geçerler, oradan kara yoluyla Mekke-i Mükerrreme’ye ulaşırlar. O zaman seyahat deveyle yapılırdı.

Muhammed Zekerıyya Efendi manada çok derin, madde de ise küçük boylu bir zattı. Buna rağmen rahatsız olan annesini metafta sırtında taşıdı. Sırtında say’

Muhammed Zekerıyya Merginani

“Allah’ım! Hacıyı da hacının kendisi için istiğfar ettiklerini affet”¹ duasının bereketiyle çok cemaat olurdu.

Kara yoluyla Hac seyahati giderken bir hafta kadar sürerdi. Yol boyu namazlar cemaatle kılınırdı. Önce Suriye üzerinden gidilirdi. Bir ara Irak’tan da gittik. Irak’taki ziyaretlerde çok feyiz alırdık. Malum İmam-ı Azam hazretleri Bağdat’ta.

Mehmed Rüştü Aşikkutlu Hocamız çok üşürdü. Haccın kış mevsimine tekabül ettiği bir seferde Suriye’de bir konaklama yerinde sabah namazı için durduk. Bana “sen namaza git. Ben abdest alıp da geleceğim.” buyurdu. Hemen gelemezdi. O da abdestten sonra biraz ısındı. Cemaate yetişemezse ayrı bir cemaat yapacaktı. Gittim ki cami lebalep dolu. Cemaat ise hep hacılardan müteşekkildi. Öne geçip namazı kıldırımdı. Hacıyı toparlayıp otobüslere yerleştirince ben de otobüse döndüm. Hocaefendi namazı kılmış, bir örtüye sarılı olduğu halde oturuyordu. Beni görünce İmam her kimse sünnet-i seniyyeye uygun bir namaz kıldırırdı. Allah Rasulü ﷺ seferde Felak ve Nas surelerini okuyarak², Hz. Ömer de Fil ve Kureyş sureleri³ ile sabah namazı kıldırırdı.” deyince “Efendim namazı bu talebeniz kıldırırdı.” dedim. Bunun üzerine “Aferin! Seferde kıraat ikamettedeki gibi olmaz. İnsanların dar halleri vardır. Sünnet-i Seniyye her hâlükârda ittiba edelim ki, insanlar daralmasın.” buyurdu.

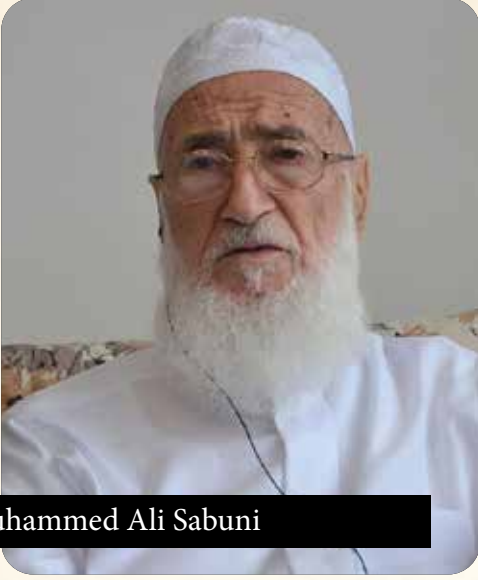
1 Hâkim en-Nisâbü’rî, **Müstedrek**, H. No: 1612.

2 İbn Ebî Şeybe, **Musannef**, H. No: 3705.

3 İbn Ebî Şeybe, **Musannef**, H. No: 3699.

Muhammed Alevi El-Maliki Hazretleri

Muhammed Ali Sabuni

ettirdi. Oradan Medine-i Münevver'e geçti, oraya yerleşti. Medine-i Münevver'e'de sergicilik yaptı, hediyeleşti eşya sattı. On beş yıl annesine bu mübarek şehirde hizmet etti. Annesiyle anlaşamaz endişesiyle hiç evlenmedi. Rahatsızlanan annesini rüyada gördüğü gibi Baki kabristanlığına defnetti.

Annesi her Cuma günü Buhara pilavı yapar Muhammed Zekeriyya Efendi de misafirlere ikram ederdi. Daha sonra Ravza-i Mutahhara'nın bir parçası olan çok sayıda Müslümanı ağırladığı evinden annesinin vefatından sonra ayrıldı. Bir gün evin önünden geçerken çarşı ehlinin haline bakıp üzüldü; "Ya Rabbi! Benden sonra bu evi hayırlı hizmetlerde istihdam et. Allah Rasulü'nü ﷺ üzecek insanlara burayı nasib etme" diye dua etti. Aradan iki hafta geçmeden Mescid-i Nebevî'nin yirmi bir numaralı kapısının olduğu noktada bulunan evinin duvarında, "Bu ev Harem'in imar sahasına alınmıştır. Gerekli işlemler için sahibi Emlak Dairesi'ne başvursun." muhtevalı bir tebligat gördü. Allah Teala duasına en güzel bir şekilde icabet etti. İçerisinde 46 yıl ikamet ettiği evi genişletilme kararı alınan Mescid-i Nebevî'ye dahil edildi. İnsanlar mallarını kaybedince üzülür. O ise malının Allah Rasulü'nün mescidine ilhak edilecek olmasını büyük bir müjde olarak kabul etti.

Muhammed Zekeriyya Efendi'nin hem o evi hem daha sonra taşındığı Mescid-i Bilal'in yanındaki tekkesi Ehl-i Sünnet ulemasının Medine karargahı gibiydi. Muhammed Ali Sabunî'den, Muhammed Alevî'ye çok zat ile ilk orada tanıştım, orada Buharî-i Şerif hatmine oturdum.

Muhammed Zekeriyya Efendi, Mahmud

Efendi Hazretlerine çok muhabbet duyardı. Bizi de Onun talebesi olmamız hasebiyle farklı severdi. İFAM böyle büyük zatların dualarının bereketidir.

Muhammed Zekeriyya Efendi'nin Mahmud Efendi Hazretlerine olan sevgisinde gördüğü şu iki rüyanın tesiri büyüktü. Bizzat kendisinden dinlemişim. Mahmud Efendi Hazretleri ilk hacca gittiğinde Medine-i Münevver'e'de ikamet için yer ararken yorulurlar, birkaç hoca dolaşır ev ararken o bavulları bekler. Bir ara Muhammed Zekeriyya Efendi'nin kapısını da çalarlar. O da evin kiralık olmadığını söyler. Derken uykuya dalar, rüyasına teşrif eden Allah Rasulü kendisine "Mahmud'um Medine'ye geldi. Niçin onu istikbal etmedin?" buyurur. Uykudan uyanan Muhammed Zekeriyya Efendi hemen Medine sokaklarında kapısını çalan Türkiyeli hocaları aramaya başlar, nihayet bir noktada buluşurlar. Mahmud Efendi'yi bizzat evinde ağırlar. Yine bir defasında şöyle bir rüya anlatmıştı; "Bir gece rüyamda Medine Münevver'e'deyim, büyük bir ictima var. Yolun sağı solu insan dolu. Herkes bekliyor. Yanımdakine 'Bu kadar insan niçin toplandı? Kimi bekliyorlar?' diye sordum. 'Allah Rasulü'nün varisi gelecek, onu bekliyoruz.' dedi. 'Bir de ne göreyim beklenen kişi Mahmud Efendi Hazretleri; O geliyor. Bundan sonra kendisine muhabbetim tarifi imkansız bir hale dönüştü.'"

Muhammed Zekeriyya Efendi'nin tekkesinde her Cuma günü hem Buharî-i Şerif hatmi yapılır hem de has daire de hatme-i hâcegan olurdu. Daha sonra Buhara pilavı ikram edilirdi.

Muhammed Zekeriyya Efendi ilaç

Muhammed Nemr el-Hatib

almaz. Tabii yollarla tedavi olurdu. Onun ilacı zikrullah idi. Vefatına birkaç gün kala hastanede kendisini ziyaret etmişim. Doktorlar halini biliyor, huzurunda kemali edeple duruyorlardı. Bir tanesinin rahatlatmak için iğne yapma ısrarına rağmen iğneyi kabul etmedi. Annesinin Türkistan'da gördüğü rüyanın tahakkukunu bekler haldeydi. Üç mezardan birine dedesi, diğerine annesi defnedilmişti. Üçüncüsü ise onun için kazıldı. Medine-i Münevver'e'de vefat eden bu büyük veli de Baki kabristanlığına defnedildi.

MÜCAHİD BİR ALİM: MUHAMMED NEMR EL-HATİB

Medine-i Münevver'e'de tanıştığım zatlardan bir diğeri Filistin Hayfa'da dünyaya gelen anadan baban seyyid olan Muhammed Nemr el-Hatib idi. Mücahid bir alimdi. Osmanlı İslam Devleti, Muhammed Nemr'in mensup olduğu aileye pek hürmet ederdi. Dedeleri Hayfa'ya gönderilen bir kadiya itibar etmezse devlet hemen onu değiştirirdi. Hz. Ömer zamanında Kiliseden camiye çevrilen ve Hz. Ömer'e nisbet edilen camide ataları ders verir, hutbe okurdu. Muhammed Nemr, Osmanlı'ya olan muhabbeti ve özleminden dolayı olsa gerek Türklere çok iltifat eder, sofraya hazırlatmadan bizi göndermezdi. Babası da, atası da öyle imiş. Bir defa şöyle anlatmıştı; "Babamın sofraya misafirsiz oturduğunu bilmem. Eğer bir gün eve misafir gelmediyse eski gömlekle caminin kapısına gider, para isteyen dilenci gibi misafir beklerdi. Bulunca da alır, eve getirirdi." Muhammed Nemr el-Hatib tevazu abidesi bir alimdi; Kendisine Hocası İzzeddin Kassam ile birlikte cihad ettiği günleri sorduğumuzda, "Biz kim onlar kim. Onlar dağ biz toz. Onlar deniz biz damlayız." derdi. Yahudiye karşı cihad ederken kurşun yedi, hapse atıldı. Lakin Siyonistlere karşı ne öfkesi azaldı ne de Filistin'in tekrar özgür olacağına dair umudu tükendi.

Şecaatli bir alimdi, "Rabbimden kalbimde ondan başkasının korkusunu taşımaktan haya ederim." derdi. Medine-i Münevver'e'de kendisini bazen yalnız bazen de Mahmud Efendi Hazretleriyle ziyaret ederdik. Efendi Hazretleri kendisine yazılı icazet vermişti. 2010 yılında vefat eden Muhammed Nemr el-Hatib Baki kabristanlığına defnedildi.

MEKKE-İ MÜKERREME

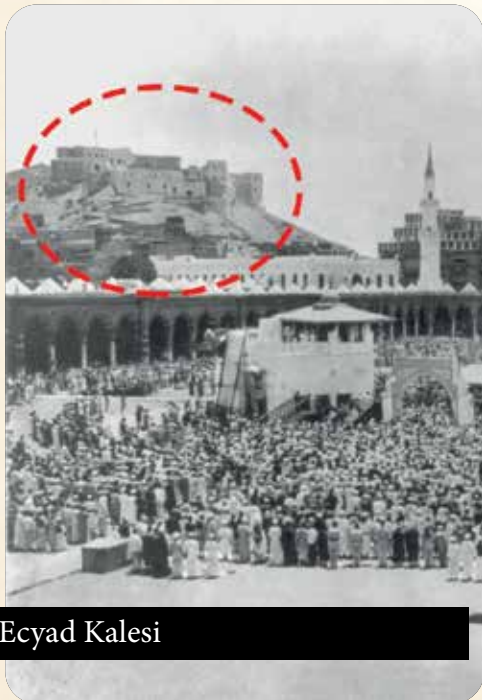
Hüküm: Mekke-i Mükerrerme ve Hacca dair neler söylersiniz?

Kamil Şenocak: İlk hacımda Mekke-i Mükerrerme’de Osmanlı Devletinden çok eser vardı. Ecyad kalesi duruyor, civarda medrese ve vakfiye binaları vardı. Kabe-i Muazzama’nın etrafı kumluktu. Bugün olduğu gibi kalabalık yoktu. Evlerde kalırdık. Yer yatakları serilir, bir odaya kaç yatak sığarsa o kadar insan kalırdı. Kadınlar bir dairede, erkekler başka bir dairede kalırdı.

“SÜNNET-İ SENİYYE’YE GÖRE HACCI UNUTTURMAYALIM”

Mahmud Efendi Hazretleri umre yolları açılınca Harem-i Şerif’te birkaç hocayla birlikte olduğumuz halde bize şöyle demişti; “Kamil Hoca! Hocalar hem Hacca gelsin hem de yılda bir defa umreye... Milletimize Sünnet-i Seniyye’ye göre Haccı da, umreyi de unutturmayalım.” Onun Sünnet-i Seniyye hassasiyeti herkesçe malumdur. Bir Terviye günü yine Harem’deyiz. Yanında öğle namazı kılıyorum. Farza kalkınca, “Kamil Hoca! Resmi zatların ifadelerine kanıp da hacıyı Arafat’a götürmeyesin. Biliyorsun ki, Allah Rasulü önce Mina’ya, sonra Arafat’a gitti. Biz de öyle yapalım. Önce Mina’ya gidelim. Allah Teala

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْدُمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ
وَاتَّقُوا اللَّهَ

Ecyad Kalesi

“Ey iman edenler! Allah ve Rasulünün önüne geçmeyin, Allah’ın rızasını kaybetmekten sakının!”⁴ buyuruyor. Bu ayetin manası “Hem Rasulullah’ın önüne geçmeyin” hem de “kimseyi onun önüne geçirmeyin” şeklindedir. Bu noktada başkalarının sözüne itibar etmek, Onları Allah Rasulü’nün önüne geçirmek olur. “Peki Efendim!” dedim.

Diyanet o zamanda şimdi de izdiham gerekçesiyle Mina’ya uğramadan Arafat’a gider. Arafat’tan dönerken de Müzdelife vakfesini gece yarısı yapar, Şeytan taşlar sabah hacıyı otele götürürdü. Bir defasında bir grup hacıyla Diyanet kafilesinden ayrıldım. Kafile başkanı olan bir Müftü kardeşimiz yaşma bakarak, “Hocam! Ayrılmayın, yolları bulmazsınız. Biz de size yardımcı olmayız. Böyle karar alındı. İnşallah Haccınız da bir eksiklik olmaz.” dedi. Kendisine münasib bir lisan ile Mina’da kalma sünnetini ifa etmem gerektiğini söyledim. “Peki” dedi, ayrıldık. Arefe günü sabah namazını kılıp, Mina’dan Arafat’a doğru hareket ettik. Arkadaşlarla bizim Kafile’ye tahsis edilen çadırların olduğu mahalle vardık. Yerleştik. Zaman sonra Diyanet’in hüccac için dağıttığı yemeği aldık. Bütün kafileler geldi. Bizim kafile ortada yok. Saatler sonra gelebildi. Müftü kardeşimiz, “Hocam! Ben sizi düşünüyordum. Lakin biz kaybolduk. Siz Sünnet-i Seniyye’ye iktida etmenin bereketini gördünüz.” dedi.

HAREM-İ ŞERİF’TE FETVA

Haccın fikhını kitaptan okumanız yetmez. Bizzat bir alimle birlikte haccederseniz bunun bereketi büyük olur. Haccın fikhını da, tatbikini de Mehmed Rüştü Aşıkkutlu hocamda gördüm. Üstad gün içerisinde Harem’de oturur, gelene gidene fetva verirdi. Kızmaz, usanmaz, yorulmazdı. Hem ikram eder, hem de ikramı kabul ederdi. O zaman böyle yemekli hac yoktu. Hacılar yiyeceği yanlarında götürürdü. Arada bir de lokantalarda yemek yenirdi. Bir gün bir kızarmış tavuk alıp yanına gittim. Birlikte yarısını yiyince, “Bunu al. Bizim hanım şu tarafta oturuyor. Ona götür. Müslümanlar bizi tanyor. Gelen-giden oluyor. Lakin onu kimse tanımaz. Orada aç kalmasın.” buyurdu. Müslüman kendini olduğu gibi ehlini, iyalini de düşünmeli.

4 Hucûrat, 1.

MUHAMMED B. ALEVÎ EL-MÂLİKÎ

Muhammed b. Alevî el-Maliki, Mekke-i Mükerrerme’nin hediyesi olan alimlerden idi. Celalli bir zattı. Medine-i Münevvere’de Muhammed Zekeriyyya Efendi’nin evi, Mekke-i Mükerrerme’de ise Maliki’nin medresesi Ehl-i Sünnet ulemanın buluşma yeri idi. Medresede sohbetler yapılır, kasideler, mevlitler okunurdu. Onun Hicaz’da yaşayan ulemanın kahir ekseriyetinden bir farkı vardı ki o da “münker”e sessiz kalarak değil kalemi ve kelamıyla cevap verirdi. Vahhabiler onu susturmak için çok kararlar aldı. Kendileri başaramayınca devleti onu susturması için göreve çağırdı. Lakin o bunlara aldırmadan doğru bildiklerini yazmaya ve söylemeye devam etti. Siyer ve hadis alanında çok sayıda eser kaleme aldı. Malezya tarafında büyük hizmetler yaptı. İstanbul’a da çok gelirdi. Keramet sahibi bir zattı. Mahmud Efendi Hazretleriyle Rusayfe’deki tekkesini çok ziyaret ettik. 2004 yılında vefat ettiğinde yaşı itibarıyla gençti. Cennetu’l-Ma’la’ya defnedildi. Kabri Hz. Hatice annemizi ziyaretten dönerken sağ tarafta bir mahalledir.

KİTAPLAR

Talebelik yıllarımızda Türkiye’de İslamî kitab basımı ve dağıtımı yasaktı. Bazı köylerde eski kitaplar olur, kimi meccanen verir, kimi de gizli gizli satardı. Adnan Menderes’le birlikte belli kitaplar basılmaya başlandı. Fakat bütün bunlar yetersizdi. Türkiye’de sınırlı sayıda kitap vardı. Biz de kitapları Hacca gidince Haremeyn’den alırdık. Önceleri Hanefi kitaplarından daha ziyade genle kitaplar olurdu. Zamanla her alanda kitap bulur olduk. Mekke-i Mükerrerme’de “Mektebet-ı Abbas Ahmed Baz” adında bir yayınevi vardı. Burası “Dâru’l-Kutubi’l-İlmiyye”nin kitaplarını satardı. Piyasaya nisbetle kitaplar orada yüzde elli daha ucuzdu. Dükkânda yaşlı bir zat dururdu. İster bir, ister bin kitap al, tek kuruş indirim yapmazdı. Yakın zamana kadar faaliyette olan bu dükkân yeri Mescid-i Haram’daki son genişleme faaliyeti bağlamında yıkılıp Harem’e dahil edildi. Oradan çok kitap alırdım.

Devam edecek...

DEĞERSİZLİK HİPNOZUNDA, KİMLİĞİMİZİ KAYBETTİK LÂKİN HÜKÜMSÜZ DEĞİLDİR!

Neredeyse her ayağımıza takılan taşın altından karşımıza çıkan bir olgu halini aldı; değersizlik duygusu... Bu duygunun neticesi de o değersizliğin altında ezilirken kendimizi değerli hissedebilmek adına kendimizden verdiğimiz ödünlerle kaybettiğimiz kimlikler ordusu... Ancak kaybedilen bu kimlikler hükümsüz de değildir. Ahirette hükmü yine verilecek ve kimliklerimizden sorguya çekileceğizdir.

Ciddi gözlemler ve de yüzlerce insanla görüşmelerimden çıkan neticelerin dışında, psikoloji alanında da çoğu psikolojik rahatsızlığın hatta psikomatik (psikoloji kaynaklı fiziksel) hastalıkların da sebebinin değersizlik duygusu olduğunu, işin ehli olanlar dillendiriliyor bilimsel makale vb yerlerde.¹ Peki nereden çıktı bu değersizlik duygusu bizim karşımıza? Kim ördü bu çorabı başımıza?

Değerlerimizi emanet aldığımız köklerimiz bize:

Hoşça bak zâtına kim zübde-i âlemsin sen.

Merdüm-i dîde-i ekvân olan âdemsin sen.

(Kendine dikkatlice bir bak! Sen âlemin özüsün.

Sen varlıkların gözbebeği olan insansın) derken, hadi yaratılanın kelimasını koyalım bir kenara, bizi yaradan bizim için “eşrefi mahlukat” diye bahsederken; “Andolsun ki, muhakkak Biz Âdemoğullarını çok şerefli kıldık. Kendilerini karada ve denizde (çeşitli ulaşım vâsıtalarıyla) taşıdık. Onlara çok lezzetli şeylerden bazı rızıklar verdik ve yaratmış olduğumuz kimseler den pek çoğu üzerine onları iyice üstün kılarak faziletli yaptık.”² Bu değersizlik hissiyatı kimden miras kaldı bize?

Aslında bu soruların cevabını bulmak çok da zor değil. Biraz geçmişe giderek bize değersizlik duygusunun nasıl aşılandığını görebiliriz. Tabii ki tek sebep bu değildir

1 Kişinin kendisini önemsiz, yetersiz, kusurlu görmesi veya geleceğe yönelik hiçbir inancı yokmuş gibi hissetmesine neden olan bir duygudur. Bu his ve duygulardan dolayı kişi kendisini toplum içinde rahat hissedemez. Kendini değersiz gören kişi, yaşamış olduğu olayların olumsuz taraflarını görme eğilimindedir. Olayların olumsuz yönüne odaklanarak hayatın güzelliklerini kaçırmaz. Bu yüzden iyileşme ihtimallerinin olmadığına kendilerini inandırır. Bu çarpıtılmış bir düşünce tarzıdır. Birçok ruhsal hastalığa zemin hazırlar.” Fatma Koçyiğit, psikolog/2019.

2 İsra, 70.

değersizlik hissinin oluşması için, ancak en büyük ve toplumsal sebep budur diye düşündüğüm için öncelikli olarak bunu ele alıyorum.

Osmanlı'nın son dönemi ile başlayan kendi değerlerimize yapılan maddi manevi saldırılar ve bu saldırılar neticesinde madden topraklarımızın bir kısmını kurtarmış olsak da manada çok şey kaybettiğimiz âşık. Oktay Sinanoğlu'nun şu pek manidar sözünü de zikrederek işin vahametine dikkatinizi biraz daha celbetmek isterim; "Sömürgüleşmiş topraklar kurtarılır özgürleşir de sömürgüleşmiş zihin öyle kolayca özgür olmaz!"

Evet bizim zihinlerimiz de sömürülmek istendi topraklarımız gibi. Topraklarımız işgalden kurtuldu hamd olsun da zihinlerimiz hâlâ işgalin altında sanki... Ve kim bilir zihinlerimizin hangi ücra köşelerinde cirit atmakta işgalcilerin nice telkinleri. Misal bize ait manaların değersizliği telkin edildi, özdeğerlerimize ait ne varsa yasaklandı ve dendi ki bunlar bizi geri bırakıyor! Batı'daki uygarlık ve medeniyet seviyesine yükselmeliyiz! Köydeki teyzem zannetti ki çocuklarına bahçesinde sebze yetiştirince cahil oldu, sütünü hayvanından sağıp helalinden geçimini sağlayan amca kendisinin kıymeti yok sandı, bir okulda okuyamadığı için. Ve ailenin örtüsüne bürünen ninesi gerici yobazdı! Öyle gördüler torunları, öyle gösterdiler.

Bu anne babaların çocuklarının, o değersiz hissettirilen neslin torunlarının sanki genine işledi böylece değersizlik duygusu. Nur topu gibi bir kalıtsal özelliğimiz daha olmuştu işte! Eğer zinciri kırmazsak, zihinlerimizi işgal eden olumsuz telkinlerden özgürleştirmesek nesilden nesile aktaracağız...

Ve Müslüman, Müslümanlığından utanır olmuştu. Kadın, kadınlığından utanır oldu, anne olmak neredeyse eli boş olanların işsiz güçsüz olanların işi görülür oldu. Öyle ya evde boş boş oturmak! değil değer katacak şey kadına, kariyer peşinde koşmak, koşarken kaybettiklerine göz yumup kaybettiği onuruna, kadınlığına kör ve sağır olmak ama ille de o değerli! toplumun değer algısına göre hareket edecekti.

Değersiz hisseden insan, öfkeleni, öfkesini insandan çıkardı. Bana kaşını mı kaldırdı? Bana mı baktı o? Ya da aksine beni görmezden mi geldi diye yanlış okuduğu mimiklerden bile kavga çıkarmasının sebebi, masum nasihatlere, makul uyarılara dahi nefret kusmasının sebebi; karşısındaki insanın bu davranışlarından dolayı içindeki ezikliğin, değersizlik hissinin tetiklenmesi oldu.

Değersiz hisseden kadın, öfkeleni, öfkesini çocuktan çıkardı, ben çocuk istemem dedi ve karnındaki nice yavruların bedenlerine kıydı bu beden benim diyerek! doğurduysa da nicesinin ruhuna kıydı.

Evet bizim zihinlerimiz de sömürülmek istendi topraklarımız gibi. Topraklarımız işgalden kurtuldu hamd olsun da zihinlerimiz hâlâ işgalin altında sanki... Ve kim bilir zihinlerimizin hangi ücra köşelerinde cirit atmakta işgalcilerin nice telkinleri.

Erkek öfkeleni, öfkesini kadından çıkardı.

Kadın ezildikçe, ezilen kadınları gördükçe kadın olmak istemedi. Erkekleşme temayülü baş gösterdi. Görünüşte kadın ama fiilde, sözde erkek gibi kadın diye methiyeler düzülen güçlü! kadınlar türedi.

Ekranlarda bütün erkekler öyleymiş gibi sürekli öne çıkarılan kadını ezen, kadından öfkesini çıkaran erkek haberlerini gören, bir de ailede şahit olunca erkeğin vahşileştiğine ya da tam tersi pasifize edilmiş erkek modeline, genç delikanlı da erkekliğinden utandı. Kız gibi giyinen, konuşan erkekler boy gösterdi, mahallelerimizin bir zamanlar ağır abilerinin yürüdüğü sokaklarında.

Hani şeytan and içmişti meydan okumuştı ya Rabbine karşı şu ayeti kerimede: "Andolsun ki; mutlaka onları (doğru yoldan) saptır(maya çalış)acağım! Kasem olsun ki;

**Müslüman,
Müslümanlığından
utanır olmuştur. Kadın,
kadınlığından utanır oldu,
anne olmak neredeyse
eli boş olanların işsiz
güçsüz olanların işi görülür
oldu. Öyle ya evde boş
boş oturmak! değil değer
katacak şey kadına, kariyer
peşinde koşmak, koşarken
kaybettiklerine göz yumup
kaybettiği onuruna,
kadınlığına kör ve sağır
olmak ama ille de o değerli!
toplumun değer algısına
göre hareket edecekti.**

kesinlikle onları umutlandır(mak üzere uzun yaşayacakları ve dirilip azapla karşılaşmayacakları gibi asılsız kuruntulara boğ)acağım! Yine andolsun ki; elbette onlara emredeceğim de hemen Allâh'ın yaratışını (tümüyle veya kısmen) değiştirecekler. Kim Allâh'ı bırakıp da şeytanı bir dost edinirse muhakkak ki o pek açık bir zararlı hüsrâna uğramıştır.”³ Şeytanın ayetteki andını yaşıyor insanoğlu tam da bu çağda sanki. Kadını erkeği fitratını değiştirecek amellerle değerli olacağını mi zannediyor acaba? Farklı olunca dikkat çekecek ve reklamın iyisi kötüsü yoktur sözüne istinaden kötü de olsa reklamına dönüp bakıldığında mi değerli hissedecekti acaba? Görünmek arzusu ile halden hale girip, sosyal mecralar dahil her yerde kendisini göstermeye çalışıp, görüldüğünde mi değerini bulduğunu sanacaktı?

Vah bize yazık bize bu kadar mı düşecektik, değerimizi bu kadar düşük şeylerde arar hale mi gelecektik? Ama bizim değerimiz böyle düşük değildi ki buralarda arayıp bulalım! Kaybettiğini nerede arar insan? Elbette kaybettiği yerde. Kaybettiği yerden başka yerlerde kaybını arayan bulur mu hiç kaybettiğini? Bulamayacak böyle, bulamadı da zaten. Oyalanmakta buldum sananlar, bunalımların pençesinde bulamadığını anlayanlar.

3 Nisa, 118-119.

“Her arayan, bulamaz ama bulanlar, arayanlardır” demişler. Evet bulanlar, arayanlardan olur ama “doğru yerde” arayanlar bulur. Arayacağın yer, batının sana dayattığı ve yüzyıl vatanında telkin edildi diye örfün sandığın, özün sandığın, normalin sandığın, idealin bellediğin şeyler değil. Arayacağın yer dışarıda değil. Ey şerefli insan, senin değerinin senin özünde, senin değerinin sende!

‘Bir ben vardır benden içeru’ diyen Yunus’un deyişiyle ara değerini, ‘Ben taşrada arar idim ol can içinde Can imiş’ diyen Mısri’nin hikmetiyle ara değersizlik zehrinin panzehiri. Kimdir o can içindeki can, kimdir benden içeri olan ben, bir düş peşine, esas aranacak budur belle.

Zira varoluşsal anlam diye zihinlerinin en ücra köşelerinde sabahlayan, uykusuz gecelerce kafalarını çatlatırcasına yoran ama akıllarını bir hidayet rehberine uydurmayınca hakikate yaklaşılar da hakikati bulamayanların da aradığı en büyük kayıpları buydu; varoluşun anlamı.

‘Yıllardır soruyorum bu soruyu kendime; bilmem ki ben bu dünyaya niye geldim’ diye alkole sığınıp aramaktan kaçtıkları soru bu idi. (Kuran’a bir baksa cevabını kolayca bulacaktı oysa Zariyat 56. ayette)

“Yaşamak acı verir, yaşamın anlamı olursa bu acıya katlanılır” deyip de yaşamını anlamlandıramayınca acıya katlanamayanların da aradığı bu idi. Yaşamın anlamıydı, yaşamı da insanı da değerli kılan. Bu anlamı bulabilecek olan insandı ve o sonsuz değerini de bu sonsuzluktan alıyordu işte. “Ey insan! Şüphesiz ki sen, (seni) Rabbine (kavuşturacak olan ölüme kadar O’na) doğru (iyi veya kötü yolda) gayretle çalışıp çabalayıcısın ve neticede O’na kavuşucusun.”⁴

İnsandan başka Rabbini bulacak, Ona kavuşacak yoktur. Onu görecektir kadar Ona yaklaşacak yoktur. İnsan gibi bu dünyada Onun eserlerini, fiillerini, isimlerini temaşa edecek yoktur. Bu şahitliktir insanı değerli kılan aslında.

Düşünsenize diyordu bir bilim insanı: “Bugün ne için çalışıyor, çabalıyorsanız

bu dünyada, onların hepsini kaybettiğinizi düşünün, yaşamınızın anlamı kalıyor mu? İşte size değer katan, hiç kaybetmeyeceğiniz bu anlamdır.” Bu anlam da bu değer de sizde saklıdır. Aslında saklı da değildir, zahirdir. Hatta zuhrunun şiddetinden görünmezdir. Yoksa aradığımız hakikat, hakiki ve sonsuz değer güneşten daha aşıkardır. Kendi zakir, kendi mezkûr kendini Ârâ bul, kendinde, kendin, kendini... Arayalım o vakit, arayıp bulalım ki bitsin şu ahırzaman insanının cinneti...

Ve görelim, kendimizde kendimizi bulduğumuzda, kendi değerimizin başkalarının biçtiği değerde değil kendimizde olduğunu anladığımızda, kendilik değerimizi dengelemiş olacağımızı... Kendimizi bulduğumuzda, değersiz şeylerde, değer görmek uğruna kendimizi kaybetmeyeceğimiz bir daha. Kendimizle barışınca, başkalarıyla da boş yere kavgalarımız kalmayacaktır. Kendimize değil de kendimizdekine güvendiğimizde yani “özgüveni” değil de “öze güvenimizi” geliştirdiğimizde, yani kendimize döndüğümüzde başkalarını sürekli arayıp durmayacağıdır yanımızda. Hani şu “Kim var denildiğinde sağına soluna bakmadan ben varım diyen nesiller”den olmak uzak olmayacaktır artık bize...

4 İnşikak, 6.

MİHRABI ASLA TERK ETME!

KÂBE'YE AÇILAN KAPI

Günde beş vakit içinde Rahman'a kulluk vazifemizi ifa etmeye çalıştığımız camilerimiz ve onları camii kılan unsurları hiç düşündük mü?

Mihrabın, minberin, kürsünün, kubbenin, minarenin o engin ve zengin anlam dünyasında tefekkür dolu bir ufuk turu yaptık mı? Camilerimiz ve onları cami kılan mabed vücudunun azaları mesabesindeki bu mekanlar ve makamlar üzerine düşünmenin vaktidir. Bakınız camide söz konusu ufuk turunu gerçekleştiren Sezai Karakoç bu mana dolu seyahatin ardından ne diyor:

“Cami minberiyle, bir devlet kürsüsüyle, bir millet mihrabıyla bir mabeddir”

Üstadın bu sözünün bize işaret ettiği hakikatlerden biri de şudur: Mihrap bulunduğu yeri cami yapar, mescid yapar, mabed yapar. Her biri Beytullah'ın birer şubesi konumundaki camilerdeki tefekkür yolculuğumuz mihraptan devam ediyor. Önce mihrap neden mihrap? çünkü mihrap kâbeye açılan kapıdır. Mihrabın içi oyuktur, fakat ifade ettiği anlam fevkalade büyüktür. Mihrap istikbali kiblede arayanların, bulanların ve kulluk için huzurda hazır olanların toplanma yeridir. İslam düşmanı her mihrakın yegâne hedefi mihraptır. Mızrabını kaybetmiş sazın durumu ne ise mihrabını kaybetmiş özün durumu da odur. Mihraba yönelmekten mahrum olan insanlar ve toplumlar erinde gecinde yolunu ve yönünü kaybetmeye mahkumdurlar. Mihrap imamlık makamının mukaddes mekanıdır. Oraya geçmek

Mihrap; camide önderliğin, kullukta liderliğin, namazda rehberliğin cem olduğu muazzez bir yerdir. Varlıkların sultanı insan, meskenlerin sultanı mabed ve ibadetlerin sultanı namazdır. İşte mihrap bu üç sultanı bir araya getiren muhterem bir vuslat havzasıdır. Rabbimize her yönelişimizde mihrap nura bürünür. Gönül gözüyle bakınca oradan kabe görünür.

ilim ister, irfan ister, ehliyet ister, liyakat ister. Mihrap; camide önderliğin, kullukta liderliğin, namazda rehberliğin cem olduğu muazzez bir yerdir. Varlıkların sultanı insan, meskenlerin sultanı mabed ve ibadetlerin sultanı namazdır. İşte mihrap bu üç sultanı bir araya getiren muhterem bir vuslat havzasıdır. Rabbimize her yönelişimizde mihrap nura bürünür. Gönül gözüyle bakınca oradan kabe görünür.

DİN MİHRAPTAN YIKILIR

Mihrap huzurda var olduğumuz kullukta bir olduğumuz yerin adıdır. İslam'ı yeryüzünden silmek isteyen, şeytanlaşmış akınlar, zihniyetler ve ideolojiler bu gerçeğin ziyadesiyle farkındadır. Bundan dolayı dini mihraptan yıkmak için ellerinden ve dillerinden geleni yapmaktan bir an olsun geri durmuyorlar. Hedeflerinin liste başında cami var, cemaat var, mihrap var, imam var.

Bütün yollar camiye giden yolları kesmek için, bütün sesler ezan sesini kısmak için, bütün fonlar cami cemaatini dağıtmak için, bütün ayak oyunları mihrapları imamsız, toplumları imansız bırakmak için...

Batılılaşma ve modernleşmenin içimizde açtığı o derin yaranın hâla kanıyor oluşunun işareti babından son bir buçuk asırdır imamlık kavramının başına gelenler bu manada başımıza gelenleri anlatmaya yeter de artar bile. İmamların kanaat önderliğinden adeta namaz kıldırma memurluğuna indirgenişinin hazin hikayesi geldiğimiz ve gideceğimiz yerinde hikayesidir.

Konuyu detaylarla incelemek isteyen ilgili okurlarımızı Kemal Beydilli'nin kaleme aldığı Pınar yayınlarından çıkan "Osmanlı Döneminde İmamlar ve Bir İmanın Günlüğü" kitabına yönlendirmek yerinde olacaktır.

MİHRABA ADANMIŞ GÖNÜLLER

Hiç kuşkusuz mihrap ve imamlık yerini ve değerini İmamlar imamı sevgili Peygamberimizden ﷺ alır. Asr-ı Saadet'ten günümüze hamd olsun mihrap nöbeti hiç aksamadı. Allah ﷻ Rasülü'nün kutlu izini takip eden Sahabe efendilerimiz, Raşid halifeler, Rabbani alimler, Mürşidi kamiller hep mihrapta oldular, hep mihrapta kaldılar. Onlar mihraba adanmış gönüllerdiler. Şartlar ne olursa olsun mihrap kalesini hiç terk etmediler. Orada geçmişten geleceğe izler, dinleyene anlayana sözler bıraktılar. Söz buraya gelmişken bir kitap daha tavsiye edelim. Gönenli Mehmet Efendi hazretlerinden, Mehmet Zahit Kotku hazretlerine, Hacı Üveysizade, Mustafa Kurucu hazretlerinden, Reisulkurra Abdurrahman Gürses hocaefendiye örnek şahsiyet ve hizmetleriyle asrımıza mühür vuran yakın tarihimizin müstesna simaları hizmet, hayat ve fikriyatlarıyla Diyanet İşleri Başkanlığı yayınlarından çıkan "Mihraba Adanmış Gönüller" kitabında.

MİHRABI ASLA TERK ETME

Şimdi sıra geldi bu yazının neşet ettiği hikayeyi anlatmaya...

Güzel ve sıcak bir Ağustos sabahında Tuzla'nın medrese okumuş, adanmış din gönüllerinden Kinyas Bakır hocanın davetlisi olarak Tuzla sahilinde nezih bir mekanda dostlarla birlikte oturmuş sohbet ediyoruz. Sohbetin bir yerinde söz dönüp dolaşıp görevde yükselmeye geliyor. Ben sözün tam burasında Kinyas hocaya şu soruyu soruyorum

-Hocam Arapçanız iyi, diplomalarınız müsait, aktif ve çalışkan bir arkadaşısınız. İslami ilimlere vakıfsınız neden bir müftü, vaiz, şube müdürü ya da din hizmetleri uzmanı olmayı düşünmediniz?

Kendinden emin bir eda ile sandalyesinin arkasına yaslanan Kinyas hoca benim bu soruma bir kitaplık cevap veriyor ve şöyle diyor:

-Bu konuda kendisinden hayli ilim tahsil ettiğim hocamın bana kesin emri, talimatı ve vasiyeti var. Bana dedi ki; "Evladım ne kadar okursan oku, ne kadar yükselirsen yüksel fakat asla mihrabı terk etme! İmam ol, imam kal, imam öl"

Kinyas Hoca, hocasının kendi içinde son derece anlamlı bu tavsiyesini aktardıktan sonra şöyle devam etti: "Hocamın bu vasiyet ve tavsiyesinden sonra hayatım boyunca imamlıktan başka hiçbir meslekte gözüm ve gönlüm olmadı. Ben bir imamım. Beni imam olarak istihdam ettiği için Rabbime ne kadar şükretsem azdır. İmam olduğum için yediden yetmişe herkesle çok güzel bir iletişim içindeyim. İmamlık bana toplumun bütün kesimlerini tanıma imkanı sunuyor. İmamım, huzurluyum, mutluyum."

İSLÂM'DA DAVET USÛLÜ

Emr-i bil maruf ve nehy-i ani'l-münker Cenab-ı Hakk'ın bu ümmete farz kıldığı bir vecibedir. "Sizden, hayra çağıran, iyiliği emredip kötülüğü meneden bir topluluk bulunsun. İşte onlar kurtuluşa erenlerdir"¹ şeklindeki ayet-i kerimenin de vurguladığı manaya bakıldığında içimizde Allah'ın davasına çağırarak bir topluluğun bulunmasının dinin umdelerinden olduğu görülmektedir. İslâmiyette tüm mükelleflere birer sorumluluk olarak vaz edilen ibadetlerin kendisine mahsus şart ve keyfiyetleri vardır hiç kuşkusuz. Allah'ın dinine davet gibi çok önemli bir vazifenin de benzeri bir keyfiyet ve şartı haiz olması kaçınılmazdır. Bu sebeple ulemamız, bahsinde olduğumuz bu konuyla ilgili gerekli tafsil ve tavihlerde bulunmuş hatta işi müstakil eser telif etmeye kadar götürmüşlerdir. Bu, Allah Rasulü'nün "Sizden kim iyiliği emrederse bunu emretmesi de iyilikle olsun"² şeklindeki buyruğunun bir gereğidir. Buradan da anlaşıldığı üzere iyiliği emretme vazifesinin yanında daha da önemli bir öncül vazifemiz vardır: İyilikle emretmek. İyiliği iyilikle emretmenin ölçüsü de Allah Rasulü'nün davet usulünü takip etmektir. Konu etrafındaki delillerin tamamına umumî bir bakışla emr-i bil marufun nasıl olması gerektiğini ve bu vazifeyi ifa ederken nelere dikkat etmemiz gerektiğini alimlerimiz ilgili eserlerde beyan etmişlerdir. Bizler de onların beyanlarından aldığımız ilhamla özet bir bilgilendirme yaparak makalemizi tamamlayacağız.

1 Âl-i İmrân, 104

2 İbn Vaddâh, *el-Bida' ve'n-Nehyu anhâ*, No: 277, Müsne-
du's-Şihâb, No: 465

TÜM İNSANLIĞIN İYİLİĞİNİ İSTEMELİ

Müslüman, genel anlamda tüm insanlığın ve özel manada da sair Müslümanların iyiliğini isteyen hatta yeri geldiğinde onların menfaatlerini kendi çıkarlarına tercih edebilen insandır. Bu tutum Müslümanlığın en önemli gereklerinden biridir. Zira bir davetçi Müslümanın en etkili silahı her şeyden önce ahlâkı ve tutumları olacaktır. Bu sebeple emr-i bil maruf yapan kişinin ilk vazifesi karşısındaki insanın gerçekten iyiliğini istediğini ona hissettirmesidir. Bu da önce karşıdaki muhataba güven telkin etmekle başarılabilecek bir şeydir. Bu yüzden Kur'an-ı Hakim Peygamberlerin ümmetlerine hak davayı tebliğ edişlerini anlatırken ilk sözlerinin "Muhakkak ki ben sizin için güvenilir bir elçiyim"³ dediklerini haber verir. Hud'dan bahsedilirken şöyle buyrulur: Ad kavmine de kardeşleri Hûd'u (gönderdik). O dedi ki: "Ey kavmim! Allah'a kulluk edin; sizin O'ndan başka tanrınız yoktur. Hâla sakınmayacak mısınız?" Kavminden ileri gelen kâfirler dediler ki: Biz seni kesinlikle bir beyinsizlik içinde görüyoruz ve gerçekten seni yalancılardan sanıyoruz. "Ey kavmim! dedi, ben beyinsiz değilim; fakat ben âlemlerin Rabbinin gönderdiği

bir elçiyim. Size Rabbimin vahyettiklerini duyuruyorum ve ben sizin için güvenilir bir öğütçüyüm.⁴ Nuh da kavmine hakkı tebliğ ettikten sonra "Eğer Allah sizi azdırmak istiyorsa, ben size öğüt vermek istesem de öğüdüm size fayda vermez. (Çünkü) O sizin Rabbinizdir. Ve (nihayet) O'na döndürüleceksiniz"⁵ demişti. Salih'den de şöyle bahsedilir: "Salih o zaman onlardan yüz çevirdi ve şöyle dedi: Ey kavmim! Andolsun ki ben size Rabbimin vahyettiklerini tebliğ ettim ve size öğüt verdim; fakat siz öğüt verenleri sevmiyorsunuz."⁶ Dikkat edilirse bu ayet-i kerimelerin tamamında "nasihat" vurgusu vardır ve kavimlerine gönderilen bu peygamberler sözün başında muhataplarının iyiliklerini istediklerini vurgulamaktadır. Davet metodunda baş sıraya alınması gereken bu noktanın ehemmiyeti elbette ki bu ayet-i kerimelerden mühlhemdir.

"Din sadece nasihattir"⁷ şeklindeki veciz bir nebevi hadisle de ifade edilen bu durum tebliğ metodunun çok önemli

4 A'râf, 65-68

5 Hûd, 34

6 A'râf, 79

7 Ahmed b. Hanbel, **Müsned**, V/318, No: 3281, Müslim, "**Kitâbu'l-İmân**", No: 95, Taberânî, **el-Mu'cemu'l-Evsat**, No: 3769, **el-Mu'cemu'l-Kebîr**, No: 1260, **Müsnedü's-Şâmiyyîn**, No: 92, İbn Hibbân, **Sahih**, "**Kitâbu's-Siyer**", No: 4574

bir rûknüdür. Zira bu hadiste bahsedilen nasihat bir Müslümanın muhatabına bildiğimiz örfî manada nasihat etmesi değil bilakis umumî anlamda her konuda hayrını, iyiliğini istemesidir. Sahabe-i kiram tüm müminlere karşı bu tutum üzere olma noktasında Rasulüllah'a biat ettiklerini aktarmaktadır.⁸ Hiçbir karşılık beklemeden davet edilen yol Allah'ın yolundan başkası olamaz. Ve bu yola davet edilen insanın içinde yanan icabet meşalesinin ilk kıvılcımı da davetçinin bu pazarlıksız tutumu olacaktır.

Emr-i bil maruf vazifesinde çok önemli rol oynadığını söylediğimiz güveni telkin edebilmek için de maddî boyuttan son derece uzak durmak gerekir. Zira Aynı peygamberlerin ümmetlerine "Ben bu vazife karşılığında sizden herhangi bir ücret istemiyorum"⁹ dediklerini de nakleden Kur'an-ı Hakim'dir. Kur'an'a yapılan bu tarz hizmetler karşılığında ücret istemek müfessirler tarafından birtakım rivayetler ışığında "Kur'an'ı

8 Ahmed b. Hanbel, **Müsned**, XXXI/489, No: 19152, Taberânî, **el-Mu'cemu'l-Evsat**, No: 585, **el-Mu'cemu'l-Kebîr**, No: 2244, İbn Huzeyme, **Sahih**, No: 2259, İbn Hibbân, **Sahih**, "**Kitâbu's-Siyer**" No: 4545, Ebu Avâne, **Müsned**, No: 104

9 Hûd, 51 vd.

Bir davetçi Müslümanın en etkili silahı her şeyden önce ahlâkı ve tutumları olacaktır. Bu sebeple emr-i bil maruf yapan kişinin ilk vazifesi karşısındaki insanın gerçekten iyiliğini istediğini ona hissettirmesidir.

3 Şu'arâ, 107, 125, 143, 162, 178

satıp mukabilinde azıcık bir dünya meta'ına meyleden güruh"un işiyle aynı kabul edilmiştir.¹⁰

İNSANLARA TEPEDEN BAKMAMALI

Emr-i bi'l-ma'ruf yapan kişinin tevazu elbisesine bürünmesi son derece önemlidir. Muhataplarına tepeden bakan ve onları günahkâr görerek tahkir eden kişi netice alamaz. Böyle bir davranış, karşısındaki insanı iter ve kaçıtır. Hatta böyle bir bakış sözde emr-i bil maruf yapan kişinin daha büyük günahkâr olmasına sebep olur. Zira Peygamber günahkâr olan kişilerin asla Cennet'e giremeyeceğini hiçbir zaman söylememiş ancak kalbinde zerre kadar kendini beğenme ve kibir gibi hasletlerin bulunduğu kişilerin Cennet'e giremeyeceğini ifade buyurmuştur.¹¹

Ayrıca bir insanın kendisinin takva olduğu düşüncesiyle bir başka günahkâr Müslümanı tahkir etmesi İslâmi ahlak ile asla bağdaşmaz, bağdaşamaz. Hz. Peygamber Müslümanlar arasındaki hukuku anlatırken "Müslüman

Müslümanın kardeşidir ona zulmetmez ve onu hakir görmez" buyurmuş devamında ise mübarek göğüslerine işaret ederek "Takva buradadır" buyurmuştur.¹²

Öyleyse bir Müslümanı günahından dolayı tahkir etmek cahil adettir. Böyle bir cürmü işleyen kişinin ilim ehli olması mümkün değildir. Nitekim İbn Ömer de "Kişi kendinden üstün olan kişiye haset ettiği, düşük olan kişiyi tahkir ettiği ve ilminin karşılığında para aldığı sürece ilim ehli olamaz"¹³ sözüyle bunu çok net ortaya koymuştur.

Emr-i bil maruf yapan kişinin buğzunu, gördüğü kötü işe hasretmesi ve insanlara sirayet ettirmemesi ziyadesiyle önem taşır. Bu Allah için buğz etmenin bir gereğidir ve son derece sevaptır. İşe değil de şahsa buğz etmek ise yasaklanmıştır. Bu vesileyle herkes önce kendi ayıplarını görmeli ve iç muhasebesini yapmalıdır. Nitekim Allah Rasulü "Kendi ayıbının insanların ayıplarını araştırmaktan alıkoyduğu kişiye müjdeler olsun"¹⁴ buyurmaktadır. Bu konu bağlamındaki başka bir rivayette ise "Sizden biriniz kardeşinizin gözündeki tozu görüyor ancak kendi gözündeki kütüğü

10 İbn Ebî Hatim, **Tefsîru'l-Kur'âni'l-Azîm**, Mektebetu Nezzâr Mustafa el-Bâz, Suud, 1419, Baskı: III, IV/1232

11 Ahmed b. Hanbel, **Müsned**, VI/338, No: 3789, Ebu Nuaym, **Müsned**, No: 266, Taberânî, **el-Mu'cemu'l-Evsat**, No: 3976, **el-Mu'cemu'l-Kebîr**, No: 6668, Hakim, **el-Müstedrek**, No: 5757, İbn Hibbân, **Sahih**, No: 224, İbn Mâce, **"Mukaddime"**, No: 59

12 Ahmed b. Hanbel, **Müsned**, XIII/159, No: 7727, Müslim, **"Kitabu'l-birr ve's-Sıla"**, No: 2564, Beyhaki, **es-Sünenü'l-Kübrâ**, No: 11830

13 İbn Ebî Şeybe, **Musannef**, No: 35773

14 Bezzâr, **Müsned**, No: 6237, Heysemî, **Mecma'u'z-Zevâid**, No: 17700, Beyhaki, **Şu'abü'l-İmân**, No: 10079, Ali el-Muttakî, **Kenzu'l-Ummâl**, No: 43444

**Hız. Peygamber
Müslümanlar
arasındaki
hukuku anlatırken
"Müslüman
Müslümanın
kardeşidir ona
zulmetmez ve onu
hakir görmez"
buyurmuş
devamında
ise mübarek
göğüslerine işaret
ederek "Takva
buradadır"
buyurmuştur.**

görmüyor"¹⁵ buyurarak evvela kendi ayıplarımızı gözden geçirmemizi tembihlemektedir. Şairin ifadesiyle;

**"Görmüyor kendisinin pür hezeyan kellesini,
görüyor başkasının zerre kadar zellesini."**

şeklinde bir tutum içinde olmaktan son derece uzak durmalıyız.

15 Beyhaki, **el-Kadâ ve'l-Kader**, No: 501, Buhari, **el-Edebu'l-Müfred**, No: 886

AYIP ARAŞTIRMAMALI

Hakkı tavsiye makamındaki kişinin dikkat etmesi gereken en önemli noktalardan biri de ayıp araştırma tavrını terk etmesidir. Zira bu tavır da muhatabın kabul kapılarının tamamını kendisine kapamasını intac eder. Cenab-ı Hak kullarının gizli hallerini araştırmanın kendi katında yasak olduğunu “Birbirinizin kusurlarını araştırmayın”¹⁶ şeklindeki ifade-i celile ile ilan etmiştir. Rivayet olunduğu üzere Hz. Ömer bir adamın evine muttali olmuş ve onu kerih bir hal üzerinde görünce ikaz etmiştir. Bunun üzerine adam Hz. Ömer’e: “Ey müminlerin emiri, şayet ben bir yönden Allah’a isyan etmişsem sen üç vecihten isyan ettin” demiştir. Hz. Ömer’in: “Nedir onlar” diye sorması üzerine adam: “Allah Teâlâ ‘ayıp araştırmayın’ buyuruyor sen ise araştırdın. Allah ‘Evlere kapılarından girin’¹⁷ buyuruyor sen ise duvarı aşarak eve muttali oldun. Yine Cenab-ı Hak ‘Ey iman edenler! Kendi evinizden başka evlere, geldiğinizi fark ettirip

16 Hücurât, 12

17 Bakara, 189

(izin alıp) ev halkına selâm vermedikçe girmeyin”¹⁸ buyuruyor sen ise selam vermedin’ demiştir. Bu sözler üzerine de Hz. Ömer tevbe etme şartıyla adamı serbest bırakmıştır.¹⁹ Bu hadise keyfiyeti itibarıyla büyük nasihatler içermektedir. Zira bir tarafta sahabenin büyüklerinden ve müminlerin halifesi Hz. Ömer diğer tarafta ise ona emr-i bil maruf yapma metoduyla ilgili tavsiyelerde bulunan bir adam. Hepsinden önemlisi de delillere teslim olan ve usûlî noktadaki hatırlatmalara teslimiyet gösteren bir müminlerin emiri.

YUMUŞAK ÜSLUP KULLANMALI

Davetçi karşısındakini boğulmakta olan ve kurtarılmayı bekleyen bir muhtaç olarak görmelidir. Hassas bir makamda olduğunun şuurunda olarak hassas bir dil kullanması gerektiğinin farkında olmalıdır. Unutmamalıdır ki Allah kendisinden çok çok daha hayırlı ve üstünü Hz. Musa ve Harun’u muhatabından çok çok daha dalalet

18 Nur, 27

19 Ebu Hâmid el-Gazzâlî, *İhyâu Ulûmi’d-dîn*, el-Mektebetu’t-Ticariyyetu’l-Kübrâ, II/325

içinde olan Firavun’a gönderirken dahi onlara “Ona yumuşak söz söyleyin. Belki o, aklını başına alır veya korkar”²⁰ buyurmuştur. O halde bir günahkâra sert ve kırıcı bir üslupla nasihat etmenin, onu hidayete tabi olmaya davet etmenin Allah’ın dinine uygun bir davranış olduğu asla söylenemez. Nitekim büyüklerimiz kalp kırmanın şirkten sonra en büyük günah olduğunu belirtmiyorlar mı?²¹ Yumuşak sözün kalbe daha tesirli olması, muhatabın davete icabetini hızlandırması gibi birçok sebeple Allah celle celaluhu, peygamberlerine daima güzel bir üslupla hakka çağırımlarını emir buyurmuştur. “(Resûlüm!) Sen, Rabbinin yoluna hikmet ve güzel öğütle çağır ve onlarla en güzel şekilde mücadele et! Rabbin, kendi yolundan sapanları en iyi bilendir ve O, hidayete erenleri

20 Tâhâ, 44

21 İmam-ı Rabbânî, Ahmed el-Farûkî es-Sirhindî, *Mektûbât*, Fazilet Neşriyat, III/62, 45. Mektûb-i Şerîf

**Bir günahkâra
sert ve kırıcı bir
üslupla nasihat
etmenin, onu
hidayete
tabi olmaya
davet etmenin
Allah’ın
dinine uygun
bir davranış
olduğu asla
söylenemez.
Nitekim
büyüklerimiz
kalp kırmanın
şirkten sonra en
büyük günah
olduğunu
belirtmiyorlar
mı?!**

Unutulmamalıdır ki bütün güzelliklerin bir şahıs tarafından işleniyor veya bütün çirkinliklerden kaçınılabiliyor olması Allah'ın belli başlı bazı kullarına bahsettiği bir nimettir. Bu sebeple herhangi bir güzelliği kendisi işlemediği veya herhangi bir kötülükten kaçınmadığı için bir Müslümanın tavsiye veya ikazı terk etmesi de doğru değildir.

kitap yüklü eşeğe benzetilmektedir.²⁹ Bu tarz insanlara yönelik Allah Rasulü'nün şu tasviri de burada zikredilmelidir: "İnsanlara hayrı öğretip de kendini unutan alimin şaşılacak hali, insanları aydınlatıp da kendini yakan kandil gibidir."³⁰

29 Cumu'a, 5

30 Taberânî, **el-Mu'cemu'l-Kebir**, No: 1681, Heysemî, **Mecma'u'z-Zevâid**, No: 869,

de çok iyi bilir"²² şeklindeki ayet-i kerime bunu ortaya koymaktadır. Zira karşılaşılan kötü bir davranış karşısında dahi güzel üslubu terk etmemekle muhatabın düşman dahi olsa birdenbire sınırsız bir dostla dönebileceğini haber veren yine Kur'an-ı Hakimdir.²³ "Sen, kötülüğü en güzel bir tutumla sav. Biz onların yakıştırmakta oldukları şeyi çok iyi bilmekteyiz"²⁴ Kaba saba olmanın ve kırıcı bir üslup kullanmanın etrafımızdaki insanları dağıtmaktan başka bir sonuç getirmeyeceği de şu ayet-i kerimeyle ifade edilmiştir: "Şayet sen kaba, katı yürekli olsaydın, hiç şüphesiz, etrafından dağılıp giderlerdi"²⁵

TAVSİYE ETTİĞİYLE ÖNCE KENDİ AMEL ETMELİ

Yapılan davet faaliyetinin müsmir sonuçlar verebilmesi için davetçinin söylemiyle eyleminin uyum içinde olması da çok önemlidir. Söyledikleriyle amel etmeyen kişinin ağzından çıkan sözler tesir edici olmaz. Hatta böyle bir şey muhatabın samimiyetsizliği görüp İslam'dan soğumasına bile sebep olabilir. Hz. Peygamber bir hadislerinde söyledikleriyle amel etmeyen kişinin uhrevî durumunu şöyle anlatmaktadır: "Kıyamet gününde bir kişi getirilir,

22 Nahl, 125

23 Ebu Mansur el-Mâturîdî, **Te'vilâtu ehli's-Sünne**, Daru'l-Kütübü'l-İlmiyye, Beyrut-Lübnan, 2005, Baskı: I, II/515

24 Mü'minûn, 96

25 Âl-i İmrân, 159

cehenneme atılır da cehennemde onun bağırsakları derhal karnından dışarı çıkar. Sonra o kişi (bağırsakları etrafında) değirmen eşiğinin değirmende dönüşü gibi döner. Bunun üzerine cehennem ahalisi o kişinin başına toplanırlar da: Ey Falan! Senin hâlin nedir? Sen bize (dünyada) iyiliği emreder ve kötülükten nehyeder değil miydin? derler. O da: (Evet) ben size iyiliği emrederdim, fakat onu kendim yapmazdım. Yine ben sizleri kötülükten nehyederdim de onu kendim işlerdim, diye cevap verir."²⁶

Allah celle celaluhu da ehl-i kitap alimlerini bu noktada zemmetmektedir. Zira onlar insanlara Rasulullah'a tabi olmalarını, namaz kılmalarını ve oruç tutmalarını emrediyor fakat kendileri bunu yapmıyorlardı.²⁷ Bunun üzerine Allah "Sizler Kitab'ı (Tevrat'ı) okuduğunuz (gerçekleri bildiğiniz) halde, insanlara iyiliği emredip kendinizi unutuyormusunuz? Aklınızı kullanmıyor musunuz?"²⁸ ayet-i celilesini inzal buyurdu. İnsanlara hayrı tavsiye edip de kendilerini bu hayırdan müstağni gören kimselerin halleri başka bir ayette ise

26 Buhari, "**Kitâbu Bed'i'l-Halk**", No: 3094, Müslim, "**Kitâbu'z-Zühd ve'r-Rekâik**", No: 2989, Ahmed b. Hanbel, **Müsned**, XXXVI/117, No: 21784, Hakim, **el-Müstedrek**, No: 7010, Beyhaki, **es-Sünenü'l-Kübrâ**, No: 20704

27 İbn Kesir, **Tefsiru'l-Kur'âni'l-Azîm**, Daru'l-Kütübü'l-İlmiyye, Beyrut, 1419, Baskı: I, I/151

28 Bakara, 44

DİKKAT ÇEKİLMESİ GEREKEN NOKTA

Emr-i bil maruf konusunu ele alırken üzerinde ihtimamla durduğumuz bir nokta da söylenenle amel edilmesi gerektiği konusu oldu. Zira bu konu hakkında varid olan ayet ve hadisler apayrı bir ehemmiyet kazandırdı bu noktaya. Ancak burada hemen belirtilmesi gereken bir nokta daha var: Amel etmediğimiz şeyleri insanlara anlatmayacak mıyız? Kendimizin mahrum olduğu güzellikleri insanlara anlatıp onların faydalanmasını sağlamak kötü bir şey midir? Söylenilen şeylerle amel edilmesi gerektiği mevzu bahis edildiğinde sıkça tekrarlanan bir sorudur bu? Ve “sorun”un cevabı şudur: Söylenilen şeylerle amel edilmesi gerektiğini vurgulayan naslar ve amel etmeyenlere yönelik varid olan tehditler kişinin şahsıyla ilgilidir. Zira böyle bir iş ahlâki bir problemten kaynaklanmaktadır ve sanki doğruların sadece başkalarının işine yarayacağı düşüncesini çağrıştırmaktadır. Hatta bir başka açıdan bakıldığında böyle bir eylem, tavsiye edilen hakikatlerin öncelikle tavsiye eden tarafından pek fazla dikkate alınmadığı manasını akla getirmektedir. Bu ise tehlikeli bir tutumdur. Bu yüzden tavrı bu olan kişilere yönelik muhtelif tehditler varid olmuştur.

Ancak şu da unutulmamalıdır ki bütün güzelliklerin bir şahıs tarafından işleniyor veya bütün çirkinliklerden kaçınılabiliyor olması Allah’ın belli başlı bazı kullarına bahsettiği bir nimettir. Bu sebeple herhangi bir güzelliği kendisi işlemediği veya herhangi bir kötülükten kaçınmadığı için bir Müslümanın tavsiye veya ikazı terk etmesi de doğru değildir. Nitekim Enes b. Mâlik bir keresinde Rasulullah efendimize: “Ya Rasulellah, amel edene dek marufu emretmiyor ve hepsinden kaçınana dek de münkerden alıkoymuyoruz” deyince Fahr-i Kâinat Efendimiz: “Hayır, tamamıyla amel etmeseniz dahi iyiliği emrediniz ve tamamından sakınmasanız dahi kötülükten alıkoynunuz” buyurmuştur.³¹ Ez cümle, hasbelkader söylediklerimizle amel etmeye çalışmalı ve bu uğurda bir gayret sarf etmeliyiz. Buna rağmen beşer olmamız icabı bazı şeyleri terk ediyorsak dahi bunları tavsiyeye devam etmeliyiz. Ancak söyledikleriyle hiçbir şekilde amel etmeyen, onları evvela kendisi dikkate almayan ve fisku fucûr içinde yaşayan bir insan da Efendimiz’in hadislerde anlattığı akibete maruz kalacaktır. Bu hususta da çok müteyakkız olunması gerekir.

31 Taberânî, *el-Mu’cemu’l-Evsat*, No: 6628

NETİCE:

İslam’da davet usulü gibi çok geniş çaplı ele alınması gereken bir konuyu birkaç sayfalık bir makale hacminde önemli ana başlıklarla ele almaya çalıştık. Her işin bir usulü olduğu gerçeğini hiçbir zaman ıskalamayarak emr-i bil marufun da bir usulü ve keyfiyeti olduğunu daima hatırdta tutmalıyız. Usulü zayi edenin vusulden mahrum olacağı şeklideki hakikatten hareketle yapacağımız tebliğ faaliyetindeki usul terkinin de istemediğimiz sonuçlarla karşılaşmaya münker olabileceğini hep canlı tutmalıyız zihnimizde. Burada az ve çok önemli başlıklarını sıraladığımız bu noktalara riayet etmek dün olduğu gibi bugün açısından da çok mühimdir. Sihir etkisinin bulunduğu ifade edilen³² “söz”ümüzü faydalı kılabilmenin yegane yolu budur. Bu yolu önemsemeyen ve emr-i bil maruf usulünü bilmeden yapılan tebliğlerin dini sevdirmekten öte dinden nefret ettirmeye sebep olduğunu bazı vakıalar üzerinden de ne yazık ki müşahade etmekteyiz. Rabbim bizleri, usulü takip ederek faydalı neticeler alan kullarından eylesin.

Amin, Yâ mücibe’s-Sâilîn...

32 Buhârî, “*Kitâbu’n-Nikâh*”, No: 4851, Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, XXX/250, No: 18317, Ebû Dâvûd, “*Kitâbu’l-Edeb*”, No: 5007, İbn Hibbân, *Sahih*, No: 5795, Hâkim, *el-Müstedrek*, No: 6568, Dârimî, Sünen, “*Kitâbu’s-Salât*”, No: 1556

Yedi İklimde Yeni İklim

Bir kişiye dokuz yüz doksan dokuz pay, dokuz yüz doksan dokuz kişiye de bir pay veren dünya sistemi, büyük bir gürültüyle batıyor. İnsanlık ise “Bu gemiyi kurtaracak bir nizam yok mu?” diye feryad ediyor. Beşeriyetin umudu, sadakayla ve zekatla zenginden alıp fakire dağıtan İslam’dır. Köyü bir daire şeklinde toplayan cami gibi İslam da dağılan insanlığı yeniden toparlamaya namzet tek nizamdır.

Allah Azze ve Celle, hiçbir hesaba sığmayacak şekilde maddi ve manevi tecellilere zemin hazırlamaya kadirdir. Her kemalin bir zevali, her zevalin de bir kemali vardır. İnhitatın her şeklini gördüğümüz bu noktada duamız bu hal, zevalin kemali olsun. İslam’ın yükseliş çağı, küfrün ise hezimetini başlasın. Endülüs’te durdurulan İslam’a Söğüt’ten bir fışkıрма iklimi tayin eden Allah Azze ve Celle için yeni bir diriliş iklimi ihdas etmek elbette kolaydır. Yedi iklimde yeni iklimlerin zuhurunu bekliyoruz.

